

Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικού

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για Εκπαιδευτικούς -

InterTrainE

2018-1-UK01-KA204-047987

IO5: Οδηγός εκπαίδευσης εκπαιδευτών ενηλίκων

Υπεύθυνος δραστηριότητας: CLP, Edinburgh

Σύνταξη: Χρυσή Κουνδουράκη (Ηνωμένο Βασίλειο)

Με βάση τις εισηγήσεις των Katerina Strani (HB), Monica Miglionico και Valeria Zampagni (Ιταλία),
Καλλιόπη Ροδοπούλου (Ελλάδα), Marja-Liisa Helenius (Φινλανδία)

Ημερομηνία: 06/12/2019

Εδιμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο.

Το παρόν υλικό διατίθεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας χρήσης creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.el

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευτές που θα συμμετάσχουν στην Κοινή Εκδήλωση Κατάρτισης Προσωπικού (Joint Staff Training Event) του προγράμματος και να τους δώσει οδηγίες σχετικά με τις θεωρίες και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών.

Ο οδηγός κατάρτισης εκπαιδευτών ενηλίκων θα παρέχει πρακτικές πληροφορίες και βασικές γνώσεις για τους εκπαιδευτές ενηλίκων σχετικά με τα προγράμματα σπουδών και το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύσσεται από το πρόγραμμα αυτό. Επίσης, θα παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με το σκοπό και τους στόχους της εκπαίδευσης, τα προγράμματα σπουδών και το περιεχόμενο των ενοτήτων και θα εξηγεί τη διαδικασία αξιολόγησης. Θα περιγράφει τις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν και τα πλεονεκτήματά τους, τονίζοντας ιδιαίτερα τη μέθοδο της μικτής μάθησης.

Το εγχειρίδιο θα αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για κάθε εκπαιδευτή ενηλίκων/εκπαιδευτικό, καθώς περιλαμβάνει πρακτικές και τεχνικές που μπορούν να εφαρμοστούν όχι μόνο σε σχέση με το ειδικό εκπαιδευτικό υλικό μας αλλά και σε κάθε τάξη ενηλίκων μαθητών.

Κάθε εταίρος ανέλαβε την προετοιμασία ενός κεφαλαίου του παρόντος οδηγού κατάρτισης, σύμφωνα με την εξειδίκευσή του, και συνέβαλλε στο τελικό προϊόν. Οι εταίροι έστειλαν τη δουλειά τους στο CLP, το οποίο διαμόρφωσε το τελικό αποτέλεσμα, τον οδηγό εκπαίδευσης. Αυτό το εγχειρίδιο χρήσης διατίθεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες των εταίρων.

Περιεχόμενα

1. Πληροφορίες σχετικά με το σκοπό και τους στόχους του προγράμματος και της κατάρτισης	σ. 2
2. Δραστηριότητες προθέρμανσης και ενδυνάμωσης της ομάδας για ενήλικες εκπαιδευόμενους	σ. 4
3. Συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την παράδοση του εκπαιδευτικού προγράμματος και του υλικού	σ. 47
4. Τεχνικές αξιολόγησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους	σ. 57
5. Ο ρόλος σας ως εκπαιδευτικός	σ. 83
6. Βιβλιογραφικές αναφορές	σ. 93
7. Προτεινόμενη βιβλιογραφία	σ. 94

1. Πληροφορίες σχετικά με το σκοπό και τους στόχους του σχεδίου και της κατάρτισης

Πρωταρχικός στόχος του προγράμματος InterTrainE είναι ο σχεδιασμός ενός προγράμματος για εκπαιδευτές ενηλίκων που εργάζονται με μετανάστες και πρόσφυγες. Για το σκοπό αυτό, οι εταίροι του σχεδίου:

α) θα διεξαγάγουν ανάλυση των αναγκών σε κάθε χώρα εταίρο και θα συντάξουν εθνικές εκθέσεις, καθώς και εκθέσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες διαπολιτισμικής εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται με μετανάστες και απευθύνονται στο συγκεκριμένο κοινό ·

β) θα διερευνήσουν τις συνθήκες που επικρατούν σχετικά με τις πολιτικές ένταξης των μεταναστών, τα υφιστάμενα προγράμματα και τις δομές κατάρτισης για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση των μεταναστών και των εκπαιδευτικών στις χώρες των εταίρων·

γ) θα συγκρίνουν και θα αναλύσουν τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας για να πραγματοποιήσουν την ανάλυση αναγκών για διαπολιτισμική εκπαίδευση των εκπαιδευτών·

δ) θα αναπτύξουν ένα διεθνώς ανταγωνιστικό διαμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με πρότυπα προσόντων ειδικά για την εκπαίδευση ενηλίκων (επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ)·

ε) θα καταρτίσουν ένα εγχειρίδιο για τους εκπαιδευτές, το οποίο θα περιλαμβάνει τα μαθησιακά αποτελέσματα, το θεωρητικό πλαίσιο βασικών εννοιών και το ίδιο το εκπαιδευτικό πακέτο, το οποίο θα περιλαμβάνει πρακτικές ασκήσεις και, όπου είναι δυνατόν, μελέτες περίπτωσης. Το εγχειρίδιο θα μεταφραστεί στις έξι γλώσσες του σχεδίου και θα διατίθεται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή·

στ) θα προσαρμόσουν το εκπαιδευτικό υλικό, έτσι ώστε να υπάρχει ηλεκτρονική πρόσβαση για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου, το οποίο είναι το Πνευματικό Παράγωγο 5 του σχεδίου μας, είναι να παρέχει στους εκπαιδευτικούς έναν σαφή ορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της αλληλουχίας των δραστηριοτήτων που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες. Η μεθοδολογία εκπόνησης του προγράμματος βασίστηκε στις ακόλουθες αρχές.

Πρώτα από όλα έπρεπε να διακρίνουμε, από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε στο πλαίσιο της Δραστηριότητας 2, ένα σύνολο σημείων εστίασης για το πρόγραμμα σπουδών και να προσδιορίσουμε αυτά τα σημεία εστίασης και τη βαρύτητα των στοιχείων του προγράμματος σπουδών.

Αυτό αποτέλεσε ένα ιδιαίτερα κρίσιμο βήμα, καθώς έπρεπε να διασφαλίσουμε ότι το πρόγραμμα σπουδών θα είναι σύμφωνο και θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτών ενηλίκων όσον αφορά την εκπαίδευση των μεταναστών και κατά συνέπεια, ότι θα εξασφαλιστεί η επιτυχία αυτών που θα παρακολουθήσουν το πρόγραμμα. Από τη στιγμή που τέθηκαν τα γενικά σημεία εστίασης, αποφασίστηκε και η βαρύτητά τους στο πρόγραμμα σπουδών.

Τα ευρήματα και τα αποτελέσματα της έρευνας παρείχαν τη βάση για τη λήψη αποφάσεων. Αυτά τα στοιχεία του προγράμματος σπουδών στη συνέχεια διαμορφώθηκαν με βάση ένα κοινώς αποδεκτό πρότυπο και κάθε εταίρος ανέλαβε την ανάπτυξη μιας ενότητας, έτσι ώστε να υπάρξει η μέγιστη ευελιξία στη δημιουργία του περιεχομένου του προγράμματος των μαθημάτων.

Το πρόγραμμα σπουδών InterTrainE στοχεύει στην κάλυψη ενός βασικού κενού σχετικά με την διαπολιτισμική εκπαίδευση των Εκπαιδευτών των ενήλικων μεταναστών. Για την επίτευξη των στόχων αυτού του προγράμματος μαθημάτων, και για να υπάρξει συνάφεια σε σχέση με όλες τις χώρες εταίρους του έργου, χρησιμοποιούμε τον ορισμό του [UN Migration Agency](#) (IOM) για τους μετανάστες:

Ο [UN Migration Agency](#) (IOM) [ορίζει ως μετανάστη](#) κάθε άτομο που μετακινείται ή έχει μετακινηθεί σε διεθνή σύνορα ή εντός του κράτους μακριά από τον συνήθη τόπο διαμονής του, ανεξάρτητα από:

1. το νομικό καθεστώς του προσώπου,
2. κατά πόσο η μετακίνηση είναι εκούσια είτε ακούσια,
3. ποιοι είναι οι λόγοι της μετακίνησης,
4. ποια είναι η διάρκεια της παραμονής.

(<https://www.un.org/en/sections/issues-depth/migration/index.html>)

Αυτό σημαίνει ότι το πρόγραμμα μαθημάτων InterTrainE είναι κατάλληλο για τους εκπαιδευτές ενηλίκων μαθητών που γίνονται οικειοθελώς μετανάστες, πρόσφυγες, αιτούντες ασύλου, κατά περίπτωση, ανεξάρτητα από το καθεστώς μετανάστευσης, τη διάρκεια παραμονής τους στη χώρα υποδοχής ή την εκπαίδευση. Αναπόφευκτα, ορισμένες από τις προσεγγίσεις και το υλικό θα διαφέρουν ανάλογα σε ποιες ομάδες μεταναστών απευθύνονται. Για παράδειγμα, εάν το πρόγραμμα μαθημάτων απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους που έχουν υποστεί τραυματικές εμπειρίες, που είναι αναλφάβητοι, που μπορεί να βρίσκονται σε καθεστώς παρατεταμένης μετανάστευσης ή που βρίσκονται σε διαδικασία αίτησης ασύλου, οι εκπαιδευόμενοι αυτοί θα έχουν

διαφορετικές ανάγκες και θα χρειάζονται πρόσθετες και πιο συγκεκριμένες μορφές στήριξης σε σχέση με τους μετανάστες που μετακινούνται οικειοθελώς ή εκείνους που βρίσκονται στη χώρα υποδοχής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Όπου χρειάζεται να γίνει διάκριση, αυτό θα καταστεί σαφές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και θα παρέχονται κατάλληλες εναλλακτικές λύσεις και επιλογές για τις αντίστοιχες κατηγορίες μεταναστών.

2. Δραστηριότητες προθέρμανσης και ενδυνάμωσης της ομάδας για ενήλικες εκπαιδευόμενους

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η διαπολιτισμική επικοινωνία πραγματοποιείται μεταξύ ανθρώπων που μπορεί να έχουν διαφορετικές πολιτιστικές προοπτικές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ολόκληρο το φάσμα των διαφορών από την εθνικότητα έως την ηλικία έως τα διάφορα τμήματα εντός του ίδιου φορέα.

Οι ασκήσεις σε αυτό το βιβλίο έχουν ως στόχο να διευκολύνουν την αποτελεσματική επικοινωνία σε ένα ευρύ φάσμα διαφορών, αλλά σας παροτρύνουμε, ως εκπαιδευτικούς, να προσαρμόσετε τις ασκήσεις στις ανάγκες του κοινού. Σημειώνεται επίσης ότι οι περισσότερες από αυτές τις ασκήσεις έχουν σχεδιαστεί για ενήλικες εκπαιδευόμενους. Εάν επιθυμείτε να τις χρησιμοποιήσετε με νεότερους μαθητές, μπορεί να χρειαστεί να τις τροποποιήσετε.

Λάβετε υπόψη ότι τα πολιτιστικά πρότυπα εφαρμόζονται στους περισσότερους ανθρώπους ανά ομάδα, αλλά δεν ισχύουν για κάθε άτομο στην ομάδα. Όταν ένας πολιτιστικός κανόνας εφαρμόζεται σε όλους σε μια ομάδα με άκαμπτο τρόπο, μεταβαίνουμε από τις γενικεύσεις στα στερεότυπα (Bennett, 1998). Προειδοποιώντας τους συμμετέχοντες σας σχετικά με αυτό θα μειώσει την ασυνείδητη τάση τους για τα στερεότυπα. Και είναι πιθανό να μειώσει την αντίσταση που θα παρουσιάσουν κάποιοι συμμετέχοντες όταν νομίζουν ότι εσείς, ο εκπαιδευτικός, έχετε μόλις στιγματίσει μια ομάδα.

Επίσης, να γνωρίζετε ότι οι δικές μας αντιλήψεις είναι εξαιρετικά ευάλωτες τόσο στις προσωπικές όσο και στις πολιτιστικές μας εμπειρίες. Κατά συνέπεια, το να κάνεις μια πολύ σύντομη άσκηση για να δείξεις τις διαφορετικές αντιλήψεις μπορεί να είναι ένας «διασκεδαστικός» τρόπος για να βοηθήσεις τους ανθρώπους να καταλάβουν ότι οι διαφορετικοί τρόποι επικοινωνίας μπορούν να οδηγήσουν σε αρνητικές αντιλήψεις για ένα άλλο άτομο.

Τέλος, θα ήταν επίσης χρήσιμο να γνωρίζουμε τις έξι πηγές διαπολιτισμικής παραπληροφόρησης, όπως προσδιορίστηκαν από την Barna LaRay (1997):

1. Άγχος. Η έλλειψη κατανόησης του τι είναι κατάλληλο ή αναμενόμενο μπορεί να αυξήσει το άγχος μας. Η κακή επικοινωνία μπορεί να είναι άμεσο αποτέλεσμα μιας αγχωτικής κατάστασης.
2. Υποθέτοντας την ομοιότητα αντί τη διαφορά. Οι «αόρατες» πτυχές της κουλτούρας μας μας οδηγούν να υποθέσουμε ότι το στυλ επικοινωνίας μας και ο τρόπος συμπεριφοράς μας είναι ο τρόπος με τον οποίο «όλοι» επικοινωνούν και συμπεριφέρονται. Όταν δρουν «σαν εμάς» νομίζουμε ότι έχουν δίκιο ή δεν το σκεφτόμαστε πολύ. Όταν κάποιος ενεργεί διαφορετικά, μπορεί να τους κρίνουμε αρνητικά.

3. Γλώσσα. Η χρήση άλλης γλώσσας πέραν της μητρικής μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε εσφαλμένη επικοινωνία. Ακόμα και οι άνθρωποι που μιλούν την ίδια γλώσσα μπορεί να βιώσουν κακή επικοινωνία, επειδή η ίδια λέξη μπορεί να σημαίνει κάτι πολύ διαφορετικό. Για παράδειγμα, το "bash" στις ΗΠΑ σημαίνει *Πρέπει να προσπαθήσεις να πετύχεις κάτι*, όπως στο «Κάνε μια προσπάθεια σε αυτό το σταυρόλεξο», ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο σημαίνει να απεργεί κανείς σωματικά ή να επιτίθεται λεκτικά. Πρόκειται για διαφορές που μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις εσφαλμένης επικοινωνίας.

4. Μη λεκτικές παρερμηνείες. Στέλνουμε και λαμβάνουμε μηνύματα χωρίς λέξεις μέσω της γλώσσας του σώματος, της έκφρασης του προσώπου και της οπτικής επαφής. Ακόμα και τα ρούχα και το στυλ των μαλλιών μπορούν να μεταδώσουν ένα μήνυμα.

5. Στερεότυπα και προκαταλήψεις. Επηρεάζουν τον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο. Οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα προκύπτουν όταν χρησιμοποιούνται «υπεραπλουστευμένα» χαρακτηριστικά για να κριθεί μια ομάδα ατόμων ή ένα άτομο που σχετίζεται με μια ομάδα.

6. Τάση αξιολόγησης. Όταν επικοινωνούμε ή παρατηρούμε συμπεριφορές, τείνουμε να ερμηνεύουμε το μήνυμα ή την ενέργεια μέσω της πολιτιστικής μας σκοπιάς. Μπορούμε να αξιολογήσουμε το μήνυμα ή τη συμπεριφορά ως «καλή» ή «κακή» χωρίς να κατανοούμε ουσιαστικά το πραγματικό νόημα. Τείνουμε να εγκρίνουμε ή να αποδοκιμάζουμε τις δηλώσεις και τις ενέργειες του άλλου ατόμου ή της ομάδας αντί να προσπαθούμε να κατανοήσουμε πλήρως τις σκέψεις και τα συναισθήματα που εκφράζονται από τον άλλο. Η μεροληψία αυτή εμποδίζει την ανοιχτή προσοχή που απαιτείται για την εξέταση των στάσεων και των προτύπων συμπεριφοράς από την άλλη πλευρά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω μπορεί να είναι χρήσιμα όχι μόνο για τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών μας αλλά και για τις σχέσεις μας με τους μαθητές μας, καθώς μπορεί να συνειδητοποιήσουμε τα δικά μας εμπόδια που μπορεί να οδηγήσουν σε εσφαλμένη επικοινωνία.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΑΙ

Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες προθέρμανσης που παρουσιάζονται στο παρόν ακολουθούν τις αρχές της πειραματικής μάθησης. Η πειραματική μάθηση βασίζεται σε αυτή την απλή έννοια: η μάθηση είναι μια διαδικασία που προκύπτει από ένα συλλογισμό/μία αντανάκλαση που ξεκινά από μια εμπειρία. Οι πειραματικές μέθοδοι διδασκαλίας εμπλέκουν τους εκπαιδευόμενους σε δραστηριότητες με στοιχεία που απαιτούν να συλλογιστούν και να χρησιμοποιούν όλες τις γνωστικές τους δεξιότητες και τα μέσα για την επίτευξη ενός στόχου. Αυτή η διδακτική μεθοδολογία μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη με την δασκαλο-κεντρική μέθοδο της τάξης, μια μέθοδος που χρησιμοποιείται ακόμη συχνά σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπου ο εκπαιδευόμενος λαμβάνει πρώτα μια θεωρητική βάση από τον δάσκαλο και στη συνέχεια, αν είναι απαραίτητο, καλείται να εφαρμόσει αυτό που έχει διδαχθεί στο παρελθόν.

Η πειραματική μάθηση δεν βασίζεται σε όσα λέει ο δάσκαλος, αλλά βασίζεται στη χρήση των γνωστικών στοιχείων των μαθητών, στις προσωπικές τους δεξιότητες και ικανότητες επίλυσης προβλημάτων, στη διαμόρφωση υποθέσεων, που διευκολύνεται και καθοδηγείται από έναν εκπαιδευτή, ο οποίος γίνεται ο καθοδηγητής αλλά όχι το κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας.

Σύμφωνα με τον ιδρυτή της πειραματικής εκπαίδευσης, τον φιλόσοφο και παιδαγωγό **John Dewey (1897)**, οι σκέψεις κάθε ατόμου επηρεάζονται έντονα από το περιβάλλον που τους περιβάλλει και με το οποίο είναι σε συνεχή σχέση. Η εμπειρία καθορίζει τον τρόπο σκέψης μας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Dewey, δεν είναι όλες οι εμπειρίες εκπαιδευτικές. Αντιθέτως, ορισμένες από αυτές μπορούν

να οδηγήσουν σε μορφές παραπληροφόρησης. Αυτό συμβαίνει όταν οι εμπειρίες έχουν ως αποτέλεσμα τη διακοπή ή τη στρέβλωση της περαιτέρω ανάπτυξης της εμπειρίας. Για το λόγο αυτό, ο δάσκαλος πρέπει να επιλέγει προσεκτικά τις εμπειρίες που θεωρεί κατάλληλες για τους εκπαιδευόμενους. Στη φιλοσοφία του Dewey, μια εμπειρία, για να είναι εκπαιδευτική, πρέπει να ικανοποιεί δύο προϋποθέσεις:

Η πρώτη είναι αυτό που αποκαλεί «Συνέχεια». Για να έχουμε ένα θετικό αποτέλεσμα για την εκπαίδευση ενός ατόμου, μια εμπειρία πρέπει να είναι ευχάριστη και να επηρεάζει τις περαιτέρω εμπειρίες.

Η δεύτερη προϋπόθεση είναι να υπάρχει «παραγωγή αλληλεπιδράσεων». Μια εμπειρία, εκτός από την αλλαγή που επιφέρει στο άτομο, είναι επίσης και μια κοινωνική εμπειρία. Επομένως, πρέπει να διαθέτει στοιχεία που επιτρέπουν μια θετική και εποικοδομητική αλληλεπίδραση με την ομάδα εντός της οποίας πραγματοποιείται.

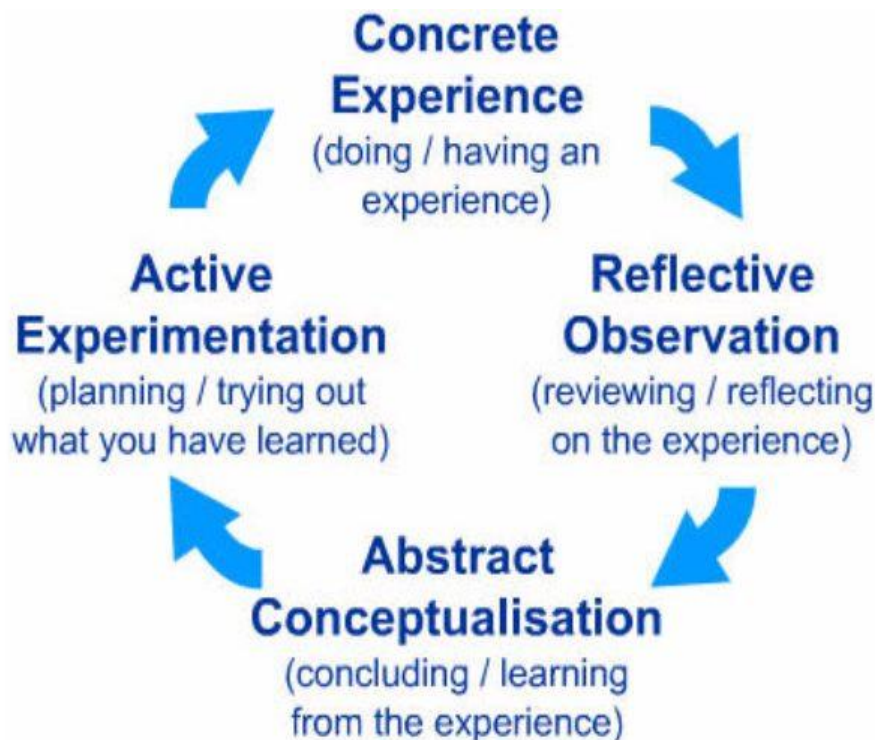
Αυτή η προσέγγιση της μάθησης συνεπάγεται ριζική αλλαγή στη σχέση μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Ο εκπαιδευόμενος δεν θεωρείται πλέον απλά ένας αποδέκτης ο οποίος πρέπει να γεμίσει με πληροφορίες και γνώσεις που προέρχονται από τον δάσκαλο. Ο δάσκαλος, με τη σειρά του, δεν είναι πλέον το κέντρο του μαθήματος αλλά υποστηρίζει τη διαδικασία της μάθησης του εκπαιδευόμενου, ο οποίος γίνεται το πραγματικό επίκεντρο του μαθήματος με τις δεξιότητες και τις ικανότητές του να εκτιμώνται αντί να παραμελούνται.

Ο **David Kolb (1984)** βασιζόμενος σε μεγάλο βαθμό στη σκέψη και στις θεωρήσεις του Dewey, αλλά και άλλων πολύ σημαντικών θεωρητικών, όπως ο Kurt Lewin, ο Jean Piaget, ο Carl Rogers και ο William James, θεμελίωσε τη θεωρία του, ο «Κύκλος Μάθησης».

Σύμφωνα με τη θεωρία του Kolb, η μάθηση παρουσιάζεται ως ένας κύκλος τεσσάρων σταδίων:

1. Συγκεκριμένη Εμπειρία
2. Ανακλαστική Παρατήρηση
3. Σύλληψη Αφηρημένων Εννοιών
4. Ενεργός Πειραματισμός

Ο Kolb προτείνει οι προηγούμενες εμπειρίες, τα κληρονομικά χαρακτηριστικά και το τρέχον περιβάλλον μαζί να οδηγήσουν στην ανάπτυξη ενός προτιμώμενου τρόπου σύλληψης και επεξεργασίας εμπειριών. Ο συνδυασμός αυτών των προτιμώμενων μεθόδων συμβάλλει σε συγκεκριμένους τρόπους μάθησης, όπως η έναρξη, η εμπειρία, η φαντασία, ο στοχασμός, η ανάλυση, η σκέψη, η απόφαση, η δράση και η εξισορρόπηση (LSI Kolb & Kolb, 2005).

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η εμπειρία είναι η βάση της μάθησης και όλες οι μορφές μάθησης αποτελούν μια εμπειρία, ωστόσο όλες οι εμπειρίες δεν οδηγούν στη μάθηση, επομένως είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς οι εμπειρίες μπορούν να αναλυθούν και να αναδιαμορφωθούν για να παράγουν μάθηση. Η μάθηση επηρεάζεται έντονα από το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον και δεν είναι δυνατόν να διαχωριστεί η μάθηση από αυτά τα πλαίσια που συχνά είναι ανεξάρτητα από τη σχολική εκπαίδευση.

Οι διδασκόμενοι παράγουν ενεργά τις εμπειρίες τους. Το αποτέλεσμα μιας εμπειρίας είναι η προσωπική και πρωτότυπη γνώση που μπορεί να μοιραστεί και να συζητηθεί μαζί με άλλους. Η μάθηση είναι μια ολιστική διαδικασία και η πειραματική μάθηση είναι μια διαδικασία που δεν μπορεί να διαχωριστεί από τις κοινωνικές της διαστάσεις.

Η χρήση πειραματικών μεθόδων στο πλαίσιο μιας ετερογενούς ομάδας μαθητών, όπως γενικά είναι οι τάξεις προσφύγων και μεταναστών, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και συναισθηματική, καθώς οι μέθοδοι αυτές καλύπτουν τις προσωπικές δεξιότητες όλων, ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσης ή τα προσόντα τους. Επιπλέον, οι πειραματικές μέθοδοι δεσμεύουν τους μαθητές να ομαδοποιούν δραστηριότητες, οι οποίες προωθούν τη δημιουργία κοινωνικών και συναισθηματικών δεσμών εντός της ομάδας, διευκολύνοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτιστικά πλαίσια. Ενισχύουν το ενδιαφέρον και τα κίνητρα, δημιουργώντας ένα χαλαρό και ευχάριστο περιβάλλον, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους δασκάλους.

Με βάση τα ανωτέρω, θα σας συμβουλευάμε να είστε προσεκτικοί με το «κάνω πολλά πράγματα μαζί», το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε ελάχιστη ή καθόλου κατανόηση των βασικών λόγων για τους

οποίους λαμβάνει χώρα μια δραστηριότητα. Θα πρέπει να δώσετε χρόνο στους μαθητές να κατανοήσουν το σκοπό των δραστηριοτήτων που επιλέγετε και πώς αυτές βελτιώνουν τις διαπολιτισμικές τους εμπειρίες. Εάν απλά «κάνετε» τις δραστηριότητες χωρίς αιτιολόγηση ή ενημέρωση, οι συμμετέχοντες μπορεί να βαρεθούν ή να μην μάθουν τίποτα από τις δραστηριότητες.

Δύο από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο παρόν εγχειρίδιο (Δραστηριότητες 5 και 6) προέρχονται από το υλικό κατάρτισης των προγραμμάτων Erasmus+ KA2 " TALKING " και «PaTiE – Το Ψυχόδραμα ως εργαλείο στην εκπαίδευση». Οι δραστηριότητες αυτές βασίζονται σε συναλλακτικές μεθόδους ανάλυσης και ψυχοδραματικές μεθόδους και θα μπορούσαν να υλοποιηθούν σε πολυπολιτισμικές ομάδες ως εργαλείο για τη διαχείριση της δυναμικής των ομάδων και την επίλυση των συγκρούσεων.

Συναλλακτική ανάλυση

Η συναλλακτική ανάλυση (Transactional analysis - TA) είναι μια ψυχαναλυτική θεωρία και μέθοδος θεραπείας, όπου οι κοινωνικές συναλλαγές αναλύονται για να προσδιοριστεί η κατάσταση του ασθενούς (είτε γονεϊκή, παιδική ή ενήλικη) ως βάση για την κατανόηση της συμπεριφοράς. Η μέθοδος αποκλίνει από την Φροϋδική ψυχανάλυση, η οποία επικεντρώνεται στην αύξηση της ευαισθητοποίησης για το περιεχόμενο των ασυνείδητων ιδεών. Ο Eric Berne ανέπτυξε την ιδέα και το παράδειγμα της συναλλακτικής ανάλυσης στα τέλη της δεκαετίας του 1950.

Ο Berne παρουσίασε τη συναλλακτική ανάλυση ως μια φαινομενική προσέγγιση που συμπληρώνει το φιλοσοφικό οικοδόμημα του Φρόντ με απτά δεδομένα που μπορούν να παρατηρηθούν. Η θεωρία του βασίστηκε στην επιστήμη του Wilder Penfield και του René Spitz μαζί με τη νεο-ψυχαναλυτική σκέψη ανθρώπων όπως ο Paul Federn, ο Edoardo Weiss και ο Erik Erikson.

Η θεωρία του Berne βασίστηκε στις ιδέες του Freud αλλά ήταν σαφώς διαφορετική. Οι φροϋδικοί ψυχοθεραπευτές επικεντρώθηκαν στις προσωπικότητες του ασθενούς. Ο Berne πίστευε ότι η διορατικότητα θα μπορούσε να ανακαλυφθεί καλύτερα αναλύοντας τις κοινωνικές συναλλαγές των ασθενών. Χαρτογράφησε τις διαπροσωπικές σχέσεις με τις τρεις καταστάσεις τους ΕΓΩ των εμπλεκόμενων ατόμων: Κατάσταση του γονέα, του ενήλικα και του παιδιού. Στη συνέχεια, διερεύνησε τις επικοινωνίες μεταξύ ατόμων βάσει της τρέχουσας κατάστασης καθενός. Τις ονόμασε συναλλαγές διαπροσωπικών αλληλεπιδράσεων και χρησιμοποίησε τα παιχνίδια ετικετών για να αναφερθεί σε συγκεκριμένα πρότυπα συναλλαγών που εμφανίζονταν επανειλημμένα στην καθημερινή ζωή.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη συναλλακτική ανάλυση για να χαρτογραφήσουμε την ανθρώπινη αλληλεπίδραση. Μπορούμε να δούμε τι συμβαίνει σε μια αλληλεπίδραση, να αναλύσουμε την επικοινωνία της για να πάρουμε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτήν. Μπορούμε να προσδιορίσουμε και να αναλύσουμε ποιο ακριβώς είναι το πρόβλημα και τι πρέπει να κάνουμε για να αλλάξουμε την κατάσταση, να αντιμετωπίσουμε τις συγκρούσεις και να επιλύσουμε τα προβλήματα στο πλαίσιο της διαδικασίας επικοινωνίας, ιδίως στην εκπαίδευση.

Η συναλλακτική ανάλυση στην εκπαίδευση αποσκοπεί στην εξάλειψη των κενών και των δυσκολιών που προκύπτουν από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ ομάδων/τάξεων με διαφορετικές πολιτιστικές και προσωπικές εμπειρίες. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της επαγγελματικής αναβάθμισης των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών, που συμμετέχουν σε δραστηριότητες κατάρτισης με μετανάστες. Η αναβάθμιση των εν λόγω προσώπων όσον αφορά τις ικανότητες επικοινωνίας και τις σχέσεις είναι ζωτικής σημασίας για τη διαχείριση των εκπαιδευτικών σχέσεων με άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς και γλώσσες. Κάθε δάσκαλος πρέπει να αντιμετωπίζει τις

επικοινωνιακές προκλήσεις, καθώς πρέπει να ακολουθεί μια «κατάλληλη» συμπεριφορά κατά την αλληλεπίδραση με τους μαθητές, προκειμένου να διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία των παιδαγωγικών διαδικασιών. Το μοντέλο Transactional Analysis εστιάζει στην αλληλεπίδραση των ατόμων που παρέχει μια συμπεριφορική και συστηματική προσέγγιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς για τον δάσκαλο:

- την ικανότητα να δημιουργεί καλύτερη κατανόηση του ρόλου της συμπεριφοράς του/της και της συμπεριφοράς των μαθητών του/της.
- γνωστικό υπόβαθρο για τη διαμόρφωση και την επανεξέταση σημαντικών προσωπικών πεποιθήσεων και πρακτικών και για τη δημιουργία νέων, εάν είναι απαραίτητο.
- ένα πρακτικό εργαλείο διαπολιτισμικής επικοινωνίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1. The Derdians

Χρόνος που απαιτείται: 120 λεπτά

Επίπεδα: A2-C2

Στόχοι:

- 1) Δημιουργία σχέσεων μεταξύ γλωσσικών εκφράσεων και πολιτιστικού περιεχομένου, για τον εντοπισμό και τη συνειδητή εργασία με διάφορες επικοινωνιακές συμβάσεις που αφορούν άλλα πολιτιστικά περιβάλλοντα
- 2) Κατανόηση του τρόπου επικοινωνίας σε ένα περιβάλλον με διαφορετικούς κώδικες επικοινωνίας, κανόνες και στυλ σε σύγκριση με τους δικούς τους
- 3) Βελτίωση των προφορικών δεξιοτήτων
- 4) Δείτε τι σημαίνει πολυμορφία
- 5) Αναγνώριση διαφορετικών αντιλήψεων και πολιτισμών

Πρόκειται για ένα παιχνίδι ρόλων για την εμπειρία της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτής να εξηγήσει στους συμμετέχοντες ότι θα αντιμετωπίσουν μια νέα κουλτούρα.

Υλικά: Αντίγραφα των οδηγιών "The Derdians" Οδηγίες δραστηριότητας, χαρτί/χαρτόνι, κόλλα, ψαλίδι, χάρακας και μολύβια. Χρήση εφεδρικού δωματίου

Η δραστηριότητα: Για μια επιτυχή εφαρμογή, προτιμώνται ομάδες διαφορετικών πολιτιστικών και γλωσσικών καταβολών.

Με τη δραστηριότητα αυτή, θα βελτιωθούν οι κοινωνικο-πολιτιστικές και διαπολιτισμικές δεξιότητες, διότι στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να μπορέσουν οι συμμετέχοντες να μάθουν μεθόδους και εργαλεία για μια καλύτερη προσαρμογή σε μια νέα κοινωνία και μια διαφορετική κουλτούρα. Οι συμμετέχοντες θα μάθουν επίσης πώς να αντιμετωπίσουν νέους

πολιτιστικούς κανόνες που μπορεί να είναι παράξενοι για αυτούς στην αρχή, αλλά είναι απαραίτητοι για την επιτυχή ενσωμάτωση σε αυτή τη νέα κουλτούρα.

Διαδικασία: Για την εκτέλεση του καθήκοντος αυτού, ο εκπαιδευτής πρέπει να εισαγάγει τη δραστηριότητα προσομοίωσης εξηγώντας στους μαθητές ότι θα αντιμετωπίσουν μια νέα κουλτούρα. Οι συμμετέχοντες πρέπει να χωριστούν σε δύο ομάδες (περίπου 4 με 8 άτομα πρέπει να είναι Μηχανικοί, όλοι οι υπόλοιποι Derdians). Είναι σημαντικό οι ομάδες να έχουν συμμετέχοντες και των δύο φύλων.

Ο εκπαιδευτής ζητά από ένα άτομο από τις ομάδες να μετακομίσει σε άλλο δωμάτιο (οι Derdians πρέπει να παραμείνουν στο μεγαλύτερο δωμάτιο). Οι οδηγίες πρέπει να διανέμονται στους εκπαιδευόμενους ανάλογα με το ρόλο τους (παράρτημα Α των Derdians και παράρτημα Β των μηχανικών).

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες δυνατά, χωριστά με κάθε ομάδα (συνιστάται ένας επιπλέον διαμεσολαβητής, ώστε και οι δύο ομάδες να βοηθούνται από ένα άτομο ταυτόχρονα) και να βεβαιωθεί ότι όλες οι ερωτήσεις απαντώνται και ότι οι συμμετέχοντες κατανοούν κάθε οδηγία που δίνεται. Κάθε ομάδα θα έχει αρκετό χρόνο (20 λεπτά) για να κατανοήσει τις πληροφορίες και να ενθαρρύνει τον εαυτό της να εξασκηθεί εκ των προτέρων και να διερευνήσει τους ρόλους τους (ειδικά όσον αφορά τους κώδικες συμπεριφοράς των Derdians).

Οι Derdians πρέπει να ενημερωθούν ότι πρόκειται να λάβουν επίσκεψη ενός μηχανικού για τρία λεπτά. Ο επιλεγμένος μηχανικός πρέπει να είναι έτοιμος να επισκεφθεί το χωριό Derdians για λίγα λεπτά, προκειμένου να έρθει σε επαφή με την κοινότητα των Derdians, όπου πρέπει να χτιστεί η γέφυρα.

Μόλις ο μηχανικός επιστρέψει στην ομάδα του, όλοι οι μηχανικοί θα έχουν 10 λεπτά για να αναλύσουν τις ανάγκες τους. Οι μηχανικοί πρέπει να σκεφτούν πώς θα εξηγήσουν την κατασκευή της γέφυρας στους Derdians. Ο εκπαιδευτής πρέπει να τους παρέχει, σε αυτό το στάδιο, τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν κατά την τελική επίσκεψή τους για την κατασκευή της γέφυρας. (Χαρτί/χαρτόνι, κόλλα, ψαλίδι, χάρακες και μολύβια).

Οι μηχανικοί πρέπει να εισέλθουν στην Derdia και να διδάξουν στους Derdians πώς να χτίσουν τη γέφυρα (30 λεπτά).

Μετά από 25 λεπτά, η δραστηριότητα θα διακοπεί (δεν έχει σημασία αν η γέφυρα έχει κατασκευαστεί ή όχι) και όλοι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αναλάβουν το ρόλο τους (5 λεπτά).

Συμπληρώστε ερωτήσεις προβληματισμού.

Βρείτε παρακάτω ορισμένες ερωτήσεις που θα βοηθήσουν το διαμεσολαβητή να ξεκινήσει μια συζήτηση:

- Πώς αισθάνεστε;
- Είστε ικανοποιημένοι με τα αποτελέσματα; Εάν όχι, γιατί;
- Ήταν δύσκολο να μπεις σε αυτούς τους ρόλους; Εάν όχι, γιατί;
- Αισθάνεστε άνετα με τον ρόλο σας;
- Τι επιρροή είχε το πολιτιστικό σας υπόβαθρο στον ρόλο που αναλάβατε;
- Πώς ήταν η επικοινωνία εντός της ομάδας σας;
- Πώς ήταν η επικοινωνία και η αλληλεπίδραση με την άλλη ομάδα;
- Ήταν εύκολο να κατανοηθούν άλλοι κώδικες και στυλ επικοινωνίας; Εάν όχι, γιατί;
- Έχεις βιώσει ποτέ παρόμοιες καταστάσεις στην πραγματική ζωή;
- Πώς αντιμετωπίσατε την αβεβαιότητα και την ασάφεια των πληροφοριών;
- Τι διδάγματα μπορούμε να αντλήσουμε για την εμπειρία σας στο εξωτερικό;

Παράρτημα 1: Οδηγίες για τους Derdians

Η κατάσταση:

Ζεις σε μια χώρα που λέγεται DERDIA. Το χωριό στο οποίο ζείτε, χωρίζεται από την επόμενη πόλη με μια βαθιά κοιλάδα. Υπάρχει μια αγορά εκεί, αλλά για να την φτάσεις πρέπει να περπατήσεις για δύο μέρες. Αν είχες μια γέφυρα στην κοιλάδα, θα έφτανες εκεί σε 5 ώρες.

Η κυβέρνησή σας έκανε μια συμφωνία με μια ξένη εταιρεία να έρθει στο χωριό σας και να σας μάθει πώς να χτίσετε μια γέφυρα. Οι άνθρωποί σας θα είναι τότε οι πρώτοι μηχανικοί της Derdia. Έχοντας χτίσει αυτή την πρώτη γέφυρα με τους ξένους ειδικούς, θα μπορείτε να χτίσετε γέφυρες σε όλη την Derdia για να διευκολύνετε τις ζωές άλλων ανθρώπων. Οι οδηγίες είναι να χτίσουμε μια γέφυρα από χαρτί, χρησιμοποιώντας μολύβια, χάρακες, ψαλίδια και κόλλα. Γνωρίζετε τα υλικά και τα εργαλεία, αλλά δεν γνωρίζετε τις τεχνικές κατασκευής.

Κοινωνική συμπεριφορά: Οι Derdians είναι συνηθισμένοι να αγγίζουν ο ένας τον άλλο. Το να μην είσαι σε επαφή ενώ μιλάς θεωρείται πολύ αγενές. Ωστόσο, δεν χρειάζεται να έχετε άμεση επαφή. Αν συμμετάσχετε σε μια ομάδα, απλά αγγίζετε κάποιον και άμεσα συμπεριλαμβάνονται στη συνομιλία. Είναι επίσης πολύ σημαντικό να χαιρετιόμαστε όταν συναντιόμαστε, ακόμα και όταν απλά προσπερνάς κάποιον. Ένας Derdian δεν θα έρθει ποτέ σε επαφή με έναν άλλο άντρα, εκτός εάν τον συστήσει μια γυναίκα. Δεν έχει σημασία αν η γυναίκα είναι Derdian ή όχι.

Συμπεριφορά εργασίας: Ενώ εργάζονται, οι Derdians επίσης έρχονται σε επαφή με πολλά αντικείμενα. Τα εργαλεία είναι ανάλογα με το φύλο: τα ψαλίδια είναι ανδρικά εργαλεία, τα μολύβια και οι χάρακες είναι γυναικεία εργαλεία. Η κόλλα είναι ουδέτερη. Οι άντρες δεν αγγίζουν ποτέ μολύβι ή χάρακα. Το ίδιο ισχύει και για τις γυναίκες και τα ψαλίδια.

Χαιρετισμοί: Ο παραδοσιακός χαιρετισμός για τους Derdians είναι ένα φιλί στον ώμο. Το άτομο που ξεκινά τον χαιρετισμό, φιλάει το άλλο άτομο στον δεξί ώμο. Ο άλλος μετά φιλάει στον αριστερό ώμο. Κάθε άλλη μορφή φιλιού είναι προσβλητική! Η χειραψία είναι μια από τις μεγαλύτερες προσβολές που μπορεί να γίνει στην Derdia. Αν κάποιος Derdians προσβληθεί ποτέ από το γεγονός ότι δεν τον χαιρέτησαν ή δεν τον άγγιξαν ενώ του μιλούσαν, αρχίζουν να διαμαρτύρονται γι' αυτό.

Ναι/Όχι: Οι Derdians δεν χρησιμοποιούν τη λέξη ΟΧΙ. Πάντα λένε ναι, αν και εφόσον θέλουν να πουν ΟΧΙ, συνοδεύουν το ΝΑΙ με ένα συναισθηματικό αρνητικό κούνημα του κεφαλιού (βεβαιωθείτε ότι έχετε εξασκηθεί σε αυτό).

Αλλοδαποί: Στους Derdians αρέσει η παρέα. Επομένως, τους αρέσουν και οι αλλοδαποί. Αλλά είναι επίσης πολύ περήφανοι για τους εαυτούς τους και για τον πολιτισμό τους. Ξέρουν ότι ποτέ δεν θα μπορέσουν να χτίσουν τη γέφυρα μόνοι τους. Από την άλλη πλευρά, δεν θεωρούν τον πολιτισμό και την εκπαίδευση του αλλοδαπού ως ανώτερη. Το χτίσιμο γεφυρών είναι κάτι που δεν ξέρουν. Περιμένουν από τους αλλοδαπούς να προσαρμοστούν στον πολιτισμό τους. Η συμπεριφορά τους είναι φυσική γι' αυτούς. Συνεπώς, δεν μπορούν να το εξηγήσουν στους εμπειρογνώμονες (το σημείο αυτό είναι ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ).

Παράρτημα 2: Οδηγίες για τους μηχανικούς

Η κατάσταση:

Είστε μια ομάδα διεθνών μηχανικών που εργάζονται για μια πολυεθνική κατασκευαστική εταιρεία. Η εταιρεία σας μόλις υπέγραψε ένα πολύ σημαντικό συμβόλαιο με την κυβέρνηση της Dardia, στο οποίο δεσμεύτηκε να διδάξει στους Dardians πώς να χτίσουν μια γέφυρα. Σύμφωνα με την υπογραφείσα σύμβαση, είναι πολύ σημαντικό να τηρήσετε την προθεσμία που συμφωνήθηκε, διαφορετικά η σύμβαση θα ακυρωθεί και θα είστε άνεργος.

Η κυβέρνηση της Dardia ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για το σχέδιο αυτό, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Dardia είναι μια πολύ ορεινή χώρα, με πολλά φαράγγια και βαθιές κοιλάδες, αλλά όχι γέφυρες. Επομένως, χρειάζονται πάντα πολλές ημέρες για να πάνε οι Dardians από τα χωριά στην αγορά της κεντρικής πόλης. Εκτιμάται ότι με μια γέφυρα οι Dardians θα μπορούσαν να κάνουν το ταξίδι σε μόλις 5 ώρες.

Αναπαραγωγή της προσομοίωσης

Πρώτον, θα πρέπει να αφιερώσετε χρόνο για να διαβάσετε προσεκτικά αυτές τις οδηγίες και να αποφασίσετε από κοινού για τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να χτίσετε τη γέφυρα. Μετά από ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (θα ενημερωθείτε), δύο μέλη της ομάδας σας θα μπορούν να μεταβούν και να έρθουν σε επαφή για 3 λεπτά με τους κατοίκους του χωριού Dardian, όπου θα κατασκευαστεί η γέφυρα (π.χ. για να ελέγξουν τις φυσικές και υλικές συνθήκες, να έρθουν σε επαφή με τους Dardians, κ.λπ.). Στη συνέχεια, θα έχετε 10 λεπτά για να αναλύσετε την έκθεσή τους και να ολοκληρώσετε τις προετοιμασίες. Μετά από αυτή την περίοδο, ολόκληρη η ομάδα μηχανικών θα πάει στην Dardia, για να διδάξει στους Dardians πώς να χτίσουν τη γέφυρα (θα έχετε 25 λεπτά).

Η γέφυρα

Μια χάρτινη γέφυρα θα συμβολίζει τη γέφυρα. Η γέφυρα θα συνδέει δύο καρέκλες σε απόσταση περίπου 80 cm. Πρέπει να είναι σταθερή. Στο τέλος της οικοδομικής διαδικασίας, θα πρέπει να υποστηρίζει το βάρος του ψαλιδιού και της κόλλας που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του. Τα κομμάτια της γέφυρας δεν μπορούν απλά να κόβονται και να συναρμολογούνται στην Dardia, γιατί διαφορετικά οι Dardians δεν θα μάθαιναν πώς να το κάνουν μόνοι τους. Πρέπει να μάθουν όλα τα στάδια της κατασκευής.

Κάθε κομμάτι πρέπει να σχεδιάζεται με μολύβι και χάρακα και στη συνέχεια να κόβεται με το ψαλίδι.

Τα υλικά που απαιτούνται για τη δραστηριότητα αυτή θα είναι τα ακόλουθα:	
<p>Η γέφυρα θα κατασκευαστεί με χαρτί/χαρτόνι</p> <p>Για τον σχεδιασμό και την κατασκευή:</p> <p>Χαρτί</p> <p>κόλλα</p> 	<p>ψαλίδι</p> <p>Χάρακες</p> <p>Μολύβια</p>

Σημειώστε ότι οι Derdians χρειάζονται δύο δασκάλους για να βοηθήσουν στην εκπλήρωση των καθηκόντων. Αυτό είναι ένα μάθημα που απαιτεί γρήγορη σκέψη και άμεση εμπιστοσύνη μεταξύ των συμμετεχόντων, πολλοί από τους οποίους θα έχουν συναντηθεί μόνο τη συγκεκριμένη ημέρα. Μπορεί να λειτουργήσει με μαθητές που μόλις συναντήθηκαν, αλλά θα ήταν ιδανικό να συνεργαστεί καλύτερα με τους μαθητές που έχουν κάποια εξοικείωση.

Γενικά, πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα, διασκεδαστική δραστηριότητα. Όχι και τόσο χρήσιμη για τη διδασκαλία λεξιλογίου ή/και γραμματικής, αλλά μια καλή δραστηριότητα για τη σύσταση ομάδων. Η δραστηριότητα απαιτεί κάποιο βαθμό προετοιμασίας και ο δάσκαλος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα έχει αρκετό υλικό και να καταναείμει τις δύο ομάδες μαθητών κατά τρόπο ώστε οι δεξιότητες τους να είναι ισορροπημένες μεταξύ τους. Αποδείχθηκε ότι χρειαζόταν περισσότερος χρόνος, καθώς τα «τεχνικά» μέρη της διαδικασίας διήρκεσαν περισσότερο χρόνο από το αναμενόμενο.

2. Γνωρίστε τους εξωγήινους

Απαιτούμενος Χρόνος: 60 λεπτά

Επίπεδα: B1-C2

Στόχοι:

- α) Εξασκήστε διαπροσωπικές δεξιότητες, δεξιότητες παρουσίασης, προφορικές και μη προφορικές δεξιότητες ανάλογα με το επίπεδο. Αυτή η δραστηριότητα κάνει τους μαθητές να χρησιμοποιούν περίτεχνο λεξιλόγιο και να εξασκούν τις δεξιότητες παρουσίασης και τη γλώσσα του σώματος. Θα συνειδητοποιήσουν επίσης τη δική τους προφορά σε σχέση με άλλες και πώς μπορούν να τη βελτιώσουν ώστε να γίνουν πιο κατανοητοί.
- β) Να μάθουν να αναγνωρίζουν τις κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές (ανάλογα με τους φοιτητές). Οι σπουδαστές αναγνωρίζουν τον ορισμό του πολιτισμού, τα κοινωνικά εμπόδια και τα κενά επικοινωνίας.
- γ) Εκμάθηση αναγνώρισης των κοινωνικοπολιτιστικών κανόνων και φραγμών

Υλικά: Βιντεοκάμερα ή κινητό τηλέφωνο, γραφική ύλη

Η δραστηριότητα: Η εξερεύνηση του διαστήματος έχει φτάσει σε νέο επίπεδο και η χώρα σας έχει ανακαλύψει τη ζωή σε πολλούς άλλους πλανήτες μακριά από το ηλιακό σας σύστημα. Αυτοί οι πλανήτες είναι μικροί και οι πληθυσμοί τους είναι μικροί. Αν και βρίσκονται σε κοντινή γεωγραφική απόσταση, δεν γνώριζαν ο ένας την ύπαρξη του άλλου μέχρι που η χώρα σας επισκέφθηκε αυτούς τους πλανήτες. Η χώρα σας οργανώνει μια διαπλανητική διάσκεψη όπου οι λαοί αυτοί θα συναντηθούν για πρώτη φορά. Καθήκον κάθε μαθητή είναι να δημιουργήσει μια κουλτούρα για έναν από αυτούς τους μικρούς πλανήτες. Αυτό το παιχνίδι λειτουργεί καλύτερα με πιο δραστήριες και ενεργητικές τάξεις. Εάν είναι δυνατόν, συνιστώνται ευέλικτες ομάδες εκπαιδευομένων.

Διαδικασία: Η τάξη θα πρέπει να αφιερώσει λίγο χρόνο για να ρίξει μια ματιά στα πιο ιδιαίτερα σημεία των δικών της πολιτισμών. Όταν διδάσκεις διεθνείς μαθητές, χρησιμοποιείς τη δική σου κουλτούρα ως παράδειγμα, και στη συνέχεια τους βάζεις να σημειώσουν τα ίδια σημεία από τις δικές τους κουλτούρες.

Βήμα 1: Σημείωση στον πίνακα: Τι σας αρέσει; Πώς είσαι;

Δημιουργία μιας φόρμουλας για απαντήσεις: Είμαι + ... (π.χ. είμαι ψηλός).

Έχω + ... + ... (π.χ. έχω μαύρα μαλλιά).

Μοιάζω με + (άτομο ή ακόμα και πράγμα, π.χ. μοιάζω με γάτα). π.χ. είμαι ευγενικός.

Πάρτε μερικές γρήγορες απαντήσεις.

Μπορείτε επίσης να το κάνετε αυτό χρησιμοποιώντας το «Πώς φαίνομαι (εσείς, ο δάσκαλος);» Αυτό μπορεί να είναι πιο διασκεδαστικό, και είναι πολύ γρήγορο, καθώς όλοι επικεντρώνονται σε ένα μόνο άτομο, τον δάσκαλο. Στη συνέχεια, κάνουν ο ένας στον άλλο σε ζεύγη, αυτές τις 3 ίδιες ερωτήσεις.

Εξηγήστε ότι ο πολιτισμός περιλαμβάνει πολλά από αυτά που είμαστε χωρίς να το συνειδητοποιούμε καν. Ο πολιτισμός φαίνεται στις πεποιθήσεις μας, τις αξίες μας, τις συνήθειες μας, τις προσδοκίες μας, τη γλώσσα μας και τις παραδόσεις μας μεταξύ άλλων.

Ρίξτε μια πιο προσεκτική ματιά είτε στην κουλτούρα σας είτε στην κουλτούρα των μαθητών σας, εξετάζοντας και σημειώνοντας συγκεκριμένα στοιχεία στον πίνακα.

Σημειώστε καθένα από τα ακόλουθα. Θα χρησιμοποιήσουμε την Ελλάδα εδώ ως παράδειγμα.

Χώρα/Εθνικότητα	Ελλάδα/Ελληνική
Πώς να πω τις ακόλουθες λέξεις;	Ελληνικά
Γεια σας. Αντίο. Παρακαλώ; Σας ευχαριστώ. Συγγνώμη; Στην υγεία μας Τι κάνεις όταν συναντάς κάποιον για πρώτη φορά;	Γεια σας. Αντίο. Παρακαλώ; Σας ευχαριστώ. Συγγνώμη; Στην υγεία μας Τι κάνεις όταν συναντάς κάποιον για πρώτη φορά;
Τι κάνεις όταν γνωρίζεις κάποιον που ξέρεις;	Χειραψία, αγκαλιά, φιλί (μερικές φορές!)
Τι λες όταν κάποιος φτερνίζεται;	Γείτσες
Τι ενέργειες δεν πρέπει να κάνετε ποτέ στον πολιτισμό σας; (Πολιτιστικά ταμπού)	Να δείξετε σε κάποιον το μεσαίο σας δάχτυλο ή το εσωτερικό μέρος της παλάμης με όλα τα δάκτυλα ανοιγμένα, τεντωμένα και σε απόσταση μεταξύ τους (μούντζα), να πειράξετε τη μύτη σας ή να αεριστείτε δημόσια
Ποιοι είναι οι λόγοι που γιορτάζετε;	Γενέθλια, θρησκευτικές διακοπές, ιστορικά γεγονότα, ένα προσωπικό επίτευγμα/επιτυχία

Καθώς απαντάτε σε αυτές τις ερωτήσεις στην τάξη σας, ενθαρρύνετε τους μαθητές να δώσουν άλλα παραδείγματα που μπορεί να γνωρίζουν από τη δική τους ή από άλλες κουλτούρες.

Βήμα 2:

Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 3, 4 ή 5. Αυτοί αποφασίζουν για ένα όνομα για τον πλανήτη τους και συμπληρώνουν το φυλλάδιο.

Να ξεκινήσουν οι μαθητές να σκέφτονται ένα όνομα για τον πλανήτη/πολιτισμό τους και να περιγράψουν τη γεωγραφική θέση του καθώς και τους ανθρώπους του. Ανάλογα με την τάξη σας, μπορεί να τους ζητήσετε να απεικονίσουν τον πλανήτη και τους ανθρώπους και να τους παρουσιάσουν στην αίθουσα.

Αφού οι μαθητές σας δημιουργήσουν τον πλανήτη, δώστε τους ένα αντίγραφο του φυλλαδίου (Βλέπε Παράρτημα).

Όλοι οι μαθητές πρέπει να γράψουν τις απαντήσεις, επειδή όλοι χρειάζονται το φυλλάδιο κατά το στάδιο της συζήτησης. Οι μαθητές μιας δεδομένης ομάδας πρέπει να γράφουν τις ίδιες απαντήσεις (είναι ένας πλανήτης).

Οι μαθητές πρέπει να μιλάνε, όχι να δείχνουν το φυλλάδιό τους, στους άλλους μαθητές.

Μόλις ολοκληρώσουν το φυλλάδιό τους, θα πρέπει να σκεφτούν περισσότερο τον πλανήτη τους απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Τι κάνουν οι άνθρωποι όλη μέρα ή/και όλη νύχτα; Εργάζονται;

Πώς διασκεδάζουν; Τι τρώνε και πίνουν;

Τι είδους αθλήματα παίζουν;

Τι είδους μουσική ακούνε; Αναφέρετε κάποιους νόμους τους.

Τι είναι πιο σημαντικό για τον καθένα; Για ποια πράγματα δεν νοιάζονται οι άνθρωποι;

Μόλις οι μαθητές σας απαντήσουν σε αυτές τις ερωτήσεις, ζητήστε τους να επιστρέψουν στις ερωτήσεις που απαντήσατε για τη δική σας κουλτούρα και να απαντήσουν σε αυτές τις ερωτήσεις σχετικά με τον φανταστικό τους πλανήτη. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να είναι δημιουργικοί καθ' όλη τη διάρκεια της εμπειρίας δημιουργίας πολιτισμού.

Βήμα 3 Η συνάντηση:

Όταν οι μαθητές σας αναπτύξουν τις δικές τους κουλτούρες (και διατηρήσουν τις πληροφορίες για τους εαυτούς τους), είναι καιρός να συναντηθούν όλες οι ομάδες. Η μισή τάξη θα παίζει το παιχνίδι των ρόλων κάθε φορά, ενώ η άλλη μισή θα παρακολουθεί. Ζητήστε από τους μαθητές που παίζουν το παιχνίδι των ρόλων να έρθουν στην μπροστινή σειρά της αίθουσας. Κάθε μαθητής θα ενεργεί ως άτομο από την κουλτούρα που δημιούργησαν. Σε αυτό το μέρος της δραστηριότητας, οι άνθρωποι συναντιούνται σε μια άτυπη ατμόσφαιρα, όπως ένα πάρτι ή μια κοινωνική εκδήλωση. Πρέπει να ανταλλάξουν χαιρετισμούς, να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους και να παρουσιάζουν άλλα στοιχεία των πολιτισμών που δημιούργησαν. Εάν κάποιος από άλλη κουλτούρα κάνει κάτι από αυτά που θεωρούνται ταμπού, το άτομο πρέπει να δείξει ότι έχει προσβληθεί. Μόλις οι μαθητές έχουν αρκετό χρόνο για να συναντηθούν και να χαιρετήσουν ο ένας τον άλλο, οι ομάδες πρέπει να αλλάξουν θέσεις και να επαναλάβουν τη συνάντηση.

Βήμα 4 Η συζήτηση

Αφού όλοι οι μαθητές σας έχουν κάνει τον χαιρετισμό, ρωτήστε τους για την εμπειρία. *Πώς ένιωσαν συναντώντας ανθρώπους από άλλες κουλτούρες; Ήταν καθόλου άβολα; Έκανε κανείς κάτι που τους πρόσβαλε; Πώς αισθάνθηκαν; Έκανε κανείς κάτι που τους έκανε να νιώσουν ευπρόσδεκτοι ή χαρούμενοι; Τι ήταν;*

Ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να μοιραστούν όσες λεπτομέρειες νιώθουν άνετα να μοιραστούν σχετικά με την εμπειρία.

Τότε βοηθήστε τους μαθητές σας να καταλάβουν γιατί είχαν τις εμπειρίες που είχαν. Ζητήστε από τους μαθητές σε ζευγάρια να μοιραστούν τις λεπτομέρειες για τις κουλτούρες τους μεταξύ τους. Εάν είναι δυνατό, αντιστοιχίστε τους μαθητές με κάποιον που τους πρόσβαλε στη σύσκεψη. Καθώς συζητούν, κάθε άτομο θα πρέπει να κρατάει σημειώσεις για τον πολιτισμό που έχει δημιουργήσει το άλλο άτομο, απαριθμώντας τις ίδιες πληροφορίες που έχει για τον δικό του πολιτισμό. Αφού οι μαθητές το μοιραστούν, αλλάξτε τα ζευγάρια και ζητήστε από τους μαθητές να συγκεντρώσουν πληροφορίες για μια άλλη κουλτούρα.

Μόλις οι μαθητές συγκεντρώσουν πληροφορίες για δύο άλλους πολιτισμούς, επιστρέψτε στην τάξη. Ζητήστε από τους μαθητές να μοιραστούν οποιεσδήποτε πληροφορίες έχουν μάθει για μια άλλη κουλτούρα. Στη συνέχεια, τοποθετήστε τους μαθητές σε ομάδες των τεσσάρων ή των πέντε για λίγο χρόνο συζήτησης. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα αντίγραφο των παρακάτω ερωτήσεων.

Πότε αισθάνεστε άβολα ή προσβεβλημένοι στην πραγματική ζωή λόγω μιας διαπολιτισμικής εμπειρίας;

Πώς συγκρίνεται η δραστηριότητα που πραγματοποιήσαμε με την πραγματική ζωή; Τι μπορούμε να διδαχθούμε από τις πολιτιστικές συγκρούσεις της τάξης;

Πώς μπορούμε να είμαστε πιο ευαίσθητοι απέναντι σε ανθρώπους άλλων πολιτισμών στην πραγματική ζωή;

Αφού οι μαθητές συζητήσουν τις εμπειρίες τους πάνω στις δραστηριότητες της τάξης και στην πραγματική ζωή, τους ζητήστε τους να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Μπορεί να θέλετε να γράψουν μια παράγραφο, ένα δοκίμιο, ένα γράμμα, ένα άρθρο εφημερίδας ή κάτι άλλο. Τα άτομα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις ερωτήσεις συζήτησης για έμπνευση ή μπορούν να γράψουν για τις δικές τους ιδέες. Ό,τι κι αν επιλέξουν να γράψουν, ζητήστε από τους μαθητές να συμπεριλάβουν μια παράγραφο για το τι έμαθαν από όλη την εμπειρία.

Η δραστηριότητα αυτή έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους μαθητές σας να εκτιμήσουν διαφορετικούς πολιτισμούς και να αναπτύξουν πολιτιστική ευαισθησία ο ένας απέναντι στον άλλο. Οι μαθητές σας θα δημιουργήσουν τη δική τους κουλτούρα και τα στοιχεία που αποτελούν μέρος της και στη συνέχεια θα μοιραστούν αυτή την κουλτούρα μεταξύ τους.

Γλωσσικά, η δραστηριότητα θα βοηθήσει επίσης τους διεθνείς μαθητές να μάθουν για τη δική τους προφορά ακούγοντας τις απαντήσεις των άλλων μαθητών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΟΥΣ ΕΞΩΓΗΙΝΟΥΣ – ΦΥΛΛΑΔΙΟ

1. ΠΩΣ ΛΕΓΕΤΑΙ Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΣΟΥ;	Ο πλανήτης μας λέγεται...
2. Με τι μοιάζεις;	
3. Πώς είσαι;	
4. Τι σου αρέσει;	
5. Πώς λες τις ακόλουθες λέξεις; Γεια σας Σας παρακαλώ, σας ευχαριστώ, συγγνώμη	
6. Τι κάνεις για να περάσεις καλά;	
7. Τι τρως και τι πίνεις;	
8. Τι αθλήματα παίζεις;	
9. Τι είναι πιο σημαντικό για σένα;	
10. Τι δεν σε νοιάζει;	
11. Πώς περνάς τη μέρα σου;	
12. Ποια είναι τα αγαπημένα σου θέματα συζήτησης;	
13. Ποιοι είναι οι λόγοι που γιορτάζετε;	
14. Ποιοι είναι οι διαφορετικοί ρόλοι ανδρών και γυναικών (και παιδιών) - εάν υπάρχουν;	
15. Τι ενέργειες δεν πρέπει να κάνετε ποτέ στον πολιτισμό σας (=πολιτιστικά ταμπού);	
16. Υπήρχαν προβλήματα κατά την κατάρτιση του πίνακα για τη χώρα σας;	
17. Υπήρχαν κάποια θέματα κατά τη θέσπιση των κανόνων της δικής σας φανταστικής κουλτούρας;	

3. Θερμή Χειραψία

Απαιτούμενος Χρόνος: 20–30 λεπτά: 10 λεπτά για τη δραστηριότητα και 10–20 λεπτά για συζήτηση

Επίπεδο: A2-C2

Στόχοι: Για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες να βιώσουν:

α) πώς είναι να επαναπροσδιορίζεται η ταυτότητά σας.

Το παρόν υλικό διατίθεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας χρήσης creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.el

- β) την εμπειρία του πώς είναι να αλλάζεις μια «συμβατική» χειρονομία όπως το να δίνεις το χέρι.
γ) Αναγνώριση της πολιτιστικής δυσφορίας γενικά και της άνεσης με τη σωματική επαφή ειδικά.

Υλικά: Κανένα

Η διαδικασία:

α. Πείτε σε όλους να κυκλοφορούν στο δωμάτιο μέχρι να τους δώσετε ένα σήμα να σταματήσουν και να κάνουν χειραψία με το πλησιέστερο άτομο, ανακοινώνοντας το μικρό τους όνομα και επαναλαμβάνοντας αυτό που ακούν.

Αυτό θα πρέπει να συνεχιστεί αρκετές φορές, ώστε όλοι να έχουν την ευκαιρία να συστηθούν μεταξύ τους.

β. Δώστε νέες οδηγίες: Σκεφτείτε ένα επίθετο ξεκινώντας με το πρώτο γράμμα του μικρού σας ονόματος και ένα ουσιαστικό ξεκινώντας με το τελευταίο γράμμα του μικρού σας ονόματος (π.χ., Pallid Rabbit για το Peter). Γράψτε το σε ένα καρτέλα ή σε πίνακα.

γ. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αρχίσουν να κυκλοφορούν ξανά και να κάνουν χειραψία με το αριστερό τους χέρι όταν συναντιούνται, ανταλλάσσοντας τα νέα τους ονόματα (τις δύο λέξεις).

Προαιρετικά:

Πραγματοποιήστε άλλο ένα γύρο συστάσεων, ζητήστε μόνο από τους συμμετέχοντες να κάνουν χειραψία με ένα άλλο μέρος του σώματος όταν συναντιούνται. Μπορείτε να καθορίσετε το μέρος του σώματος (π.χ. αγκώνες) ή να δώσετε τη δυνατότητα στα άτομα να κάνουν τις δικές τους επιλογές.

δ. Συζήτηση.

Υποβάλλετε στους εκπαιδευόμενους τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς αισθάνεστε κατά τη διάρκεια του δεύτερου γύρου των συστάσεων; Γιατί;
- Ποια είναι τα πολιτιστικά ζητήματα που θα μπορούσαν να προκύψουν κατά τη διάρκεια αυτής της άσκησης;
- Πώς αισθανθήκατε όταν σας ζήτησαν να αλλάξετε το όνομά σας; Σε ποιον θα μπορούσε να συμβεί αυτό στην «πραγματική ζωή»;
- Πώς αισθανθήκατε κατά τη διάρκεια του τρίτου γύρου των συστάσεων;
- Τι πέρασε από το μυαλό σας όταν σας ζητήθηκε να χρησιμοποιήσετε ένα διαφορετικό μέρος του σώματός σας με το οποίο συστηθήκατε;
- Ποιες πολιτιστικές εσφαλμένες αντιλήψεις θα μπορούσαν να συμβούν κατά την απλή πράξη της παρουσίασης του εαυτού μας; Ποιες τεχνικές επικοινωνίας θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση της πιθανότητας παρανόησης;
- Ποιες είναι οι πιθανές συνέπειες για τη συνεχή επικοινωνία με άλλους αφού παρουσιάσατε τον εαυτό σας;

Συμπεράσματα συζήτησης:

Υπάρχουν πολλοί πολιτιστικοί τρόποι για να συστηθούμε και αυτοί έχουν επιπτώσεις στο πώς αντιλαμβανόμαστε ο ένας τον άλλο και επικοινωνούμε στη συνέχεια.

Όταν ζητείται από τους ανθρώπους να αλλάξουν μια «φυσική» συμπεριφορά (π.χ. να αλλάξουν από το δεξί στο αριστερό χέρι) μπορεί να υπάρξει πολύ αμηχανία και να χρειαστεί σημαντική ενέργεια για να θυμηθεί να το κάνει "σωστά." Άλλοι μπορούν να είναι προνομιούχοι και να χρησιμοποιήσουν λιγότερη ενέργεια (π.χ. άνθρωποι για τους οποίους το αριστερό τους χέρι είναι το κυρίαρχο χέρι τους έχουν μόλις αποκτήσει ένα πλεονέκτημα, ίσως για πρώτη φορά).

Όταν ζητείται από τους ανθρώπους να αλλάξουν την ταυτότητά τους, έχει συναισθηματικές επιπτώσεις.

Υπάρχουν σημαντικές πολιτιστικές διαφορές ως προς την αποδοχή της επαφής: ποιος, πού, πώς, και ούτω καθεξής.

Προαιρετικοί τρόποι διεξαγωγής της άσκησης:

- Ανάλογα με τη γλώσσα, οι δύο λέξεις θα μπορούσαν να είναι ουσιαστικό/ επίθετο. Ανάλογα με τον τρόπο χρήσης των ονομάτων στον πολιτισμό ή στο πλαίσιο της κατάρτισης, οι δύο λέξεις μπορούν να αντιστοιχούν στο επώνυμο ή το όνομα.
- Πριν την συζήτηση, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν όσα ονόματα θυμούνται από τον δεύτερο γύρο. Συζητήστε γιατί. Παρατηρήστε ότι οι άνθρωποι είναι τόσο συγκεντρωμένοι στο νέο τους όνομα που ακούνε λιγότερο αποτελεσματικά τους άλλους.
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εξηγήσουν γιατί επέλεξαν το νέο τους όνομα και τι σχέση έχει με την προσωπικότητά τους, το παρελθόν ή την κουλτούρα τους. Αυτό συμβάλλει στην εισαγωγή της έννοιας ότι ο πολιτισμός είναι τόσο «εδώ» (η δική μας πολιτιστική ταυτότητα) όσο και «εκεί έξω» (ο τρόπος που συμπεριφέρονται οι αλλοδαποί). Ο διοργανωτής μπορεί να σημειώσει τα ονόματα και να τα χρησιμοποιήσει αργότερα στην εκπαίδευση για διάφορους λόγους: χιούμορ, παραδείγματα δημιουργικότητας, για την ανάδειξη των πολιτιστικών συλλόγων και ούτω καθεξής.

Προσοχή για τους εκπαιδευτές:

Η δραστηριότητα αυτή δεν πρέπει απαραίτητα να χρησιμοποιείται με όλες τις κουλτούρες ή με όλες τις ομάδες (π.χ., η δραστηριότητα αυτή θα πρέπει να τροποποιηθεί για την πολιτιστική αποτελεσματικότητα, ανάλογα με τη σύνθεση του φύλου της ομάδας, τα ιεραρχικά ζητήματα ή την καταλληλότητα της σωματικής επαφής). Θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί ως προκαταρκτική άσκηση για άτομα που μετακινούνται από μια κουλτούρα «μη επαφής» σε μια κουλτούρα «επαφής».

4. Η ιστορία του ονόματός σου

Απαιτούμενος Χρόνος: 30 λεπτά

Επίπεδα: A1-B2

Στόχοι: Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί ειδικά για να συμβάλει στην οικοδόμηση διαπολιτισμικού σεβασμού και κατανόησης ή γενικότερα να βοηθήσει στην ανάπτυξη της αυτονομίας, του αμοιβαίου σεβασμού και της κοινής χρήσης.

Υλικά: Κανένα

Η δραστηριότητα: Από πού προέρχεται το όνομά σου; Μοιραστείτε την ιστορία της προέλευσης του ονόματός σας και τη σημασία του ονόματός σας. Το όνομα όλων έχει μια εκπληκτικά ενδιαφέρουσα προέλευση. Αυτός είναι ένας ενδιαφέρων, πρωτότυπος τρόπος για να συστηθούν οι άνθρωποι σε άλλους, ειδικά σε διαφορετικές εθνικές ομάδες.

Διαδικασία: Να εξασφαλιστεί ότι έχει δημιουργηθεί η κατάλληλη ομαδική ατμόσφαιρα στην οποία οι άνθρωποι έχουν ήδη πραγματοποιήσει ορισμένες αρχικές δραστηριότητες προθέρμανσης και ονομαστικών παιχνιδιών.

- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να απευθυνθούν σε έναν συνεργάτη και να εξηγήσουν τι σημαίνει το όνομά σας (αν υπάρχει κάτι) και από πού προέρχεται.
  - Οι περισσότεροι άνθρωποι αποκαλύπτουν διάφορες ενδιαφέρουσες πληροφορίες για την προέλευση του ονόματός τους και τη σημασία του.
  - Όσο μεγαλύτερη είναι η εθνική και πολιτιστική πολυμορφία στην ομάδα, τόσο καλύτερα τείνει να λειτουργεί αυτή η άσκηση.
- Προαιρετικά: Ζητήστε από κάθε άτομο να συστήσει τον σύντροφό του στην ευρύτερη ομάδα και να εξηγήσει το όνομα του/της και την προέλευσή του.
- Προαιρετικά: Η δραστηριότητα μπορεί να επεκταθεί για να αποκαλύψει το πλαίσιο πίσω από άλλα ονόματα π.χ.,
- Ψευδώνυμα
  - Κατοικίδια
  - Alter-ego ή μη πραγματικά ονόματα
  - Ονόματα παιδιών - ή ποια θα ήταν τα ονόματα των παιδιών σας εάν είχατε;

5. Οι Επτά λέξεις

Απαιτούμενος Χρόνος: 30 λεπτά (επιπλέον 30 λεπτά για περαιτέρω δραστηριότητα)

Επίπεδα: B1-C2

Στόχοι:

- 1) Να βοηθήσει τους μαθητές να βιώσουν ότι μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία χωρίς να εγκαταλείψουν τις ιδέες τους αλλά να δεχτούν τους άλλους όταν τα επιχειρήματά τους είναι πειστικά. Ετοιμαστείτε να εκθέσετε τις ιδέες σας με πειστικό τρόπο.
- 2) Ενίσχυση των δεξιοτήτων που οδηγούν στην αποτελεσματική και κατάλληλη επικοινωνία με άτομα άλλων πολιτισμών, τρόπος επίτευξης κοινής συμφωνίας με άτομα διαφορετικών πολιτισμών.
- 3) Ενίσχυση της ικανότητας αξιολόγησης των διαφορών και αντίληψη της στάσης και των απόψεων των άλλων.
- 4) Αρμοδιότητες για την ανάλυση των κύριων εμποδίων στην διαπροσωπική επικοινωνία: δεξιότητες παρουσίασης και επικοινωνίας: Σεβασμός της πολυμορφίας, διαπολιτισμική κατανόηση.

Υλικά: Χαρτί/χαρτόνι και μολύβια.

Η δραστηριότητα: Η δραστηριότητα αυτή επικεντρώνεται στην αποκάλυψη των συνδέσεων μεταξύ των ατόμων που απαρτίζουν μια ομάδα. Είναι χρήσιμο όταν διευκολύνεται η λήψη ομαδικών αποφάσεων και είναι χρήσιμο όταν οι μαθητές καταλήγουν σε διαφορετικές ιδέες για το πώς να προχωρήσουν κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος.

Η διαδικασία:

Βήμα 1: προθέρμανση (προαιρετικό)

Ο επικεφαλής προσπαθεί να δημιουργήσει μια χαλαρή ατμόσφαιρα αποφεύγοντας τα επικριτικά σχόλια και δημιουργώντας στους μαθητές το αίσθημα ότι βρίσκονται σε ασφαλές περιβάλλον μάθησης. Ο στόχος είναι οι εκπαιδευόμενοι να αισθάνονται όσο το δυνατόν πιο άνετα, προκειμένου να εκφράζονται ελεύθερα. Πρέπει να αισθάνονται ελεύθεροι να εκφράσουν ένα παράπονο, μια σκέψη, μια επιθυμία ή ακόμα και ένα επιχειρήμα.

Τα μέλη ενεργοποιούνται από τη συζήτηση και δημιουργείται ένα συναισθηματικό περιβάλλον μέσα στην ομάδα. Έτσι, ολόκληρη η ομάδα, ο επικεφαλής και τα μέλη, σταδιακά αρχίζουν να προετοιμάζουν ένα θέμα. Συνιστάται οι επικεφαλής/ εκπαιδευτικοί να υλοποιήσουν μια δραστηριότητα προθέρμανσης πριν ξεκινήσουν τη δραστηριότητα «ΟΙ ΕΠΤΑ ΛΕΞΕΙΣ». Αυτό θα παρακινήσει τα μέλη να συμμετάσχουν ενεργά στην κύρια δραστηριότητα.

Τα Λεμόνια (πρόσθετη δραστηριότητα)

Σκοπός: Πρόκειται για μια δραστηριότητα προθέρμανσης, μια άσκηση για να σπάσει ο πάγος, εισάγοντας την έννοια των ατομικών διαφορών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μια πολυπολιτισμική κατηγορία. συνεδρία για τα στερεότυπα, τις διαφορές και τις ίσες ευκαιρίες.

Απαιτούμενα μέσα: Αρκετά λεμόνια για όλους, μια τσάντα.

Μέγεθος ομάδας: δεν απαιτείται συγκεκριμένο

Χρόνος που απαιτείται: 30 λεπτά

Λεπτομερής περιγραφή:

Δώστε ένα λεμόνι σε κάθε μαθητή ή ομάδα μαθητών.

Ζητήστε από τον καθένα να κοιτάξει προσεκτικά τα φρούτα του, να εξετάσει τα χαρακτηριστικά του και να περάσει τα δάχτυλά του πάνω από το φλοιό.

Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προσαρμόσουν το λεμόνι τους δίνοντάς του ένα όνομα.

Δώστε τους πέντε λεπτά για να κάνουν αυτή την άσκηση και μαζέψτε τα λεμόνια στην τσάντα. Ανακινήστε την τσάντα για να αναμείξετε τα φρούτα.

Απλώστε λεμόνια μπροστά στην ομάδα.

Με σειρά, ζητήστε από κάθε ομάδα να παραλάβει το λεμόνι της.

Εάν υπάρχουν διαφωνίες για το πού ανήκουν κάποια λεμόνια, αφήστε τα στην άκρη κατηγοριοποιώντας τα ως "αγνώστων στοιχείων".

Θα διαπιστώσετε, ωστόσο, ότι οι περισσότεροι άνθρωποι αναγνωρίζουν το λεμόνι τους (απίστευτο!)

Προβληματισμός και αξιολόγηση:

Μόλις όλοι οι συμμετέχοντες βρουν με τα λεμόνια τους, μπορείτε να ξεκινήσετε μια συζήτηση. Με βάση ποια στοιχεία είστε σίγουροι ότι έχετε επιλέξει το σωστό λεμόνι;

Ενθαρρύνετέ τους να κάνουν έναν παραλληλισμό μεταξύ λεμονιών και ανθρώπων.

Επανεξετάστε τα στερεότυπα:

Έχουν όλα τα λεμόνια το ίδιο χρώμα; Έχουν όλα το ίδιο σχήμα;

Συζητήστε τα στερεότυπα που υπάρχουν μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών πολιτισμών, φυλών και φύλων.

Τι σημαίνει αυτό για την ομάδα;

Η αξιολόγησή σας για τη διαδικασία αυτή και τα ζητήματα που προκύπτουν θα σας βοηθήσει να αναπτύξετε περαιτέρω μια εργασία σχετικά με τις διαφορές και τις ίσες ευκαιρίες.

Βήμα 2: Κύρια δραστηριότητα

Αποφασίζετε για ένα θέμα, όπως επτά λέξεις για τη φιλία (ή την ειρήνη ή την ελευθερία, ...), και σε πέντε λεπτά όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να γράψουν σε ένα φύλλο επτά λέξεις, σχετικές με το θέμα που θεωρούν πιο σημαντικό.

Στη συνέχεια, σε ζεύγη, πρέπει να καταλήξετε σε συμφωνία για τις επτά λέξεις σε πέντε λεπτά.

Σε αυτό το σημείο, ενώνοντας δύο ζεύγη, πρέπει να σχηματίσετε τετράδες: κάθε τετράδα έχει επτά λεπτά για να αποφασίσει για τις επτά κοινές λέξεις. Συνεχίζει (αυξάνοντας, εν καιρώ, την ανάπτυξη των ομάδων) εφόσον οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε δύο ομάδες: σε αυτό το σημείο πρέπει να καταλήξετε σε μια κοινή συμφωνία και να λάβετε επτά λέξεις αποδεκτές από όλους.

Αυτά πρέπει να είναι λέξεις και όχι φράσεις.

Βήμα 3: συζήτηση

Όλα τα μέλη θα έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, να προβληματιστούν για τη δραστηριότητα και να συζητήσουν διάφορα θέματα σχετικά με τη χρήση και την εφαρμογή αυτής της γνώσης.

Προβληματισμός:

παροχή χώρου για σκέψη και προβληματισμό σχετικά με την εμπειρία·

παροχή ευκαιρία για συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο της εμπειρίας·

σύνδεση της εμπειρίας με το εκπαιδευτικό πλαίσιο·

πρόβλεψη τρόπων εφαρμογής της εμπειρίας κατά την εργασία με μετανάστες σπουδαστές.

Προτάσεις για ερωτήσεις που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο επικεφαλής/ εκπαιδευτής της ομάδας κατά τη διαδικασία κοινής χρήσης:

Προσωπικές σκέψεις (15 λεπτά)

Πώς κατέληξες σε συμφωνία για τις λέξεις που χρησιμοποίησες;

Έχετε τηρήσει τους κανόνες;

Υπήρξε κάποιος επικεφαλής ομάδας;

Τι είδους επικοινωνία χρησιμοποίησαν;

Υπήρξε κανείς παθητικός;

Ήταν κανείς ανυπόμονος;

Σε ποιο βαθμό ενθουσιάστηκες / αγχώθηκες;

Πόσες διαφορετικές λέξεις/λύσεις θα μπορούσαν να είναι διαθέσιμες;

Πώς ένιωσες στο τέλος; Τι άλλο ξέρεις για τον εαυτό σου;

Βήμα 4: Ανάλυση

Συνιστάται στους επικεφαλής/εκπαιδευτές ομάδων να χρησιμοποιούν το μοντέλο Κοινωνικής-Γνωστικής Συναλλακτικής Ανάλυσης προκειμένου να χαρτογραφήσουν την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων και να χρησιμοποιήσουν αυτή τη θεωρία και τη μέθοδο ως πυξίδα.

Θυμηθείτε: Υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που θα πρέπει να έχει υπόψη ο επικεφαλής της ομάδας προτού εφαρμόσει μια άσκηση. Αξίζει να εξεταστεί:

- το κλίμα της ομάδας,
- ο βαθμός συσχέτισης μεταξύ των μελών,
- οι υποομάδες που υπάρχουν στην ομάδα,
- να «ερμηνευτεί» η θέση του σώματος/η γλώσσα των μελών,
- η διάθεσή τους (ποιος είναι ανοικτός, κοντινός, σκεπτικός, αμυντικός κ.λπ.),
- ποιος κάθεται δίπλα σε ποιον,
- ποιοι είναι οι κεντρικοί αριθμοί,
- ποια είναι τα περιφερειακά/περιθωριακά άτομα,
- ο στόχος που έχει η ομάδα και τα κίνητρά της για τον σκοπό αυτό,
- πόσο χώρο αφήνετε για ελεύθερη επικοινωνία μεταξύ των μελών ή πού παρεμβαίνετε;
- τρόπος δημιουργίας αμοιβαίων σχέσεων
- πώς να συμπεριλάβετε τους πιο ντροπαλούς μαθητές.

6. Χαιρετισμοί

Χρόνος που απαιτείται: 15 λεπτά

Επίπεδα: A1- B2

Στόχοι: Στόχος της άσκησης είναι να κινητοποιήσει τους εκπαιδευόμενους και να τους προκαλέσει αναθέτοντάς τους ένα έργο που απαιτεί αυθόρμητη και ζωντανή συμμετοχή.

Υλικά: Κανένα

Η δραστηριότητα: Η άσκηση μπορεί να διεξαχθεί με μια ομάδα που συνεδριάζει για πρώτη φορά, καθώς και με συμμετέχοντες που έχουν ήδη συναντηθεί, αλλά τώρα ενθαρρύνονται να χαιρετούνται με διαφορετικό τρόπο από τον συνήθη τρόπο.

Πρόκειται για μια δραστηριότητα που έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει πολλές διασκεδαστικές και ζωντανές αλληλεπιδράσεις, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι υπάρχει αρκετός χώρος στην αίθουσα και ότι όλοι οι συμμετέχοντες είναι σε θέση να συμμετάσχουν σε μια τέτοια άσκηση. Αυτή είναι μια σύντομη άσκηση, μια "αρχή" που μπορεί να διαρκέσει έως και δεκαπέντε λεπτά. Μια μεγαλύτερη σε διάρκεια δραστηριότητα μπορεί εύκολα να έχει ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι να χαζεύουν χωρίς την αίσθηση του σκοπού.

Σημείωση: Δεν συνιστάται η χρήση της δραστηριότητας με ομάδα που περιλαμβάνει άτομα με ειδικές ανάγκες, εκτός εάν αισθάνονται άνετα στην ομάδα και δεν αισθάνονται απογοητευμένοι από τις φυσικές αλληλεπιδράσεις γύρω τους.

Διαδικασία: Ο εκπαιδευτής πρέπει πρώτα να εξηγήσει το έργο. Θα μπορούσατε να κάνετε την εισαγωγή της δραστηριότητας λέγοντας: *«Ας χαιρετίσουμε ο ένας τον άλλο σήμερα με νέο τρόπο. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα πόδια, τα γόνατά μας, τους γοφούς, τους ώμους και τα κεφάλια μας, αλλά όχι τα λόγια. Περπατήστε γύρω από το δωμάτιο και επιλέξτε το άτομο που θέλετε να χαιρετίσετε. Μπορείτε να προσεγγίσετε περισσότερο από ένα άτομα εάν θέλετε και μπορείτε ακόμα και να χαιρετίσετε όλους τους άλλους συμμετέχοντες έναν προς έναν»*. Οι συμμετέχοντες συνήθως συμπεριφέρονται ελεύθερα και αυθόρμητα αναζητώντας διάφορους τρόπους δημιουργίας σχέσεων. Οι αλληλεπιδράσεις στην αίθουσα είναι ταυτόχρονες, γεγονός που διευκολύνει τη συμμετοχή όλων, αν και το επίπεδο συμμετοχής ποικίλλει, ανάλογα με την ψυχραιμία, τη διάθεση και την προθυμία των συμμετεχόντων να συμμετάσχουν. Ο εκπαιδευτής κάνει τον γύρο της αίθουσας ανταποκρινόμενος στους χαιρετισμούς, εάν τον προσεγγίσουν οι συμμετέχοντες.

Το παιχνίδι απαιτεί από τους παίκτες του να πάψουν να αντιστέκονται στη σωματική εγγύτητα, η οποία για πολλούς αποτελεί μεγάλο πρόβλημα. Η κίνηση με το άγγιγμα θεωρείται ένας πολύ σημαντικός παράγοντας στην ψυχόδραση, καθώς το σώμα είναι ένα μέσο σκέψης, και έτσι επιτρέπει στην ομάδα να αισθανθεί σχέσεις που δεν μπορούν να εκφραστούν πλήρως μέσω λέξεων. Οι αλληλεπιδράσεις αυτές αποτελούν επίσης ουσιαστική οπτική απεικόνιση της δυναμικής και της σύνθεσης της ομάδας, η οποία θα πρέπει να παρέχει στον εκπαιδευτή

πολύτιμα στοιχεία σχετικά με το πώς θα προχωρήσει τόσο με την ομάδα όσο και με τα μεμονωμένα μέλη της.

Είναι σημαντικό να θεσπιστούν ασφαλή όρια προκειμένου να μην παραβιάζεται η ευαισθησία των άλλων. Τα όρια αφορούν τόσο μεμονωμένους παράγοντες όσο και πολιτιστικά θέματα και μπορεί να διαφέρουν από τη μία ομάδα στην άλλη. Προφανώς, μια πολυπολιτισμική ομάδα θα μπορούσε να αποτελέσει ιδιαίτερη πρόκληση για τον εκπαιδευτή και όλες οι ασκήσεις που περιλαμβάνουν επαφή πρέπει να γίνονται με μεγάλη προσοχή.

Η βασική αρχή είναι ότι ο καθένας θα πρέπει να αισθάνεται ελεύθερος να ελέγχει τη σχέση του με τους εταίρους του και τους «χαιρετισμούς» που είναι πρόθυμοι να δεχθούν. Αυτό πρέπει να ειπωθεί ανοικτά και να παρακολουθείται στενά. Κανείς δεν θα πρέπει να αισθάνεται άσχημα που αποστασιοποιείται από μια συγκεκριμένη μορφή αλληλεπίδρασης. Η στάση αυτή θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως ένας έγκυρος τρόπος συμμετοχής στη δραστηριότητα.

7. Οικογένεια Ζώων

Χρόνος που απαιτείται: 15 λεπτά

Επίπεδα: A1-A2

Στόχοι: Χρήση ήχων ζώων σε διαφορετικές γλώσσες για να σπάσει ο πάγος. Θα μπορούσε να επεκταθεί και να χρησιμοποιηθεί για να εξερευνήσει τις διαπολιτισμικές αντιλήψεις της οικογένειας και της συγγένειας και να δημιουργήσει μια συζήτηση.

Υλικά: Φύλλα χαρτιού, μολύβια/μολύβια.

Η δραστηριότητα: Πρόκειται για ένα εύκολο παιχνίδι που βοηθάει στη συγκρότηση ομάδων και παίζεται στην αρχή της εκπαίδευσης για να χαλαρώσει η διάθεση και να δοθεί ένα αρχικό μήνυμα.

Η διαδικασία: Γράψτε σε ένα κομμάτι χαρτί τα μέλη της οικογένειας των ζώων (μέλη οικογένειας σκύλου, παππούς, γιαγιά, πατέρας κ.λπ.). Ανάλογα με τον αριθμό παικτών, οι οικογένειες ενδέχεται να είναι 3-10 μέλη. Μπορείς να έχεις οικογένεια γάτας, κότας, αγελάδας, ψαριών, κλπ...

Κάθε άτομο παίρνει ένα κομμάτι χαρτί, χωρίς να το διαβάσει. Μόνο αφού όλοι οι συμμετέχοντες έχουν τα χαρτιά τους, μπορούν να τα διαβάσουν.

Μετά την παρότρυνση του διαμεσολαβητή, κάθε παίκτης πρέπει να βρει την οικογένειά του το συντομότερο δυνατόν, *χωρίς να μιλάει*. Το κάνουν αυτό μιμούμενοι τον ήχο και την κίνηση του ζώου που αναγράφεται στο χαρτί τους.

Όταν η οικογένεια έχει βρει όλους τους «συγγενείς» της, πρέπει να βρουν έναν τρόπο να μπουν στη σωστή σειρά (και πάλι χωρίς να μιλήσουν) βάσει της ηλικίας: παππούς, γιαγιά, πατέρας, μητέρα, γιος και κόρη. Η πρώτη οικογένεια που στέκεται στη σωστή σειρά κερδίζει.

Συζήτηση: Μην βγάζετε γρήγορα συμπεράσματα αν άνθρωποι από διαφορετικούς πολιτισμούς έχουν διαφορετικούς τρόπους να εκφράζουν τις ιδέες τους και τους εαυτούς τους. Οι ήχοι ζώων για το ίδιο ζώο διαφέρουν σε κάθε κουλτούρα, για παράδειγμα ο ήχος ενός σκύλου είναι *gan* στα ρωσικά, *meong* στα κορεατικά, *wong* στα καντονικά και *woof* στα αγγλικά. Επίσης, σε

ορισμένες χώρες / πολιτισμούς / γλώσσες, τα ζώα έχουν διαφορετικά φύλα και υπάρχουν πολλές λέξεις για τον ξάδερφο/την ξαδέρφη ή για τη θεία (από την πλευρά της μητέρας ή του πατέρα) κτλ.

Λάβετε υπόψη τα ακόλουθα:

- Παρατηρήσατε διαφορές στην κατανόηση της οικογένειας και της συγγένειας μεταξύ των πολιτισμών των μαθητών σας; Είναι μια καλή ευκαιρία να τα διερευνήσουμε.
- Θα ήταν επίσης καλό να σκεφτούμε πώς επικοινωνήσατε χωρίς να χρησιμοποιήσετε λέξεις. Σε τι βασιστήκατε;
- Τι γνώμη έχετε για την ομαδική εργασία; Τι γνώμη έχετε για τη συμμετοχή εκ περιτροπής; Ήταν κάποιιοι πιο απρόθυμοι από άλλους να αγγίξουν ο ένας τον άλλο;

8. Συσχετισμοί

Χρόνος που απαιτείται: 15 λεπτά

Επίπεδα: A2-B2

Στόχοι: Στόχος της άσκησης αυτής είναι η προώθηση της καλύτερης επικοινωνίας μεταξύ των μελών των ομάδων και η βελτίωση της κατανόησης των διαφορετικών προοπτικών.

Υλικά: Στυλό και χαρτί

Η δραστηριότητα: Πρόκειται για μια απλή, διασκεδαστική άσκηση που βοηθά τους συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν την έννοια της "ομάδας" (Μπορείτε να αντικαταστήσετε τη λέξη "ομάδα" με μια άλλη έννοια που θα θέλατε να τονίσετε). Είναι χρήσιμο σε μια ποικιλόμορφη ομάδα να προωθηθεί η καλύτερη επικοινωνία και να διευκρινιστούν τα κοινά πράγματα που μοιράζονται οι συμμαθητές. Μπορεί να εκπλαγείτε από την απροσδόκητη άποψη των συναδέλφων σας.

Διαδικασία: Ο διοργανωτής ρωτάει το κοινό τις ακόλουθες ερωτήσεις και καταγράφει τις πρώτες εικόνες που σχετίζονται με αυτό, οτιδήποτε έρχεται στο μυαλό:

1. Αν μια ομάδα είναι κτίριο, είναι...
2. Αν μια ομάδα είναι χρώμα, είναι...
3. Αν μια ομάδα είναι μουσική, είναι...
4. Αν μια ομάδα είναι γεωμετρικό σχήμα, τότε είναι...
5. Αν μια ομάδα είναι ταινία, είναι...
6. Αν μια ομάδα έχει διάθεση, είναι...

Στη συνέχεια, ο διοργανωτής διεξάγει έρευνα για να εκτιμήσει τις αντιδράσεις σε καταγεγραμμένες απαντήσεις. Τα αποτελέσματα της άσκησης είναι να ανακαλύψει και να μοιραστεί τις απαντήσεις τις οποίες οι συμμετέχοντες βρήκαν ενδιαφέρουσες και απρόσμενες. Αποκαλύπτει τις διαφορές στη σκέψη και το πολιτιστικό υπόβαθρο, προωθώντας την καλύτερη επικοινωνία στο μελλοντικό κοινό τους έργο.

9. Άσκηση Αριθμητικής

Χρόνος που απαιτείται: 30 λεπτά

Επίπεδα: A1 έως C2

Στόχοι: Πρόκειται για μια καλή δραστηριότητα για ατομική προθέρμανση. Βοηθά επίσης στην κατανόηση των προκλήσεων των νεοεισερχόμενων και μπορεί να βοηθήσει στην κατανόηση του πώς αισθάνεται κάποιος όταν προσπαθεί να εργαστεί/σπουδάσει/ζήσει σε ένα διαφορετικό σύστημα.

Υλικά: Στυλό και χαρτί

Η δραστηριότητα: Τα αριθμητικά προβλήματα αυτής της σελίδας φαίνονται αρκετά εύκολα εκ πρώτης όψεως. Επομένως, θα πρέπει να είστε σε θέση να τα λύσετε χωρίς κανένα πρόβλημα. Παρ' όλα αυτά, είστε στο εξωτερικό και τα σύμβολα του πολλαπλασιασμού, της πρόσθεσης, της αφαίρεσης και της διαίρεσης ακολουθούν μια διαφορετική λογική από αυτή στην οποία είστε συνηθισμένοι.

Διαδικασία: Επίλυση των αριθμητικών προβλημάτων σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται παρακάτω:

- Μην αλλάξετε τα σύμβολα στο φύλλο
- Σημειώστε τα αποτελέσματά σας στο κουτί
- Σηκώστε το χέρι σας όταν είστε έτοιμοι
- Βιαστείτε! Η προθεσμία σας είναι 8 λεπτά

- είναι το σύμβολο για τον πολλαπλασιασμό

/ είναι το σύμβολο για την πρόσθεση

+ είναι το σύμβολο για τη διαίρεση

* είναι το σύμβολο για την αφαίρεση

Προβλήματα αριθμητικής:

$$8 - 2 = \square$$

$$9 + 1 = \square$$

$$12 + 4 = \square$$

$$5 - 6 = \square$$

$$4 * 3 = \square$$

$$2 * 1 = \square$$

$$6 / 2 = \square$$

$$10 + 5 = \square$$

$9 / 3 = \square$

$12 - 2 = \square$

$7 * 4 = \square$

$6 - 6 = \square$

$4 - 2 = \square$

$8 - 5 = \square$

$8 + 4 = \square$

$6 / 6 = \square$

$12 * 2 = \square$

$17 * 2 = \square$

$20 / 10 = \square$

$14 / 7 = \square$

Μετά το τέλος του χρόνου που δίνεται, δημιουργήστε μια συζήτηση με τους μαθητές.
Μπορείτε να ρωτήσετε:

- Πώς ένιωσες όταν έλυνες τα προβλήματα;
- Τι σκέφτηκες για τον εαυτό σου;
- Τι εμπειρίες είχατε στη ζωή σας που σας το θύμισαν αυτό;
- Ποια συμπεράσματα μπορείτε να εξαγάγετε από αυτή την άσκηση σχετικά με τους νεοεισερχόμενους σε διεθνή περιβάλλοντα;

Ζητήστε από του μαθητές να αναλογιστούν το γεγονός ότι ακόμη και τα απλούστερα και προφανή πράγματα, μπορεί να γίνουν δύσκολα ειδικά για ένα νέο μέλος σε μια ομάδα, διότι πρέπει να προσαρμοστούν σε ένα νέο πολιτιστικό περιβάλλον. Οι κανόνες που ισχύουν στο πλαίσιο διαφορετικών πολιτιστικών προτύπων μπορούν συχνά να αποτελέσουν μια αγχωτική εμπειρία.

10. BARNGA

Χρόνος που απαιτείται: 60 λεπτά

Επίπεδα: B1 έως C2

Οδηγίες προσαρμοσμένες από τον διαδικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν:
<https://sites.lsa.umich.edu/inclusive-teaching/2017/07/10/barnga/>

Επισκόπηση

Το BARNGA είναι ένα παιχνίδι προσομοίωσης που ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εξετάσουν κριτικά τις κανονιστικές υποθέσεις και τη διαπολιτισμική επικοινωνία. Δημιουργήθηκε από τον Sivasailam "Thiagi" Thiagarajan το 1980.

Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι φοιτητές παίζουν ένα παιχνίδι χαρτιών σιωπηλά, αλλά δεν γνωρίζουν ότι κάθε φορά λειτουργούν με διαφορετικό σύνολο κανόνων. Πιστεύουν ότι οι κανόνες είναι ίδιοι για όλους.

Για να δείτε ένα σύντομο βίντεο σχετικά με το Barnga και το πώς παίζεται, ρίξτε μια ματιά εδώ:
<https://www.youtube.com/watch?v=j9KMksUIH2Q>

Στόχοι

- Να μάθετε να επικοινωνείτε με διάφορες πολιτιστικές ομάδες, πέρα από τη γλώσσα
- Να βοηθηθούν οι εκπαιδευόμενοι να διερευνήσουν και να αναλύσουν κριτικά τις υποθέσεις που μπορεί να έχουν σχετικά με τα ομαδικά πρότυπα
- Να σκεφτούμε με κριτικό πνεύμα τις αντιδράσεις μας όταν αμφισβητούνται ο πολιτισμός ή οι κανόνες μας
- Να σκεφτούμε με κριτικό πνεύμα την προσαρμοστικότητα μας σε νέες καταστάσεις
- Να καταλάβουμε τι συμβαίνει όταν δεν χρησιμοποιούμε τους ίδιους «κανόνες» ή «πρότυπα» όπως άλλοι στην ομάδα.
- Η κατανόηση του πολιτισμού ως συνόλου κανόνων που δεν είναι άκαμπτοι και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τη σωστή στάση και προσέγγιση

Σημαντικό!

Αυτό είναι ένα παιχνίδι με χαρτιά, το οποίο δεν θα ήταν κατάλληλο για ανθρώπους που προέρχονται από πολιτισμούς όπου απαγορεύονται τα παιχνίδια με χαρτιά (αυτό συμβαίνει σε ορισμένες μουσουλμανικές κοινότητες, για παράδειγμα). Είναι καλύτερο να το ελέγξετε αυτό πριν ζητήσετε από τους χρήστες να συμμετάσχουν σε αυτό το παιχνίδι.

Απαιτούμενοι πόροι

- 4-5 πακέτα χαρτιών
- Χαρτί και στυλό
- Φωτοαντίγραφα κανόνων και φύλλο οδηγιών τουρνουά σε διαφορετικά χρώματα

Διαδικασία:

Τοποθετήστε τα ακόλουθα σε κάθε τραπέζι 4-5 μαθητών

- Κάρτες: ένα πακέτο περιλαμβάνει άσσους, 2, 3, 4, 5, 6 και 7. **Όλες οι άλλες κάρτες αφαιρούνται**
- Κομμάτια χαρτιού με τον αριθμό κάθε τραπέζιού
- Φύλλα κανόνων — όλα σε ένα χρώμα χαρτιού
- Πρόχειρο χαρτί
- Στυλό

Οδηγίες για τον τρόπο παιχνιδιού

- Χωρίστε την τάξη σε ομάδες 4-5 ατόμων (ανάλογα με τα πακέτα που διαθέτετε)
- Πείτε στους μαθητές ότι θα παίξετε ένα παιχνίδι που ονομάζεται BARNGA
  - Θα σχηματίσετε μικρές ομάδες και θα λάβετε μερικούς κανόνες για ένα εύκολο παιχνίδι με χαρτιά. Θα έχετε λίγα λεπτά για να μελετήσετε κανόνες και να εξασκηθείτε παίζοντας στο τραπέζι σας.
  - Έπειτα θα κρύψουμε τους κανόνες και από εκείνη τη στιγμή δεν θα υπάρξει προφορική επικοινωνία, δηλαδή, ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΜΙΛΑΕΙ, ΔΕΝ ΓΡΑΦΕΙ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΛΕΞΕΙΣ! Οι εκπαιδευτές θα φροντίσουν να εφαρμοστεί και θα είναι πολύ αυστηροί!
  - Παίξτε ένα γύρο εξάσκησης.
- Ανακοίνωση της έναρξης του τουρνουά
  - Κάθε τραπέζι αρχίζει να παίζει το παιχνίδι σιωπηλά. Ο νικητής μετακινείται σε ένα άλλο τραπέζι μπροστά και ο ηττημένος μετακινείται σε ένα τραπέζι πίσω. Έτσι οι άνθρωποι θα μετακινούνται από τραπέζι σε τραπέζι μετά από κάθε παιχνίδι.
  - Μετά από μερικούς γύρους, θα συζητήσουμε τι συνέβη.
  - Δώστε φύλλο κανόνων και πείτε στις ομάδες ότι έχουν πέντε λεπτά για να μελετήσουν τους κανόνες και να παίξουν ένα παιχνίδι εξάσκησης. Μετά από αυτά τα πέντε λεπτά, οι κανόνες θα κρυφτούν και θα ξεκινήσει η φάση του ΟΧΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ.
  - Όταν ξεκινήσει το τουρνουά, παρακολουθήστε την επικοινωνία και βεβαιωθείτε ότι *κανείς δεν μιλάει ή δεν γράφει πλήρεις λέξεις*. Μπορούν να σχεδιάσουν ή να επικοινωνήσουν με χειρονομίες ή εκφράσεις προσώπου.
  - Μετά από 5 λεπτά, ζητήστε από τους νικητές να μετακινηθούν σε άλλα τραπέζια. Οι νικητές (=όσοι έχουν συλλέξει τις περισσότερες κάρτες) πρέπει να μετακινηθούν ένα τραπέζι μπροστά - έτσι, εάν βρίσκονται στο τραπέζι 3, πρέπει να προχωρήσουν στο τραπέζι 4. Οι χαμένοι (όσοι έχουν λιγότερες ή καθόλου κάρτες) πρέπει να μετακινηθούν ένα τραπέζι προς τα πίσω. Εάν υπάρχει ισοπαλία, θα πρέπει να παίξουν «πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί» για να βγει ο νικητής.
  - Κρατήστε 3 ή 4 γύρους, αλλά μην τους πείτε. μόλις τελειώνει μετά τις 4

- Ανακοίνωση τέλους τουρνουά

Συζήτηση

Τα πρώτα δευτερόλεπτα θα είναι έντονα! Πολλοί εκπαιδευόμενοι μπορεί να απογοητευτούν, άλλοι θα γελάσουν και θα θέλουν να μοιραστούν πράγματα.

Μέρος I

- Τι σκεφτόσουν όταν...;
  - 1) σου παρουσίασαν το BARNGA
  - 2) όταν άρχισε για πρώτη φορά το παιχνίδι με τα χαρτιά
  - 3) οι κανόνες καταργήθηκαν
  - 4) έπρεπε να μετακινηθείς
  - 5) έπαιζες με εκείνους από άλλα τραπέζια...
- Άλλαξαν οι σκέψεις και τα συναισθήματά σου κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού;
- Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες επιτυχίες και απογοητεύσεις σας;
- Στο σημείο αυτό, ορισμένοι μπορεί να σας ρωτήσουν αν οι κανόνες ήταν ίδιοι για όλους. Μπορείτε τώρα να τους πείτε ότι δεν ήταν. Το πιθανότερο είναι ότι οι περισσότεροι το κατάλαβαν αυτό κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Ωστόσο, ακόμα και αν ήξερες ότι οι κανόνες ήταν διαφορετικοί, δεν είναι ξεκάθαρο πώς να καλύψεις τις διαφορές.

- Η επικοινωνία με άλλους είναι δύσκολη και απαιτεί ευαισθησία και δημιουργικότητα.
- Όταν οι διαφορές είναι κρυμμένες ή λίγες, μπορεί να είναι ακόμα πιο δύσκολο να επιλυθούν από ό,τι αν ήταν πολλές και προφανείς.
- Παρά τις πολλές ομοιότητες, οι άνθρωποι έχουν διαφορές στον τρόπο που κάνουν τα πράγματα. Πρέπει να κατανοήσετε και να ξεπεράσετε αυτές τις διαφορές προκειμένου να λειτουργήσετε αποτελεσματικά σε μια ομάδα.
- ΡΩΤΗΣΤΕ - Ποια άλλα προβλήματα προέκυψαν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού;

Μέρος II

- Ποιες συγκεκριμένες καταστάσεις «πραγματικής ζωής» προσομοιώνει το BARNGA;
- Τι προκάλεσε έκπληξη;
- Τι νομίζεις ότι προτείνει η προσομοίωση για τον «πραγματικό κόσμο»;
- Τι νομίζετε ότι μας διδάσκει η προσομοίωση για την επικοινωνία και τις συγκρούσεις;
- Ρωτήστε – Πώς το BARNGA σχετίζεται με αυτό το μάθημα;

Κλείσιμο σχολίων για διαμεσολαβητές

- Σύνοψη συζήτησης
- Έμφαση σε επιθυμητά βασικά στοιχεία και δυνατότητα εφαρμογής σε μαθήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

(Εκτυπώστε το με διαφορετικό χρώμα και τοποθετήστε το σε κάθε τραπέζι ανά πάσα στιγμή, ώστε οι μαθητές να μπορούν να το συμβουλευτούν)

Φύλλο οδηγιών του τουρνουά BARNGA

Θα έχετε περίπου 5 λεπτά

- για να μελετήσετε τους κανόνες και να δοκιμάσετε το παιχνίδι Barnga.

Έπειτα οι κανόνες θα κρυφτούν

- και δεν θα επιτραπεί καμία *προφορική* επικοινωνία.
- Από το σημείο αυτό, μπορείτε να κάνετε χειρονομίες ή να σχεδιάσετε εικόνες (όχι λέξεις!)
- αλλά δεν μπορείτε να μιλάτε ή να γράφετε λέξεις.

Στη συνέχεια θα ξεκινήσει το τουρνουά.

- Θα παίξετε στο τραπέζι σας (σιωπηλά).
- Κάθε γύρος διαρκεί 5 λεπτά.
- Θα παίξετε πολλά παιχνίδια σε κάθε γύρο.
- Νικητής παιχνιδιού θα είναι ο παίκτης με τα περισσότερα χαρτιά στο παιχνίδι, ακόμα και αν το παιχνίδι δεν έχει ολοκληρωθεί όταν τελειώσει ο γύρος.
- Νικητής του γύρου θα είναι ο παίκτης που κερδίζει τα περισσότερα παιχνίδια στον γύρο.
- Ο παίκτης που έχει κερδίσει τα περισσότερα παιχνίδια κατά τη διάρκεια ενός γύρου κινείται προς το τραπέζι με τον αμέσως μεγαλύτερο αριθμό. Αν υπάρχει ισοπαλία, θα πρέπει να παίξετε «πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί» για να βγάλετε τον νικητή.
- Ο παίκτης που έχει κερδίσει τα λιγότερα παιχνίδια κατά τη διάρκεια ενός γύρου κινείται προς το τραπέζι με τον αμέσως χαμηλότερο αριθμό. Αν υπάρχει ισοπαλία, θα πρέπει να παίξετε «πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί» για να βγάλετε τον χαμένο.
- Οι άλλοι παίκτες παραμένουν στο τραπέζι τους.
- Οι νικητές παραμένουν στο τραπέζι με τον μεγαλύτερο αριθμό, όπως και οι ηττημένοι παίκτες στο τραπέζι με τον χαμηλότερο αριθμό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Οι κανόνες του παιχνιδιού είναι όλοι διαφορετικοί, αλλά οι συμμετέχοντες δεν το γνωρίζουν αυτό. Εκτυπώστε τα όλα στο ίδιο έγχρωμο χαρτί και διανείμετε τα σαν να ήταν πανομοιότυπα. Θυμηθείτε να σβήσετε την αρίθμηση, καθώς αυτό είναι για την ευκολία σας και οι μαθητές δεν πρέπει να βλέπουν διαφορετικούς αριθμούς στις οδηγίες τους. Πάρτε τους πίσω μετά από 5 λεπτά. Μόνο τα φύλλα οδηγιών του τουρνουά και κάποια πρόχειρα χαρτιά και στυλό πρέπει να βρίσκονται συνεχώς στο τραπέζι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA I

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Έναρξη: Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, τα μπαστούνια είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout").

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, μπορείτε να ρίξετε ένα μπαστούνι.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν το μπαστούνι που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA II

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA III

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, **τα μπαστούνια είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout")**.

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, μπορείτε να ρίξετε ένα μπαστούνι.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν το μπαστούνι που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA IV

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, **οι κούπες είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout")**.

Μπορείτε να ρίξετε κούπα οποιαδήποτε στιγμή, ακόμα κι εάν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος. Αυτό ονομάζεται ατού.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν η κούπα που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι. Σε περίπτωση ισοπαλίας, παίξτε «πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί» για να αποφασίσετε για τον νικητή.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA V

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι. Σε περίπτωση ισοπαλίας, παίξτε «πέτρα, μολύβι, ψαλίδι, χαρτί» για να αποφασίσετε για τον νικητή.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA VI

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, **τα καρό είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout")**.

Μπορείτε να ρίξετε καρό οποιαδήποτε στιγμή, ακόμα κι εάν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος. Αυτό ονομάζεται ατού.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν το καρό που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA VII

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, **τα καρό είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout")**.

Μπορείτε να ρίξετε καρό οποιαδήποτε στιγμή, ακόμα κι εάν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος. Αυτό ονομάζεται ατού.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν το καρό που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA VIII

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά. Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Σε αυτό το παιχνίδι, **οι κούπες είναι μπαλαντέρ/ατού (= "atout")**.

Μπορείτε να ρίξετε κούπα οποιαδήποτε στιγμή, ακόμα κι εάν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος. Αυτό ονομάζεται ατού.

Μπορείς να κερδίσεις τον γύρο, ακόμα κι αν η κούπα που έπαιξες είναι μικρό χαρτί.

Ωστόσο, κι άλλος παίκτης μπορεί να ρίξει μπαλαντέρ (Επειδή δεν έχει χαρτί του πρώτου χρώματος). Σε αυτή την περίπτωση, το μεγαλύτερο μπαλαντέρ κερδίζει τον γύρο.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA IX

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο. Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

Κανόνες παιχνιδιού BARNGA X

Ένα παιχνίδι χαρτιών που μαθαίνεται εύκολα και παίζεται εύκολα

Χαρτιά: Χρησιμοποιούνται μόνο 28 χαρτιά— Άσσοι, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου χρώματος. Ο Άσσος είναι το μικρότερο χαρτί.

Παίκτες: Συνήθως 4-6. Μερικές φορές διαφέρει.

Μοίρασμα: αυτός που μοιράζει, ανακατεύει τα χαρτιά και δίνει ένα κάθε φορά. Κάθε παίκτης λαμβάνει 4-7 χαρτιά. (ή άλλο αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό των παικτών).

Ο παίκτης στα αριστερά εκείνου που μοιράζει, ρίχνει πρώτος ένα οποιοδήποτε χαρτί. Οι άλλοι παίκτες παίζουν με τη σειρά ρίχνοντας χαρτιά.

Τα χαρτιά που παίζονται (ένα από κάθε παίκτη) αποτελούν ένα γύρο.

Για τον τελευταίο γύρο, μπορεί να μην υπάρχουν αρκετά χαρτιά για να παίξουν όλοι.

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν παίξει τα χαρτιά τους, το μεγαλύτερο χαρτί κερδίζει τον γύρο.

Αυτός που κέρδισε τον γύρο, μαζεύει όλα τα χαρτιά και τα γυρνάει ανάποδα.

Ο νικητής του γύρου ξεκινάει πρώτος τον επόμενο γύρο που παίζεται όπως πριν. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέχρι να παιχτούν όλα τα χαρτιά.

Ο πρώτος παίκτης σε κάθε γύρο μπορεί να παίξει οποιοδήποτε χρώμα.

Όλοι οι άλλοι παίκτες πρέπει να ακολουθήσουν το ίδιο χρώμα. (Δηλαδή να παίξουν ένα χαρτί ίδιου χρώματος με το πρώτο).

Εάν δεν έχετε χαρτί του πρώτου χρώματος, ρίξτε ένα χαρτί οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Τον γύρο κερδίζει αυτός με το μεγαλύτερο χαρτί του αρχικού χρώματος.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν θα έχουν παιχτεί όλα τα χαρτιά.

Ο παίκτης που έχει κερδίσει τους περισσότερους γύρους, κερδίζει το παιχνίδι.

3. Συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την παράδοση του εκπαιδευτικού προγράμματος και του υλικού

Το πρόγραμμα μαθημάτων InterTrainE αποτελείται από μια εισαγωγή, 4 εκπαιδευτικές ενότητες και το παρόν εγχειρίδιο. Παρέχει ένα σύνολο καινοτόμων και ευέλικτων μαθησιακών πόρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διά ζώσης κατάρτιση, μεικτή ή εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την υποστήριξη εκπαιδευτών· ηλεκτρονική εκπαίδευση για ανεξάρτητη μελέτη στο ρυθμό του κάθε εκπαιδευόμενου χωρίς τη συμμετοχή του εκπαιδευτή, αλλά με απομακρυσμένη βοήθεια, εάν είναι απαραίτητο.

Το τμήμα αυτό παρέχει τις συγκεκριμένες πληροφορίες για την παράδοση του προγράμματος μαθημάτων μας, συμπεριλαμβανομένων ειδικών οδηγιών για τους εκπαιδευτές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν ιδανικά να χρησιμοποιηθούν υλικά (προτάσεις) και ιδέες για τον τρόπο επίτευξης των καλύτερων αποτελεσμάτων της κατάρτισης. Το επίκεντρο είναι η διά ζώσης κατάρτιση, με ορισμένες σημειώσεις και προτάσεις για μεικτή εκπαίδευση. Για τα ηλεκτρονικά μαθήματα, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στις ειδικές οδηγίες της διαδικτυακής πλατφόρμας (intertraine.eu- διαθέσιμη από τον Απρίλιο του 2020). Οι πληροφορίες στο παρόν τμήμα βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Πνευματικού Παράγωγου 3 (IO3 - διατίθεται δημόσια στη διεύθυνση <http://intertraine.eu/outputs/>) και το περιεχόμενο θα ενημερώνεται καθώς το υλικό αναπτύσσεται και οριστικοποιείται.

• Στοιχεία Ενότητων

Ενότητα 1: Θεωρητικό Πλαίσιο, Βασικές Αρχές και Έννοιες

1. Βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και επισκόπηση των θεωριών για την εκπαίδευση ενηλίκων
2. Κριτική Εκπαίδευση Ενηλίκων
3. Διαπολιτισμικότητα
4. Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Ενότητα 2: Διαπολιτισμικές δεξιότητες στο πλαίσιο της Μετανάστευσης

1. Ορολογία
2. Εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία στον τομέα της μετανάστευσης
3. Προκαταλήψεις και στερεότυπα
4. Ταυτότητες μεταναστών

Ενότητα 3: Πρακτικές Εκπαίδευσης Ενήλικων σε Διαπολιτισμικά πλαίσια

1. Πειραματικές μέθοδοι σε διαπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας

2. Δυναμική ομάδα στις διαπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας
3. Ρατσισμός και διακρίσεις στην τάξη
4. Μελέτες περιπτώσεων

Ενότητα 4: Αντίκτυπος και παγκόσμια ιθαγένεια

1. Προσωπικός αντίκτυπος και ρόλος των εκπαιδευτών
2. Κοινωνικές επιπτώσεις
3. Παγκόσμια ιθαγένεια
4. Διαπολιτισμική έναντι Παγκόσμιας εκπαίδευσης

Ώρες παρακολούθησης και ώρες μελέτης

Οι ώρες παρακολούθησης για κάθε ενότητα είναι **7 ώρες** και υπάρχουν περίπου **7-8 ώρες μελέτης** που σχετίζονται με κάθε Ενότητα.

→ Για το Moodle, έχουμε 28 ώρες παρακολούθησης, και περίπου 56-60 ώρες συνολικά.

→ Για την διά ζώσης εκπαίδευση, έχουμε 30 ώρες παρακολούθησης, αλλά λιγότερες ώρες μελέτης, λόγω της φύσης της παράδοσης και της δυνατότητας αλληλεπίδρασης με τους εκπαιδευτές. Οι συνολικές ώρες θα είναι ίδιες.

Δείγμα σχεδίου μαθημάτων για εκπαίδευση 5 ημερών (6 ώρες την ημέρα = 30 ώρες συνολικά + αξιολόγηση)

Συμπεριλαμβάνονται διαλείμματα καφέ κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, όπου χρειάζεται.

Ημέρα Πρώτη - Θεωρητικό Πλαίσιο, Βασικές Αρχές και Έννοιες

09:00 - 10:30

- Καλωσόρισμα και εισαγωγή στους στόχους της πορείας.
- Υπενθυμίστε στους μαθητές τις ώρες παρακολούθησης και μελέτης (σπουδαιότητα της αναθεώρησης και της ανεξάρτητης εργασίας).
- Ζητήστε από τους μαθητές να προετοιμάσουν τις δικές τους περιπτωσιολογικές μελέτες για να συζητήσουν στην τάξη και να βρουν πιθανές λύσεις για την πέμπτη ημέρα.
- Παρουσίαση εκπαιδευόμενου: όνομα, επάγγελμα, αντικείμενο που διδάσκετε.
- **Δραστηριότητα:** Η ιστορία του ονόματός σας
- Προσδοκίες από τον κύκλο μαθημάτων:

- Σημειώστε σε ένα χαρτάκι: Γιατί παρακολουθείτε αυτό το μάθημα. Υπάρχει κάποιο πρόβλημα που προσπαθείτε να λύσετε ή θέλετε απλώς να αναπτύξετε μια συγκεκριμένη δεξιότητα; Να είστε όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένοι.
  - Σημειώστε σε άλλο χαρτάκι. Ποιες είναι οι προκλήσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
  - Σημειώστε σε άλλο χαρτάκι. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από το μάθημα. Με την ολοκλήρωση αυτού του κύκλου μαθημάτων, ελπίζω να έχω επιτύχει / μάθει τα ακόλουθα...
  - Τοποθετήστε χαρτάκια σε διάφορους πίνακες ανακοινώσεων και συζητήστε
  - Θα χρησιμοποιήσουμε τα αποτελέσματα αυτής της συζήτησης καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας, και θα επανεξετάσουμε ορισμένες από τις σκέψεις μας
- **Δραστηριότητα γνωριμίας:** Χαιρετισμοί

10:30 - 11:30

- Επισκόπηση των θεωριών εκπαίδευσης ενηλίκων
- Βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων
- Στυλ εκμάθησης για ενεργό πειραματισμό - στυλ διδασκαλίας
- Κοινωνικές θεωρίες μάθησης
- Πειραματική μάθηση
- Διαφορά μεταξύ ενεργού πειραματισμού και άλλων τύπων
- Πέρα από την «Ανδραγωγική»
- Συζήτηση - παραδείγματα από την εμπειρία των εκπαιδευομένων

Σημείωση: Είναι πιθανό οι εκπαιδευόμενοι να είναι εξοικειωμένοι με τις παραπάνω θεωρίες και έννοιες. Στην περίπτωση αυτή, εστιάστε στα ακόλουθα:

- Κριτική θεώρηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Κριτική θεωρία της εκπαίδευσης ενηλίκων
- Μακριά από διδακτικές προσεγγίσεις / κονστρουκτιβισμός
- Συγκατασκευή γνώσεων και για ειδικούς σκοπούς
- Συζήτηση - ρόλος του εκπαιδευτικού - παραδείγματα από την εμπειρία των εκπαιδευομένων

11:30 - 12:00 Διάλειμμα για καφέ

12:00 - 1:00

- Διαπολιτισμός - διαπολιτισμική ικανότητα
- Διαπολιτισμική εκπαίδευση
  - Αντιρατσιστική εκπαίδευση
  - Εθνοκεντρισμός
  - **Δραστηριότητα:** World map <http://intercultural-learning.eu/Portfolio-Item/the-map-is-not-the-territory/> (εάν υπάρχει χρόνος) προσαρμόστε το σε ενήλικες· ίσως χρειαστεί να εμφανίσετε μόνο τις διαφορετικές εκδόσεις του χάρτη και να μην εκτελέσετε ολόκληρη τη δραστηριότητα)

1:00 - 2:00 Διάλειμμα για φαγητό

2:00 - 4:00

- «Λευκό προνόμιο» - που εισήγαγε η Peggy McIntosh το 1990 στο βασικό της σύγγραμμα. MCINTOSH Peggy. 1990. White Privilege: Unpacking the Invisible Knapsack. In: Independent School, Wellesley Collage Center for Research on Women <https://nationalseedproject.org/Key-SEED-Texts/white-privilege-unpacking-the-invisible-knapsack>
- Λευκό προνόμιο - δείτε τις δηλώσεις της Peggy McIntosh
- Συστημικό προνόμιο
- (Από τις χειρόγραφες σημειώσεις της McIntosh, που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της <https://nationalseedproject.org/Key-SEED-Texts/white-privilege-unpacking-the-invisible-knapsack>):

«Προτείνετε στους συμμετέχοντες να κάνουν τη δική τους προσωπική λίστα προνομίων, για παράδειγμα, σχετικά με τα εξής:

Σεξουαλικός Προσανατολισμός	Απασχόληση	Γλώσσες καταγωγής οικογενειών	Σχέσεις οικογενειών με:
Τάξη	Σωματική Ικανότητα	Ταυτότητα φύλου	εκπαίδευση, λεφτά,
Περιοχή	Χειρωνακτική εργασία	Εθνικότητα	κατοικία και
Θρησκεία	Γλώσσα		γείτονες
Φύλο	Έθνος Καταγωγής		

- Πώς επηρεάζουν τα προνόμια αυτά τη θέση και τον ρόλο σας ως εκπαιδευτικού; Πόσες από αυτές είναι συστημικές; Προβληματισμός

- Θα επανεξετάζουμε την έννοια του προνομίου, και ιδίως το λευκό προνόμιο καθ' όλη τη διάρκεια αυτού του κύκλου μαθημάτων.

Αξιολόγηση (Κουίζ και ανατροφοδότηση ενότητας)

Ημέρα 2 - Διαπολιτισμικές ικανότητες στο πλαίσιο της μετανάστευσης

09:00 - 11:00 Ορολογία και Νομοθεσία

- Επιστρέψτε τα κουίζ και κάντε γενικά σχόλια.
- Εισαγωγή στην ενότητα 2 και στις συστατικές μονάδες της
- **Δραστηριότητα:** Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν μια εικόνα των ακόλουθων κατηγοριών: μετανάστης, οικονομικός μετανάστης, αιτών άσυλο, πρόσφυγας. Κρεμάστε τα σχέδιά σας στον τοίχο για μετέπειτα συζήτηση.
- Παρουσίαση της ορολογίας: μετανάστης, αιτών άσυλο, πρόσφυγας, εκτοπισμένος, αναγκαστικός εκτοπισμός κλπ.
- Συζητήστε τις διάφορες έννοιες των όρων που παρουσιάζονται στη γλώσσα και τον πολιτισμό σας. Συζητήστε πώς εκφράζονται αυτοί οι όροι σε διαφορετικές γλώσσες, και αν υπάρχουν διαφορές στην κατανόηση και τη σημασία τους.

- Εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία στον τομέα της μετανάστευσης
- Νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη μετανάστευση, το άσυλο, το σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά του λαθρεμπορίου μεταναστών κλπ.
- Εθνική νομοθεσία, με έμφαση στις χώρες εταίρους του InterTrainE
- Σύντομη επισκόπηση των υπολοίπων χωρών
- Συζήτηση: πώς η γνώση της ορολογίας και της νομοθεσίας θα βελτιώσει και θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο διδάσκετε τους ενήλικες μετανάστες;

Σημείωση: εάν οι εκπαιδευόμενοι είναι εξοικειωμένοι με τα παραπάνω, μπορείτε να πραγματοποιήσετε το διάλειμμα για καφέ νωρίτερα και να ξεκινήσετε την επόμενη συνεδρία στις 11:00, καθώς είναι πιθανό να διαρκέσει δύο ώρες.

11:00 - 11:30 Διάλειμμα για καφέ

11:30 - 1:00 Προκαταλήψεις και στερεότυπα

- **Δραστηριότητα:** Μελετήστε τα σχέδιά σας από το πρωί και συζητήστε τα. Γιατί έχετε σχεδιάσει τους μετανάστες, πρόσφυγες κλπ. με συγκεκριμένο τρόπο; Γιατί ορισμένες κατηγορίες συνδέονται με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά; Είναι ακριβείς αυτές οι απεικονίσεις; Ποιες προκαταλήψεις / στερεότυπα (εάν υπάρχουν) εμφανίζονται στα σχέδιά σας;
- Στερεότυπα - θετικά και αρνητικά. Δώστε ένα παράδειγμα θετικού στερεοτύπου. Συζητήστε γιατί ακόμα και τα θετικά στερεότυπα μπορεί να είναι επιβλαβή.
- Επανεξετάστε το «λευκό προνόμιο» και συζητήστε το θέμα της απεικόνισης («οι ενέργειές μου ορίζουν την ομάδα μου/μια ολόκληρη κατηγορία»).
- **Δραστηριότητα:** Τα λεμόνια - εισάγουν την έννοια της εσωτερικής ποικιλομορφίας μέσα σε μια ομάδα για την αποφυγή στερεοτύπων.
- **Δραστηριότητα:** Ποια είναι τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις που σχετίζονται με την εθνικότητά σας; Από πού προήλθαν; Συμφωνείτε μαζί τους;
- Αναγνώριση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σε διάφορα είδη διαπολιτισμικών αιθουσών
- Στρατηγικές αναγνώρισης και αποφυγής στερεοτύπων: ενεργητική ακρόαση, ενσυναίσθηση και αυτοπεποίθηση, δεξιότητες διαμεσολάβησης, δημιουργία ασφαλών χώρων, επιβεβαίωση αξιών
- **Δραστηριότητα:** Αμφισβήτηση των στερεοτύπων. Κλείστε τα μάτια σας και ακούστε τη μουσική: <https://www.youtube.com/watch?v=2V9woZuVIO4> Ανοίξτε τα μάτια σας μετά από ένα λεπτό περίπου. Ποια είναι η αντίδρασή σας;
- **Δραστηριότητα:** Επανεξέταση του «λευκού προνομίου». Το τεστ με τις κούκλες: <https://www.youtube.com/watch?v=tkpUyB2xgTM>
- Πώς επηρεάζει ο «λευκός δάσκαλος / μαθητές εθνικής μειονότητας» τη δυναμική στην τάξη; Θα ήταν διαφορετικά αν ο δάσκαλος και οι μαθητές ανήκαν στην ίδια εθνοτική ομάδα, μιλούσαν την ίδια γλώσσα, ήταν του ίδιου φύλου - αν η διαφορά εξουσίας δεν ήταν τόσο έντονη; Τι μπορείτε να κάνετε για να γεφυρώσετε τις διαφορές, εάν είναι συστημικές;

1:00 - 2:00 Διάλειμμα για φαγητό

Το παρόν υλικό διατίθεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας χρήσης creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.el

2:00 - 4:00 Ταυτότητες μεταναστών

Το διδακτικό υλικό που παρέχεται θα εξηγήει πώς η ταυτότητα των μαθητών μεταναστών συνδέεται με τις εμπειρίες τους και πώς μπορεί να επηρεάσει τις ζωές, τις στάσεις και τη συμπεριφορά των μαθητών σε μια διαπολιτισμική αίθουσα διδασκαλίας.

- Προφίλ μεταναστών
- Ποιοι είναι μετανάστες; Ποιοι ήταν οι παράγοντες ώθησης και έλξης που τους οδήγησαν στη χώρα υποδοχής;
- Γνωρίζετε την πολιτική κατάσταση στη χώρα προέλευσής τους; Γιατί είναι σημαντικό;
- Ποια είναι η κατάσταση τους τώρα; Έχουν βιώσει τραύμα, φροντίζουν συγγενείς, έχουν δουλειά, είναι κυρίως αυτοί που εξασφαλίζουν το εισόδημα στην οικογένεια, κλπ. Πώς μπορεί αυτή η κατάσταση να επηρεάσει τη μαθησιακή τους εμπειρία;
- Ποιοι είναι οι ρόλοι και οι ταυτότητές τους, εκτός από τον ρόλο του μετανάστη;
- Εισαγωγή της έννοιας της «διαθεματικότητας» (Crenshaw, 1989). Εξηγήστε και δείξτε το <https://www.youtube.com/watch?v=ViDtnfQ9FHc>
- Ποιες είναι οι ικανότητές τους; Είναι μορφωμένοι, είναι πολύ μορφωμένοι αλλά χωρίς αρκετές δεξιότητες; Αισθάνονται αποξενωμένοι εξαιτίας αυτού; Πώς μπορεί αυτή η κατάσταση να επηρεάσει την μαθησιακή τους εμπειρία;
- Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους επιδιώκουν την εκπαίδευση ενηλίκων;
- **Δραστηριότητα:** Οικογένεια

Αξιολόγηση (Κουίζ και ανατροφοδότηση ενότητας)

Ημέρα 3 - Πρακτικές εκπαίδευσης ενηλίκων σε διαπολιτισμικά πλαίσια

09:00 - 11:00 Πειραματικές μέθοδοι σε διαπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας

- Επιστρέψτε τα κουίζ και κάντε γενικά σχόλια.
- Υπενθύμιση των διαπολιτισμικών προκλήσεων που έγραψαν οι εκπαιδευόμενοι σε σημείωμα την πρώτη μέρα. Δείτε τα ξανά και αναφέρετε πώς θα τα προσεγγίσετε σήμερα, μέσω σχετικών αναφορών σε θεωρίες, παραδείγματα και μελέτες περιπτώσεων.
- Υπενθύμιση πειραματικών μεθόδων από την Ημέρα 1: Η χρήση πειραματικών μεθόδων σε μια ετερογενή ομάδα μαθητών, όπως γενικά είναι οι τάξεις των πολιτικών προσφύγων, των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και αποτελεσματική, καθώς βασίζονται στον κεντρικό ρόλο που έχει ο σπουδαστής στη διαδικασία μάθησης, στην ανάπτυξη της αυτονομίας του και στον πλήρη σεβασμό των ειδικών του ικανοτήτων. Το κύριο χαρακτηριστικό των πειραματικών μεθόδων είναι η μάθηση με βάση τις ειδικές και προσωπικές δεξιότητες κάθε ατόμου, ανεξάρτητα από το μορφωτικό του επίπεδο ή την επίσημη εκπαίδευση που έλαβε. Αυτό το χαρακτηριστικό τους καθιστά ιδιαίτερα αποτελεσματικούς για τη διδασκαλία των μαθημάτων με ετερογενές εκπαιδευτικό επίπεδο. Επιπλέον, οι πειραματικές μέθοδοι βασίζονται σε ομαδική εργασία, η οποία προωθεί τη δημιουργία κοινωνικών και συναισθηματικών δεσμών εντός της ομάδας, διευκολύνοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων που προέρχονται από άκρως διαφορετικά κοινωνικά και πολιτιστικά μοντέλα. Οι πειραματικές μέθοδοι είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές στην ανάπτυξη πρακτικών γλωσσικών δεξιοτήτων, οι οποίες είναι

απαραίτητες για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των πολιτικών προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών. Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα που προσφέρουν στη διδασκαλία είναι η ενίσχυση του ενδιαφέροντος και των κινήτρων εντός της ομάδας της τάξης, επιτρέποντας την ανάπτυξη μαθημάτων σε ένα χαλαρό και ευχάριστο περιβάλλον, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους δασκάλους.

- **Δραστηριότητα:** Πρόβλημα αριθμητικής
- Ενημέρωση: έτσι νιώθει ένας νεοαφιχθείς μετανάστης στην τάξη
- Συζήτηση για τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα

11:00 - 11:30 Διάλειμμα για καφέ

11:30 - 12:30 Δυναμική ομάδας σε διαπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας

- Προοπτικές της ομαδικής εργασίας (ατομικισμός και συλλογισμός)
- Σύσταση ομάδας: Σχηματισμός, Ανταλλαγή Ιδεών, Διαμόρφωση Συμπεριφορών, Εκτέλεση: Διαπολιτισμικές προκλήσεις; Εξετάστε τη φυλή, το φύλο, τη θρησκεία, τη γλωσσική επάρκεια κλπ. Εξετάστε επίσης τις ατομικές διαφορές ή τις διαφορές προσωπικότητας.
- Μη λεκτική επικοινωνία (σημειολογία της απόστασης - proxemics, κινησιολογία, απτική κλπ.)
- Ευγένεια
- Ο ρόλος της σιωπής
- Διαφορετικές αντιλήψεις του χρόνου
- Συγκρούσεις: Απογραφή του τύπου διαπολιτισμικών συγκρούσεων του Hammer (2004) - https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=601981
- Παραδείγματα με τη χρήση του ICSI του Hammer
- Ρατσισμός και διακρίσεις στην τάξη: παραδείγματα και στρατηγικές. Αρνητικά στερεότυπα και δημιουργία ασφαλών χώρων.

12:30 - 1:30 Διάλειμμα για φαγητό

1:30 - 4:00

- **Δραστηριότητα:** Οι Derdians
- Συζήτηση: Σε ποια διαπολιτισμική πρόκληση ή προκλήσεις επικεντρώθηκε αυτή η δραστηριότητα; Πώς αισθάνθηκες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας; Πώς άλλαξε ο ρόλος σας, η θέση σας και η δύναμή σας;
- Μία ακόμη δραστηριότητα της επιλογής σας από τις 10 δραστηριότητες που αναφέρονται στο πρώτο τμήμα του παρόντος εγχειριδίου.

Αξιολόγηση (Κουίζ και ανατροφοδότηση ενότητας)

Ημέρα 4 - Αντίκτυπος και παγκόσμια ιθαγένεια

09:00 - 10:00 Αξία και αντίκτυπος του μαθήματος

- Επιστρέψτε τα κουίζ και κάντε γενικά σχόλια.

- Εξετάστε τι έχει διδαχθεί κατά τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων και τι αντίκτυπο έχουν όλοι αυτοί οι παράγοντες, οι προσεγγίσεις και η κατάρτιση στην επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευτών και των μεταναστών. Κάντε τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Πώς η βελτιωμένη γνώση τόσο για τις πρακτικές εκπαίδευσης ενηλίκων όσο και για τη θεωρία βοήθησε τους εκπαιδευτές να βρουν καλύτερες προσεγγίσεις για τη διδασκαλία των ενήλικων μεταναστών;
  - Πώς η βελτιωμένη γνώση για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τις έννοιές της βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να υποστηρίξουν καλύτερα και να διδάξουν τους ενήλικες μετανάστες;
  - Πώς η εκμάθηση του πολιτιστικού υπόβαθρου, των διαφορετικών πολιτιστικών εννοιών του χρόνου, της αξιοπρέπειας κλπ. βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν καλύτερα και να διδάξουν τους ενήλικες μετανάστες;
  - Πώς συνέβαλε το πρόγραμμα μαθημάτων στην ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτών μεταναστών;
  - Με ποιον τρόπο το πρόγραμμα μαθημάτων βοήθησε τους εκπαιδευτικούς στην αυτοαξιολόγηση της πρακτικής τους και την προσωπική τους ανάπτυξη;
  - Τι αντίκτυπο θα έχει το πρόγραμμα μαθημάτων στις ζωές των μεταναστών, καθώς θα λάβουν μεγαλύτερη στήριξη από τους εκπαιδευτικούς;
  - Ποια είναι η συνολική αξία του προγράμματος μαθημάτων;

10:00 - 11:00 Δραστηριότητα: Γνωρίστε τους εξωγήινους Ή τις επτά λέξεις

11:00 - 1:00 Ο ρόλος σας ως εκπαιδευτικός

Προσωπική επίδραση: Συζητήστε κάνοντας αναφορά στις παραπάνω δραστηριότητες και συσχετίστε τις με τις έννοιες και τα μοντέλα που έχετε μάθει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος μαθημάτων. Ποια είναι η προσωπική επίδραση του προγράμματος μαθημάτων μέχρι τώρα; Σας έχει προβληματίσει περισσότερο:

- ο ρόλο σας ως εκπαιδευτής
- η προνομιακή σας θέση στην τάξη και από πού πηγάζει αυτό το προνόμιο
- οι προκαταλήψεις και οι προδιαθέσεις σας
- τα στερεότυπα που χρησιμοποιείτε εσείς ή άλλοι και πώς να τα αποφύγετε
- η κατάσταση και οι εμπειρίες των μεταναστών μαθητών και με ποιο τρόπο επηρεάζουν τη μαθησιακή τους πορεία
- οι καθημερινές σας πρακτικές

Κοινωνικός αντίκτυπος και παγκόσμια ιθαγένεια

- Παγκόσμια ιθαγένεια (εισαγωγή και επεξήγηση της έννοιας)
- Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ως ενίσχυση της παγκόσμιας ιθαγένειας
- Αναφορές της UNESCO για τα παραπάνω
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000147878>

1:00 - 2:00 Διάλειμμα για φαγητό

2:00 - 4:00 Διαπολιτισμική και Παγκόσμια εκπαίδευση

- Η παγκόσμια εκπαίδευση θεωρεί ότι σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία όπως η δική μας, η εκπαίδευση πρέπει να λαμβάνει υπόψη της το τοπικό και το παγκόσμιο πλαίσιο και όλες τις γενικές κοινωνικές αντιλήψεις, σχέσεις και ροές, αλλά και τις αντιλήψεις του ατόμου, τις αντιλήψεις, τις σχέσεις και τις ροές των άλλων. Αυτό συνεπάγεται οικονομικές και πολιτικές ανησυχίες και πραγματικότητες, μετανάστευση, οικολογία, τεχνολογία, διαδραστικότητα και πολιτισμικό υβρίδιο.
- Για τον εκπαιδευτικό αυτό σημαίνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη να διδάξει για τη βιωσιμότητα, τις περιβαλλοντικές ανησυχίες, την ειρήνη, τη συνείδηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αναπτυξιακή εκπαίδευση και τη διαπολιτισμική και πολυπολιτισμική εκπαίδευση με επίκεντρο την παγκόσμια ιθαγένεια. Η παγκόσμια και η διαπολιτισμική εκπαίδευση απαιτεί οι εκπαιδευτικοί να γνωρίζουν πώς να κάνουν παιδαγωγικές επιλογές για να εξοπλίσουν τους μαθητές με την ικανότητα να κατανοήσουν τον κόσμο γύρω τους, όχι μόνο το τοπικό περιβάλλον που τους περιβάλλει, αλλά την πολυπλοκότητα του κόσμου και της παγκόσμιας ψηφιακής κοινωνίας μας, ώστε να μπορέσουν να ευημερήσουν στο μέλλον. (βλέπε Andreotti, 2011).
- Τέλος, η διαπολιτισμική ή παγκόσμια εκπαίδευση στοχεύει στην υλοποίηση του οράματος που απαιτείται προκειμένου να δημιουργηθεί συνεργασία μεταξύ ανθρώπων, πολιτισμών και θρησκειών, σε μικροεπίπεδο και σε μακροεπίπεδο (Silva et al., 2012), με τελικό στόχο να φέρουμε τους ανθρώπους κοντά, να κατανοήσουμε την πραγματική μας δύναμη στη διαμόρφωση του μέλλοντος, διευρύνοντας την οπτική μας για τον κόσμο, καθώς και όλη την ποικιλομορφία που είναι φυσική και απαραίτητη. Αυτό θα δώσει σε καθηγητές, μαθητές και εν τέλει σε όλους μας τα εργαλεία για να μετατρέψουμε την κοινωνία μας σε μια κοινωνία βασισμένη στον διάλογο και τη συνεργασία μαζί με όλες τις αποχρώσεις και τις ικανότητες που αναφέρθηκαν προηγουμένως, διαμορφώνοντας το μέλλον της οικονομίας μας, σε μια κοινωνία που έχει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ως βασική αξία, που είναι βιώσιμη και αντικατοπτρίζει τις πραγματικές μας ανάγκες και μια παγκόσμια κοινωνία.
- Να ενταχθεί η διαπολιτισμική και παγκόσμια εκπαίδευση στο πλαίσιο των SDG των ΗΕ: <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>
- Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, γράψτε το ρόλο σας ως εκπαιδευτικό σε ένα χαρτάκι και βάλτε το στον πίνακα. Ο εκπαιδευτής φωτογραφίζει τον πίνακα και αυτό θα συζητηθεί στην αυριανή συνάρτηση
-

Αξιολόγηση (Κουίζ και ανατροφοδότηση ενότητας)

Ημέρα 5 – Μελέτες περιπτώσεων και δραστηριότητες εκπαιδευόμενων

09:00 - 11:00

- Επιστρέψτε τα κουίζ και κάντε γενικά σχόλια.
- Οι εκπαιδευόμενοι παρουσιάζουν τις μελέτες περιπτώσεων από την προσωπική τους εμπειρία στην τάξη που τους ζητήθηκε να προετοιμάσουν. Όλοι αναλογιζόμαστε ποιο είναι

το πρόβλημα και με ποιες στρατηγικές θα το ξεπεράσουμε, βάσει όσων έχουμε μάθει. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί επίσης να αξιολογηθεί (βλέπε μεθόδους αξιολόγησης παρακάτω)

11:00 - 11:30 Διάλειμμα για καφέ

11:30 - 12:00

Μελέτες περιπτώσεων των εκπαιδευομένων. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει ως παιχνίδι ρόλων, με μετέπειτα συζήτηση.

12:00 - 1:00 Ασυνείδητες προκαταλήψεις: <https://www.youtube.com/watch?v=rbe5D3Yh43o>

- Τεστ του χειρουργού
- Τεστ: Ξένοι σε τρένο
- Τι να κάνετε για τις ασυνείδητες προκαταλήψεις

1:00 - 2:00 Διάλειμμα για φαγητό

2:00 - 4:00 Επανεξετάστε τις προσδοκίες του προγράμματος από την πρώτη μέρα.

Υπήρξε ανταπόκριση; Εάν όχι, γιατί;

Δραστηριότητα: Γράψτε σε ένα χαρτάκι Τι θα αλλάξετε ως αποτέλεσμα αυτού του προγράμματος μαθημάτων;

Ο εκπαιδευτής φωτογραφίζει τον πίνακα με τα χαρτάκια και τον βγάζει σε φωτοτυπίες. Αυτό το χαρτί, μαζί με το χθεσινό χαρτί για τον ρόλο σας ως εκπαιδευτικού, θα δοθούν στους εκπαιδευόμενους με το πιστοποιητικό ολοκλήρωσης για να τους υπενθυμίσουν τι δεσμεύτηκαν να αλλάξουν ως αποτέλεσμα αυτού του μαθήματος (→ επίδραση).

Πιστοποιητικά συμμετοχής.

Διανομή εντύπων ανατροφοδότησης του προγράμματος μαθημάτων (εάν είναι δυνατό).

Τέλος του προγράμματος μαθημάτων.

4. Τεχνικές αξιολόγησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους

Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει τις τεχνικές αξιολόγησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους, όχι μόνο ειδικά για το δικό μας υλικό και τους αλλοδαπούς εκπαιδευόμενους, αλλά γενικά για την αξιολόγηση των ενηλίκων εκπαιδευόμενων. Οι τεχνικές εφαρμόζονται σε διαφορετικά πλαίσια, οπότε και στην εκπαίδευση ενηλίκων γενικά. Οι τεχνικές ταξινομούνται ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνονται.

Τεχνικές αξιολόγησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους - Επαγγελματίες/Σπουδαστές

Προκειμένου να επιλεγεί η καταλληλότερη μορφή αξιολόγησης, είναι πολύ σημαντικό να εφαρμοστεί ένα σύστημα αξιολόγησης σε διάφορες «**χρονικές στιγμές**» και με διάφορους «**τύπους**» αξιολόγησης.

Στάδια της αξιολόγησης

Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, προτείνονται οι ακόλουθες τρεις αξιολογήσεις:

1. Αρχική αξιολόγηση
2. Ενδιάμεση αξιολόγηση
3. Τελική αξιολόγηση

Εάν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθημάτων χωρίζεται σε διάφορες διδακτικές ενότητες, θα ήταν χρήσιμο να συμπεριληφθεί μια δοκιμασία αξιολόγησης στην αρχή και στο τέλος κάθε ενότητας, προκειμένου να προσδιοριστεί η πρόοδος των μαθητών και οι δεξιότητες και γνώσεις που αποκτήθηκαν στο τέλος κάθε ενότητας. Αυτό φυσικά εξαρτάται από το επίπεδο των σπουδαστών ή/και από τους χρονικούς περιορισμούς που μπορεί να έχετε. Γενικά:

Η **αρχική αξιολόγηση** επιτρέπει τον προσδιορισμό των ικανοτήτων και των γνώσεων των επαγγελματιών/σπουδαστών στην αρχή του κύκλου μαθημάτων, προκειμένου να εφαρμοστεί η κατάλληλη εκπαιδευτική διαδρομή για αυτούς και να επικεντρωθούν τα μαθήματα σε τυχόν κοινά κενά ή ανάγκες σε ικανότητες.

Η **ενδιάμεση αξιολόγηση** επιτρέπει τον προσδιορισμό της προόδου των σπουδαστών κατά τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων, αξιολογώντας το επίπεδο των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει οι επαγγελματίες/σπουδαστές μετά το 50% περίπου της εκπαιδευτικής διαδρομής της κατάρτισης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτού του τεστ, είναι δυνατόν να εξακριβωθεί αν οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν στο πρώτο μέρος του προγράμματος είναι κατάλληλες για το κοινό σας, αν τα διδακτικά εργαλεία που υιοθετήθηκαν είναι επαρκή, αν οι εκπαιδευόμενοι σας βελτιώνουν πραγματικά τις δεξιότητές τους και ούτω καθεξής. Ανάλογα με τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων, η ενδιάμεση αξιολόγηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο μία φορά (περίπου στο μέσο της συνολικής διάρκειας του κύκλου μαθημάτων) ή περισσότερες φορές (για παράδειγμα στο 30% και το 60% της συνολικής διάρκειας του κύκλου μαθημάτων), στο τέλος κάθε ενότητας ή στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής ενότητας κ.ο.κ. Ο χρόνος της αξιολόγησης μπορεί επίσης να εξαρτηθεί από το Πρόγραμμα Σπουδών που ακολουθείτε και σε πολλές περιπτώσεις το ίδιο το υλικό θα περιλαμβάνει ενδιάμεσες αξιολογήσεις, στις οποίες μπορείτε να επιλέξετε να συμμετάσχετε ή να αποχωρήσετε.

Η **τελική αξιολόγηση** είναι συνήθως η σημαντικότερη, διότι σας επιτρέπει να προσδιορίσετε τις τελικές ικανότητες και γνώσεις που απέκτησαν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια του κύκλου των μαθημάτων κατάρτισης. Αυτό θα μπορούσε να έχει διάφορες μορφές (γραπτές, προφορικές, ανοικτές ερωτήσεις, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής κλπ.), ανάλογα με το πρόγραμμα μαθημάτων και το κοινό, αλλά όποιο στυλ αξιολόγησης και αν επιλεγεί, αυτό θα σας επιτρέψει να επαληθεύσετε την αποτελεσματικότητα των μαθημάτων όσον αφορά: τις ικανότητες και τις γνώσεις που αποκτήθηκαν, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και τη γενική επιτυχία του κύκλου μαθημάτων.

Τύποι αξιολόγησης

Όσον αφορά τον «**τύπο**» αξιολόγησης, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι για κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα η αξιολόγηση θα πρέπει να αναφέρεται τόσο στις ικανότητες των σπουδαστών όσο και στο επίπεδο ικανοποίησής τους από το μάθημα. Έτσι, το τεστ θα μπορούσε να χωριστεί σε δύο κατηγορίες:

1. Τεστ αξιολόγησης
2. Τεστ παρακολούθησης

Τεστ αξιολόγησης

Τα εργαλεία αξιολόγησης μπορούν να είναι πολύ διαφορετικά, ανάλογα με το πρόγραμμα μαθημάτων και τον σκοπό της αξιολόγησης. Παρακάτω μπορείτε να βρείτε κάποιες εναλλακτικές λύσεις:

1. Τεστ πολλαπλής επιλογής
2. Τεστ ανοικτών απαντήσεων
3. Πρακτικές ασκήσεις
4. Παιχνίδια ρόλων

Τα εργαλεία αξιολόγησης θα πρέπει να αποφασίζονται στην αρχή του κύκλου μαθημάτων, ανάλογα με το κοινό, τη διάρκεια και τα θέματα του προγράμματος μαθημάτων, αλλά είναι επίσης δυνατόν να οριστούν ή να επαναπροσδιοριστούν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, ανάλογα με την εξέλιξη του προγράμματος μαθημάτων ή τις συγκεκριμένες ανάγκες. Ο καθηγητής μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει τον ίδιο τύπο αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος ή να αποφασίσει να χρησιμοποιήσει διαφορετικούς τύπους αξιολόγησης ανάλογα με τις διάφορες φάσεις της αξιολόγησης. Γενικά, χρησιμοποιούνται οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις ανοικτού τύπου για την επαλήθευση των γνώσεων που αποκτούν οι σπουδαστές, ενώ χρησιμοποιούνται πρακτικές ασκήσεις και Παιχνίδια ρόλων για την επαλήθευση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που αποκτούν οι επαγγελματίες.

Το **Τεστ πολλαπλής επιλογής** είναι το ευκολότερο είδος εργαλείου αξιολόγησης: αποτελείται από πολλές ερωτήσεις και, για κάθε ερώτηση, μπορεί να υπάρχουν τρεις ή τέσσερις πιθανές απαντήσεις. Οι πιθανές απαντήσεις μπορεί να είναι παρόμοιες ή εντελώς διαφορετικές, ανάλογα με το επίπεδο δυσκολίας της αξιολόγησης. Σε περίπτωση ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, είναι πολύ εύκολο να δημιουργηθεί ένας πίνακας βαθμών αξιολόγησης. Όλες οι

σωστές απαντήσεις λαμβάνουν έναν ορισμένο αριθμό βαθμών για κάθε ερώτηση ή κάθε σωστή απάντηση μπορεί απλά να λάβει ένα βαθμό. Συνεπώς, ο πίνακας αξιολόγησης μπορεί να αναφέρει το «επίπεδο» που έχει επιτευχθεί από κάθε μαθητή, σύμφωνα με τα αποτελέσματα που έχουν συγκεντρωθεί.

Παράδειγμα Τεστ πολλαπλής επιλογής

(θεωρήστε ότι το υπόδειγμα για τέτοιου είδους τεστ συνδέεται στενά με το αντικείμενο του κύκλου μαθημάτων· μπορείτε να προσθέσετε όσες ερωτήσεις χρειάζεστε για τους σκοπούς της αξιολόγησής σας).

ΤΕΣΤ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	
ΥΠΟΓΡΑΦΗ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ)	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	

Για καθεμία από τις παρακάτω ερωτήσεις, επιλέξτε τη σωστή απάντηση μεταξύ των παρακάτω επιλογών:

1) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____

A) _____

B) _____

Γ) _____

2) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____

A) _____

B) _____

Γ) _____

3) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____

A) _____

B) _____

Γ) _____

4) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____

A) _____

B) _____

Γ) _____

- 5) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
- A) _____
- B) _____
- Γ) _____

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΩΣΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: **1 ΒΑΘΜΟΣ**

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: **0 ΒΑΘΜΟΙ**

ΣΩΣΤΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Κάτω του 70% < 5	Μέτρια
από 70% μέχρι 80% > 6 < 8	Καλά
Άνω του 80% >9 < 10	Πολύ Καλά

Ένα Τεστ Ερωτήσεων ανοικτού τύπου χρησιμοποιείται συνήθως για την αξιολόγηση τόσο των γνώσεων που έχουν αποκτήσει οι μαθητές όσο και της ικανότητάς τους να παρουσιάζουν ένα θέμα (για παράδειγμα, σε ένα μάθημα εκμάθησης γλώσσας αυτού του είδους το τεστ θα μπορούσε να είναι χρήσιμο για την αξιολόγηση των γνώσεων του μαθητή σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα, αλλά και των δεξιοτήτων του στον γραπτό λόγο της ξένης γλώσσας). Στην περίπτωση αυτή, η αξιολόγηση μπορεί να μην είναι πλήρως αντικειμενική, οπότε ο δάσκαλος πρέπει να επιλέξει εκ των προτέρων τα κριτήρια αξιολόγησης και να ενημερώσει του μαθητές γι' αυτά. Γενικά, ένα Τεστ Ερωτήσεων ανοικτού τύπου απαιτεί περισσότερο χρόνο από ένα Τεστ ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής.

Παράδειγμα Τεστ Ερωτήσεων ανοικτού τύπου

(θεωρήστε ότι το υπόδειγμα για τέτοιου είδους τεστ συνδέεται στενά με το αντικείμενο του κύκλου μαθημάτων· μπορείτε να προσθέσετε όσες ερωτήσεις χρειάζεστε για τους σκοπούς της αξιολόγησής σας).

Παρακαλώ απαντήστε στην ακόλουθη ερώτηση. Κάθε απάντηση δεν μπορεί να είναι περισσότερες από (4) γραμμές

1) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

---

2) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

---

3) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

---

4) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

---

5) ΕΡΩΤΗΣΗ: _____
ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΩΣΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

- ΣΩΣΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ 4 ΒΑΘΜΟΙ
- ΣΩΣΤΑ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ 2 ΒΑΘΜΟΙ
- ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ 2 ΒΑΘΜΟΙ
- ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΕΝΔΕΛΕΧΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 2 ΒΑΘΜΟΙ
- ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ: **10 ΒΑΘΜΟΙ**

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: **0 ΒΑΘΜΟΙ**

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΚΟΡ:	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Κάτω του 50% > 0 < 25	Μέτρια
από 50% μέχρι 80% > 26 < 40	Καλά
Άνω του 80% >40 < 50	Πολύ καλά

Οι πρακτικές ασκήσεις είναι πιο σύνθετες από τα τεστ, διότι συνήθως απαιτούν τη δημιουργία ενός πραγματικού σεναρίου. Η υπόθεση δίνεται από τον εκπαιδευτικό, ανάλογα με το αντικείμενο του κύκλου μαθημάτων, και κάθε μαθητής πρέπει να βρει μια λύση, χρησιμοποιώντας τις γνώσεις και τις ικανότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Αυτό το είδος αξιολόγησης θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις ο στόχος αυτής της αξιολόγησης θα είναι «η υιοθέτηση της θεωρίας και των αρχών που μελετήθηκαν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης σε ένα πρακτικό πλαίσιο». Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην περίπτωση αυτή είναι πολύ σημαντικός, διότι πρέπει να επιλέξουν ή να αναπτύξουν τις κατάλληλες ασκήσεις, προκειμένου να αξιολογήσουν τους υποψηφίους. Πρέπει επίσης να τους παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την ολοκλήρωση της άσκησης και, τέλος, πρέπει να αξιολογήσουν τους μαθητές σύμφωνα με τον τρόπο που διεξήγαγαν την άσκηση.

Μια κοινή πρακτική άσκηση για τους επαγγελματίες είναι μια άσκηση προσομοίωσης, η οποία είναι μια προσομοίωση σε χαρτί που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της ικανότητας των μελλοντικών εργαζομένων ως μέρος της διαδικασίας επιλογής. Στους υποψηφίους παρουσιάζεται ένα επιχειρηματικό σενάριο, συνοδευόμενο από κατάλογο σχετικών εργασιών, όπως τηλεφωνικές κλήσεις, email, παράπονα και εκθέσεις. Στη συνέχεια, εναπόκειται στον υποψήφιο να δώσει προτεραιότητα σε κάθε εργασία ανάλογα με τη σημασία της, παρέχοντας τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν την επιλεγμένη σειρά.

Υπάρχουν πολλές πρακτικές ασκήσεις που μπορούν να δημιουργήσουν οι δάσκαλοι/εκπαιδευτές, ανάλογα με τα θέματα που θέλουν να αναπτύξουν. Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να τηρούν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η συγκεκριμένη άσκηση πρέπει να είναι σαφής και πλήρης.
- Όλες οι πληροφορίες που αφορούν την πρακτική άσκηση πρέπει να παρέχονται στην αρχή της αξιολόγησης.
- Τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να παρέχονται στην αρχή της άσκησης.
- Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τον χρόνο που διαθέτουν για να ολοκληρώσουν την άσκηση.

- Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν πόσες γραμμές πρέπει να συμπληρώσουν για να ολοκληρώσουν την άσκηση (εάν ισχύει).
- Στο τέλος της αξιολόγησης, οι μαθητές πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματά τους και όλα τα λάθη που γίνονται πρέπει να εξηγούνται με σαφήνεια από τον δάσκαλο.

Το παιχνίδι ρόλων είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο αξιολόγησης, καθώς επιτρέπει τον προσδιορισμό των δεξιοτήτων που αποκτούν οι σπουδαστές (ειδικά οι επαγγελματίες) μέσω δραστηριοτήτων προσομοίωσης. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι πολύ σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να γνωρίζουν πολύ καλά τις μεθόδους αξιολόγησης, διότι θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογούν τις ικανότητες των υποψηφίων κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, όταν αλληλεπιδρούν με άλλους μαθητές.

Όπως και με τις πρακτικές ασκήσεις, αυτό το είδος αξιολόγησης μπορεί να εκτελεστεί με διάφορους τρόπους, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις ο στόχος αυτής της αξιολόγησης θα πρέπει να είναι «η υιοθέτηση θεωρίας και αρχών που μελετήθηκαν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης σε πραγματικό πλαίσιο». Για την υλοποίηση αυτού του είδους της αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να δημιουργήσουν ή να βρουν ένα πραγματικό σενάριο περίπτωσης και να παρέχουν στους μαθητές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με αυτό. Στη συνέχεια, θα πρέπει να αναθέσουν σε κάθε μαθητή έναν ρόλο και να τους ζητήσουν να τον παίξουν όπως στην πραγματική ζωή. Οι επιδόσεις των μαθητών παρατηρούνται και αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια της άσκησης, σημειώνοντας τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του υποψηφίου.

Το περιεχόμενο και το πλαίσιο των παιχνιδιών ρόλου ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με το επίπεδο και το θέμα, αλλά είναι σημαντικό να τηρούν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Η υπόθεση που δίνεται πρέπει να είναι σαφής και πλήρης.
- Όλες οι πληροφορίες που συνδέονται με τον ρόλο πρέπει να παρέχονται στην αρχή της αξιολόγησης.
- Οι ρόλοι που ανατίθενται πρέπει να είναι σαφείς.
- Στην αρχή της αξιολόγησης πρέπει να παρέχονται όλες οι πληροφορίες σχετικά με κάθε ρόλο που έχει ανατεθεί.

- Η κατανομή των ρόλων μεταξύ των μαθητών θα πρέπει να είναι ίση και θα πρέπει να επιτρέπει το ίδιο είδος αξιολόγησης για όλους.
- Στην αρχή του ρόλου θα πρέπει να παρέχονται κριτήρια αξιολόγησης.
- Στο τέλος της αξιολόγησης, οι μαθητές πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματά τους και όλα τα λάθη που γίνονται πρέπει να εξηγούνται με σαφήνεια από τον δάσκαλο.

Τεστ παρακολούθησης

Τα τεστ παρακολούθησης είναι πολύ σημαντικά, διότι επιτρέπουν τον προσδιορισμό του επιπέδου ικανοποίησης των μαθητών, όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό, την οργάνωση του κύκλου μαθημάτων, το εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται, τις εγκαταστάσεις της αίθουσας διδασκαλίας κλπ. Οι αρχικές ερωτήσεις παρακολούθησης είναι επίσης χρήσιμες προκειμένου να μάθει ο εκπαιδευτής τις προσδοκίες των μαθητών και των επαγγελματιών, με στόχο να επικεντρωθεί η κατάρτιση στις πραγματικές ανάγκες τους. Προτείνεται να μην ζητείται από τους μαθητές να γράψουν το όνομά τους στο τεστ παρακολούθησης, με αυτόν τον τρόπο, θα αισθανθούν ελεύθεροι να εκφράσουν την πραγματική τους άποψη για το μάθημα.

Παράδειγμα αρχικού Τεστ παρακολούθησης:

ΑΡΧΙΚΟ ΤΕΣΤ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

1. Πιστεύετε ότι αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι:

- α) Μια καλή ευκαιρία για μένα να αποκτήσω νέες δεξιότητες, χρήσιμες για την καριέρα μου
- β) Μια καλή ευκαιρία για συζήτηση με τους συναδέλφους μου
- γ) Μια νέα απαραίτητη δέσμευση
- δ) Μια δέσμευση που θα ήθελα να αποφύγω

2. Ποιες είναι οι προσδοκίες σας από αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

- α) Να βελτιώσω τις δεξιότητές μου
- β) Να αποκτήσω νέες γνώσεις
- γ) Να δοκιμάσω τις μαθησιακές μου ικανότητες
- δ) Δεν είναι κάτι που χρειάζομαι

3. Ποια είναι η στάση σας όσον αφορά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

- α) Είμαι ενθουσιώδης
- β) Είμαι περίεργος
- γ) Δεν έχω ιδιαίτερο κίνητρο
- δ) Δεν με ενδιαφέρει

4. Ποια είναι η γνώμη σας για την επίδραση που θα έχει η κατάρτιση αυτή στην επαγγελματική σας ζωή;

- α) Βελτίωση της ικανότητας μου να χρησιμοποιώ νέες τεχνικές και εργαλεία καθοδήγησης
- β) Ανταλλαγή εμπειριών με άλλους συναδέλφους
- γ) Απόκτηση νέων γνώσεων για τον επιχειρηματικό κόσμο
- δ) Καμία

5. Πιστεύετε ότι αυτή η εκπαίδευση θα βελτιώσει τις επαγγελματικές σας δραστηριότητες;

- α) ναι
- β) όχι

Εάν ναι, γιατί;

- α) Θα μου δώσει τη δυνατότητα να ανανεώσω το ενδιαφέρον μου για τη δουλειά μου
- β) Θα μου δώσει περισσότερες δεξιότητες και γνώσεις

Εάν όχι, γιατί;

- α) Δεν χρειάζομαι κατάρτιση
- β) Το πεδίο κατάρτισης δεν είναι ενδιαφέρον

Παράδειγμα τελικού τεστ παρακολούθησης:

ΤΕΛΙΚΟ ΤΕΣΤ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1 = Καθόλου 2 = Ελάχιστα 3 = Αρκετά 4 = Πολύ

1. Πιστεύετε ότι ο κύκλος μαθημάτων που παρακολουθήσατε ήταν:

1) Ενδιαφέρων	1	2	3	4
2) Χρήσιμος για την καριέρα μου	1	2	3	4
3) Σχετικός με τους στόχους του μαθήματος	1	2	3	4

2. Πιστεύετε ότι οι διδακτικές μέθοδοι ήταν ικανοποιητικές;

1	2	3	4
---	---	---	---

3. Πιστεύετε ότι οι προσδοκίες σας ικανοποιήθηκαν;

1	2	3	4
---	---	---	---

4. Ικανοποίησαν οι ακόλουθες εκπαιδευτικές ενότητες τις προσδοκίες σας;

Ενότητα 1

1)	Περιεχόμενα	1	2	3	4
2)	Διδακτική προσέγγιση	1	2	3	4

Ενότητα 2

1)	Περιεχόμενα	1	2	3	4
2)	Διδακτική προσέγγιση	1	2	3	4

Ενότητα __

1)	Περιεχόμενα	1	2	3	4
2)	Διδακτική προσέγγιση	1	2	3	4

5. Πιστεύετε ότι ο χρόνος που είχε διατεθεί σε κάθε εκπαιδευτική Ενότητα ήταν κατάλληλος;

1	2	3	4
---	---	---	---

6. Πιστεύετε ότι το περιεχόμενο του μαθήματος μπορεί να είναι χρήσιμο για την καριέρα σας;

1	2	3	4
---	---	---	---

7. Επιτεύχθηκαν οι αναμενόμενοι στόχοι του προγράμματος μαθημάτων;

1	2	3	4
---	---	---	---

8. Θεωρείτε ότι η αίθουσα/τα εργαστήρια ήταν ικανοποιητικά;

1	2	3	4
---	---	---	---

9. Πιστεύετε ότι τα υλικά που παρασχέθηκαν (φορητοί υπολογιστές, στυλό, φάκελοι κλπ.) επαρκούσαν;

1	2	3	4
---	---	---	---

10. Πιστεύετε ότι το διδακτικό υλικό (βιβλία, οδηγοί, γλωσσάρια κ.λπ.) ήταν επαρκές;

1	2	3	4
---	---	---	---

11. Πιστεύετε ότι η υποστήριξη που παρείχε ο Φορέας Κατάρτισης ήταν ικανοποιητική;

1	2	3	4
---	---	---	---

12. Πιστεύετε ότι η σχέση σας με τους καθηγητές ήταν ικανοποιητική;

1	2	3	4
---	---	---	---

13. Θεωρείτε ότι η σχέση σας με τους άλλους συμμετέχοντες ήταν ικανοποιητική;

1	2	3	4
---	---	---	---

14. Πιστεύετε ότι η διοργάνωση αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν ικανοποιητική;

1	2	3	4
---	---	---	---

15. Ποιες είναι οι πτυχές αυτής της κατάρτισης που χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη; (Σημειώστε με X):

α. Οργάνωση		β. Διδακτική προσέγγιση	
γ. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός		δ. Διδακτικό υλικό και φυλλάδια	
ε. Περιεχόμενα		στ. Άλλο.....	

16. Τυχόν άλλα σχόλια που ενδέχεται να έχετε:

Τεχνικές αξιολόγησης για ενήλικες σπουδαστές - Αλλοδαποί σπουδαστές

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί μια αποτελεσματική και ακριβής αξιολόγηση, λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές συνθήκες κάθε εκπαιδευόμενου, είναι θεμελιώδεις να συλλεχθούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους μαθητές, κατά την πρώτη συνάντηση. Στη συνέχεια, η διαδικασία αξιολόγησης θα αποτελείται από τρεις διαφορετικές φάσεις:

1. Πρώτη επαφή
2. Εισαγωγικό τεστ
3. Παρατήρηση
4. Προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών, με διαφορετικούς μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους, σύμφωνα με τις συλλεγόμενες πληροφορίες (το μέρος αυτό θα πρέπει να είναι ευέλικτο και θα πρέπει να εξαρτάται από την πραγματική πρόοδο κάθε εκπαιδευόμενου)

Πρώτη επαφή

Πριν από την έναρξη των μαθημάτων, θα ήταν σκόπιμο να πραγματοποιηθεί συνάντηση με τον μαθητή προκειμένου να συλλεχθούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την προηγούμενη εκπαίδευση και αντικείμενο σπουδών του και τον γενικό τρόπο ζωής στη χώρα καταγωγής του. Επίσης, είναι χρήσιμες ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την οικογένεια του εκπαιδευόμενου για την καλύτερη κατανόηση του πλαισίου στο οποίο ζει ο μαθητής.

Η πρώτη αυτή συνάντηση είναι αρκετά σημαντική προκειμένου να έχει ο δάσκαλος μια εικόνα για τις ικανότητες του μαθητή να μιλάει και να κατανοεί τη γλώσσα της χώρας υποδοχής. Επίσης, αυτή είναι η ευκαιρία για τους δασκάλους να παρουσιαστούν προκειμένου να αρχίσουν να χτίζουν τα θεμέλια μιας σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή βασισμένης στην εμπιστοσύνη και την αμοιβαία κατανόηση.

Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης είναι χρήσιμο να συλλέγονται οι πληροφορίες που δίνονται σε μια προσωπική καρτέλα του μαθητή, χρησιμοποιώντας ένα σαφές και απλό πρότυπο, όπως αυτό που ακολουθεί. Μπορείτε να τροποποιήσετε τις ερωτήσεις ανάλογα με τις ανάγκες σας και τις απαιτήσεις των μαθητών σας. Να είστε προσεκτικοί με τις ευαίσθητες πληροφορίες:

επίσης, μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να παραλείψετε ερωτήσεις που μπορεί να φέρουν σε δύσκολη θέση τους μαθητές σας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Φορέας: _____

Έτος: _____

Ημερομηνία: .....

Τάξη: .....

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

Όνομα: .....

Επίθετο.....

Εθνικότητα: .....

Θρησκεία: (προαιρετικό) .....

Τόπος γέννησης: _____

Ηλικία:

18 – 25

26 – 35

36 – 45

46 +

Ημερομηνία άφιξης στη χώρα υποδοχής: _____

Επίπεδο εκπαίδευσης: _____

Επαγγελματική δραστηριότητα στη χώρα καταγωγής: _____

Τρέχουσα επαγγελματική δραστηριότητα: _____

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (προαιρετικό) _____

Ιστορικό εκπαίδευσης:

Ημερομηνία (από - μέχρι)	Σχολείο/ίδρυμα	Κύρια θέματα	Προσόντα
-----------------------------	----------------	--------------	----------

Διαδρομή μετανάστευσης: (παρακαλείσθε να προσδιορίσετε επίσης διαφορετικές πόλεις στην ίδια χώρα)

Ημερομηνία (από - μέχρι)	Πόλη, χώρα	Κύρια δραστηριότητα

Γιατί παρακολουθείς αυτό το μάθημα;

1. Ανάπτυξη συγκεκριμένης δεξιότητας
2. Για να βρω μια νέα δουλειά
3. Για να γνωρίσω νέα άτομα και να δικτυωθώ
4. Με ενδιαφέρει το θέμα

Γλωσσικές δεξιότητες:

5. Μηδέν - ο μαθητής δεν είναι σε θέση να επικοινωνήσει στη γλώσσα υποδοχής
6. Προφορική επικοινωνία - ο μαθητής γνωρίζει απλές λέξεις και μπορεί να κάνει σύντομες προτάσεις
7. Προφορική και γραπτή επικοινωνία - ο μαθητής μπορεί να μιλά, να διαβάζει και να γράφει σε στοιχειώδες επίπεδο
8. Η γνώση της γλώσσας δεν επαρκεί για σπουδές - ο φοιτητής μπορεί να μιλήσει τη γλώσσα υποδοχής, αλλά έχει περιορισμένο λεξιλόγιο και οι γλωσσικές δεξιότητες δεν επαρκούν για σπουδές
9. Γλωσσική γνώση επαρκής για σπουδές - ο σπουδαστής είναι έτοιμος να κάνει σπουδές σε διάφορους κλάδους, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα υποδοχής

Άλλες γλώσσες:

Γλώσσα	Επίπεδο ομιλίας	Επίπεδο ανάγνωσης	Επίπεδο ακρόασης	Επίπεδο γραφής

Εισαγωγικό τεστ

Ο δάσκαλος θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει το πρώτο μάθημα ως ευκαιρία να μάθει περισσότερα για τους μαθητές και να συλλέξει περισσότερες πληροφορίες για τις γνώσεις τους, μέσω ενός εισαγωγικού τεστ.

Το τεστ θα πρέπει να προετοιμάζεται από τον εκπαιδευτικό, ανάλογα με το συγκεκριμένο θέμα, αλλά θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει γενικές ερωτήσεις για τον έλεγχο του επιπέδου γλώσσας του εκπαιδευόμενου, σε σχέση με το συγκεκριμένο περιεχόμενο του μαθήματος.

Παρατήρηση

Η πρακτική της παρατήρησης είναι ένα επαγγελματικό εργαλείο που είναι σημαντικό να χρησιμοποιείται για την επιβεβαίωση και την επαλήθευση μιας πρώτης υπόθεσης. Η παρατήρηση είναι μια άσκηση για τον δάσκαλο και πρέπει να πραγματοποιείται και να βελτιώνεται μέρα με τη μέρα. Στην πραγματικότητα, οι πληροφορίες που συλλέγονται κατά την πρώτη συνάντηση με τον μαθητή και το εισαγωγικό τεστ δεν επαρκούν για να κατανοήσουν την προσωπικότητα του μαθητή ούτε την ιδιοσυγκρασία και τις ιδεολογίες του, οι οποίες φυσικά θα επηρεάσουν την εκπαιδευτική του πορεία.

Τα τεστ και τα έντυπα δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες του μαθητή και δεν λαμβάνουν υπόψη το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ζει ο μαθητής.

Επίσης, η άσκηση της παρατήρησης δίνει ευκαιρίες στον δάσκαλο να πραγματοποιήσει σύντομες ατομικές συνομιλίες με τον μαθητή, ίσως λίγο πριν ή μετά το μάθημα. Κατά τη διάρκεια αυτών των συζητήσεων, είναι θεμελιώδους σημασίας ο δάσκαλος να επιδεικνύει δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης, ενσυναίσθησης και να δείχνει ενδιαφέρον προς τους εκπαιδευόμενους. Να σημειωθεί ότι συνιστάται στον εκπαιδευτικό να χρησιμοποιεί σύντομες

φράσεις και απλές λέξεις κατά τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών, προκειμένου να είναι σαφής και να αποφεύγει τις παρεξηγήσεις.

Θα ήταν χρήσιμο για τον εκπαιδευτικό να συμπληρώσει ορισμένα έντυπα με στόχο τη συλλογή πληροφοριών καθώς προχωρά η κατάρτιση και τη σύγκριση τους περιοδικά. Ακολουθεί ένα παράδειγμα προτύπου για μια αποτελεσματική παρατήρηση. Μπορείτε φυσικά να επιλέξετε την κατάργηση ή την προσθήκη κατηγοριών ανάλογα με τις ανάγκες και τις πληροφορίες που θέλετε να συλλέξετε.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΗΣ _____

ΤΑΞΗ _____ **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ** _____

Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί τις ασκήσεις που πρότεινε ο καθηγητής	ΑΜΕΣΑ
	ΑΠΡΟΘΥΜΑ
	ΑΡΝΕΙΤΑΙ
Ενώ εργάζεται, ο εκπαιδευόμενος μιλάει τη δική του γλώσσα	ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΜΙΛΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΓΛΩΣΣΑ
	ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ
	ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
	ΑΠΟ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ
Κατά την εργασία του, ο εκπαιδευόμενος προσπαθεί να επικοινωνήσει με τους άλλους	ΧΡΗΣΗ ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
	ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
Ο εκπαιδευόμενος επαναλαμβάνει νέες λέξεις που μαθαίνει	ΣΙΩΠΗΛΑ
	ΜΕ ΣΙΓΟΥΡΙΑ
	ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
Μιλώντας τη γλώσσα της χώρας υποδοχής, η προφορά είναι	ΚΑΛΗ
	ΑΠΟΔΕΚΤΗ
	ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΗ
Εάν ο εκπαιδευόμενος κάνει λάθος και ο δάσκαλος τον καλεί να το επαναλάβει	ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕ ΣΙΓΟΥΡΙΑ
	ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ, ΑΛΛΑ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΑΒΟΛΑ
	ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ
	ΔΕΝ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΕΓΚΑΡΣΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Παρατήρηση Ν° .....

Ημερομηνία

Μαθητής.....

Τάξη

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος αρχίζει να δουλεύει αμέσως μετά τις διευκρινίσεις του εκπαιδευτικού			
Ο χρόνος που χρησιμοποιείται για την άσκηση είναι ο ίδιος με τους άλλους συμμαθητές			
Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να εργαστεί ανεξάρτητα, χωρίς να ζητήσει βοήθεια			
Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να οργανώσει το απαραίτητο υλικό			
Ο εκπαιδευόμενος φροντίζει την προσωπική του υγιεινή			
Σημειώσεις			
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος έχει καλή σχέση με τους συμμαθητές του			
Ο εκπαιδευόμενος έχει καλή σχέση με τον δάσκαλο			
Ο εκπαιδευόμενος συμμετέχει ενεργά σε ομαδικές δραστηριότητες			
Ο εκπαιδευόμενος ζητά βοήθεια από τους συμμαθητές του εάν τη χρειαστεί			
Ο εκπαιδευόμενος ζητά βοήθεια από τον δάσκαλο εάν τη χρειαστεί			
Σημειώσεις			
ΨΥΧΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος βιώνει απογοήτευση (άρνηση, αποτυχία κλπ.)			

Ο εκπαιδευόμενος αποδέχεται ό,τι λέει ο δάσκαλος			
Ο μαθητής αποδέχεται αυτό που λένε οι συμμαθητές του			
Ο εκπαιδευόμενος έχει υψηλή αυτοεκτίμηση			
Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να αντιμετωπίσει κρίσιμες καταστάσεις			
Σημειώσεις			
ΕΠΙΘΕΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος διαφωνεί πάντα με τα καθήκοντα που του ανατίθενται, αλλά τελικά κάνει τα πάντα			
Ο εκπαιδευόμενος αρνείται να εκτελέσει τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί. Αναφέρατε τον λόγο της άρνησης: _____			
Ο εκπαιδευόμενος ενεργεί βίαια			
Ο μαθητής θυμώνει συχνά και καταστρέφει πράγματα			
Ο εκπαιδευόμενος μιλάει με αγένεια			
Σημειώσεις			

ΠΑΡΟΡΜΗΤΙΣΜΟΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος αντιδράει χωρίς να σκέφτεται τις πράξεις του			
Ο εκπαιδευόμενος μιλάει όλη την ώρα			
Ο εκπαιδευόμενος συμπεριφέρεται με απρόβλεπτους τρόπους			
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ			

ΥΠΕΡΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος κινείται συνεχώς			
Αποσπάται εύκολα η προσοχή του εκπαιδευόμενου			

Ο εκπαιδευόμενος αλλάζει συνεχώς δραστηριότητες και δεν μπορεί να ολοκληρώσει τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί			
Σημειώσεις			

ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΟΣΟΧΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος έχει περιορισμένες δεξιότητες ακρόασης			
Είναι δύσκολο για τον μαθητή να διατηρήσει ένα καλό επίπεδο προσοχής κατά τη διάρκεια του μαθήματος			
Ο εκπαιδευόμενος δεν μπορεί να παραμείνει συγκεντρωμένος όταν κάνει δραστηριότητες που διαρκούν πολλή ώρα			
Σημειώσεις			

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ
Ο εκπαιδευόμενος δεν μιλάει ποτέ κατά τη διάρκεια του μαθήματος			
Ο εκπαιδευόμενος έχει παθητική στάση			
Ο εκπαιδευόμενος δυσκολεύεται να δημιουργήσει διαπροσωπικές σχέσεις			
Ο εκπαιδευόμενος συχνά αισθάνεται άβολα			
Σημειώσεις			

Προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών

Μετά την πρώτη συνάντηση με τους εκπαιδευόμενους, ο δάσκαλος μπορεί να προετοιμάσει ένα προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών ή να προσαρμόσει το υπάρχον πρόγραμμα σπουδών. Αυτό μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες που προκύπτουν από την παρατήρηση και τα προοδευτικά αποτελέσματα στα οποία καταλήγει ο εκπαιδευόμενος καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων. Ο καθηγητής θα χρησιμοποιήσει αυτό το προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών κατά την οργάνωση της παράδοσης των μαθημάτων και θα διευκολύνει τον εκπαιδευτικό να πραγματοποιήσει μια αξιολόγηση.

Ωστόσο, η τελική αξιολόγηση πρέπει πάντα να βασίζεται στα εξής:

- Σε όλο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθημάτων
- Στις ατομικές μαθησιακές δυνατότητες του εκπαιδευόμενου
- Στην προσωπική δέσμευση του εκπαιδευόμενου

Επιπλέον, ο δάσκαλος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη:

- Τους περιορισμούς λόγω έλλειψης γνώσης της γλώσσας της χώρας υποδοχής
- Τα έντυπα παρατήρησης
- Τους στόχους που ορίζονται στο προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών

Προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών για αλλοδαπούς μαθητές

Έτος .....

Προσωπικά δεδομένα

Όνομα και επώνυμο: .....
Τάξη: .....
Τόπος και ημερομηνία γέννησης: .....
Ημερομηνία άφιξης στη [χώρα]: .....
<u>Εκπαιδευτικό ιστορικό:</u>
- Σχολεία στη χώρα καταγωγής: .....
- Σχολεία ή εκπαιδευτικά ιδρύματα στη χώρα υποδοχής: .....
Μητρική γλώσσα:.....
Άλλες γλώσσες: .....
Με ποιον μένει ο μαθητής; .....

Αρχική γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής

Για το τμήμα αυτό, ο καθηγητής θα μπορούσε επίσης να ανατρέξει στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, που είναι μια κατευθυντήρια γραμμή που χρησιμοποιείται για την περιγραφή των επιτευγμάτων των μαθητών ξένων γλωσσών. Υπάρχουν έξι επίπεδα, τα οποία γίνονται ευρέως αποδεκτά ως το ευρωπαϊκό πρότυπο για την αξιολόγηση της γλωσσικής επάρκειας ενός ατόμου¹.

Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες:

Επίπεδο 0 - ο εκπαιδευόμενος δεν μπορεί να μιλήσει τη γλώσσα της χώρας υποδοχής

¹ <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>

Επίπεδο A1 - Μπορεί να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει τις γνωστές καθημερινές εκφράσεις και πολύ βασικές φράσεις που στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών συγκεκριμένου τύπου. Μπορεί να συστηθεί και να συστήσει άλλους και μπορεί να κάνει ερωτήσεις και να απαντήσει σχετικά με προσωπικές λεπτομέρειες, όπως το πού ζει, τα άτομα που γνωρίζει και τα πράγματα που έχει. Μπορεί να αλληλεπιδρά με απλό τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι ο άλλος ομιλεί αργά και καθαρά και είναι έτοιμος να βοηθήσει.

Επίπεδο A2 - Μπορεί να κατανοήσει τις προτάσεις και τις συχνά χρησιμοποιούμενες εκφράσεις που σχετίζονται με τομείς με τη μεγαλύτερη άμεση συνάφεια (π.χ. πολύ βασικές προσωπικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, τοπική γεωγραφία, απασχόληση). Μπορεί να επικοινωνεί σε απλά και συνήθη πλαίσια που απαιτούν απλή και άμεση ανταλλαγή πληροφοριών για γνωστά και συνήθη θέματα. Μπορεί να περιγράψει με απλούς όρους πτυχές του παρελθόντος του, του άμεσου περιβάλλοντός του και θεμάτων σε τομείς άμεσης ανάγκης.

Επίπεδο B1 - Μπορεί να κατανοήσει τα κύρια σημεία των απόψεων σχετικά με συνήθη θέματα που προκύπτουν τακτικά στην εργασία, το σχολείο, τον ελεύθερο χρόνο κλπ. Μπορεί να αντιμετωπίσει τις περισσότερες καταστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια ταξιδιών σε περιοχή όπου μιλιέται η γλώσσα. Μπορεί να συντάξει απλό συνεκτικό κείμενο σε θέματα που είναι γνωστά ή παρουσιάζουν προσωπικό ενδιαφέρον. Μπορεί να περιγράψει εμπειρίες και εκδηλώσεις, όνειρα, ελπίδες και φιλοδοξίες και να δώσει εν συντομία λόγους και εξηγήσεις για γνώμες και σχέδια.

Επίπεδο B2 - Μπορεί να κατανοήσει τις κύριες ιδέες ενός σύνθετου κειμένου τόσο για συγκεκριμένα όσο και για αφηρημένα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών συζητήσεων στον τομέα της ειδικότητάς του. Μπορεί να αλληλεπιδράσει με τους ντόπιους ομιλητές έχοντας ένα βαθμό ευχέρειας και αυθορμητισμού που καθιστά την τακτική αλληλεπίδραση αυτή δυνατή χωρίς να επιβαρύνει κανένα από τα δύο μέρη. Μπορεί να παρουσιάσει ένα σαφές, λεπτομερές κείμενο για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και να εξηγήσει μια άποψη για ένα συγκεκριμένο θέμα, παρουσιάζοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διάφορων επιλογών.

Επίπεδο Γ1 - Μπορεί να κατανοήσει ένα ευρύ φάσμα απαιτητικών, μεγαλύτερων κειμένων και να αναγνωρίσει την έμμεση σημασία. Μπορεί να εκφραστεί άπταιστα και αυθόρμητα χωρίς

προφανή αναζήτηση εκφράσεων. Μπορεί να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με ευελιξία και αποτελεσματικότητα για κοινωνικούς, ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς σκοπούς. Μπορεί να παράγει σαφές, καλά δομημένο, λεπτομερές κείμενο για σύνθετα θέματα, επιδεικνύοντας ελεγχόμενη χρήση των οργανωτικών προτύπων, των συνδέσμων και των συνεκτικών τρόπων.

Επίπεδο Γ2 - Μπορεί να καταλάβει εύκολα σχεδόν όλα όσα ακούγονται ή διαβάζονται. Μπορεί να συνοψίζει πληροφορίες από διαφορετικές προφορικές και γραπτές πηγές, αναδομώντας τα επιχειρήματα και τους λογαριασμούς σε μια συνεκτική παρουσίαση. Μπορεί να εκφραστεί αυθόρμητα, πολύ άπταιστα και με ακρίβεια, διαφοροποιώντας λεπτότερες αποχρώσεις νοήματος ακόμα και σε πιο περίπλοκες καταστάσεις.

Άλλες πληροφορίες:

Θυμηθείτε: Όλα τα παραπάνω πρότυπα προορίζονται για σκοπούς αναφοράς και μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με τις ανάγκες σας και των μαθητών σας. Πάντα να λαμβάνετε υπόψη σας τι είδους πληροφορίες χρειάζεστε πραγματικά και να γνωρίζετε ότι ορισμένοι μαθητές μπορεί να μην αισθάνονται άνετα να μοιράζονται ιδιωτικές ή ευαίσθητες πληροφορίες.

5. Ο ρόλος σας ως εκπαιδευτικός

Υπάρχουν πολλές προκλήσεις όταν διδάσκουμε ή εκπαιδεύουμε μετανάστες, και παρόλο που κάθε ομάδα μεταναστών είναι διαφορετική και κάθε άτομο είναι διαφορετικό, υπάρχουν ορισμένες στρατηγικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν ανεξάρτητα από την σύνθεση της ομάδας.

Στο άρθρο τους, οι Maunonen-Eskelinen, Kaikkonen και Claington (2005) αναφέρουν ότι «οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται με μετανάστες πρέπει να έχουν πολυπολιτισμική θεώρηση», που σημαίνει «κριτική και στοχαστική κατανόηση του εαυτού και άλλων σε ιστορικά και πολιτιστικά πλαίσια, επίγνωση τόσο των διαφορών όσο και των ανθρώπινων ομοιοτήτων» (σ. 5). Διευκρινίζουν επίσης ότι «Για τους εκπαιδευτικούς και τους συμβούλους, αυτό σημαίνει την εισαγωγή πρακτικής έχοντας επίγνωση του προσωπικού και πολιτιστικού τους υποβάθρου και των εμπειριών τους, καθώς και των μαθητών ή πελατών τους (Kerka, 1992).»

Οι Maunonen-Eskelinen et al, (2005) επαναλαμβάνοντας τη θέση του Kerka (1992), συνόψισαν πέντε στρατηγικές για τους εκπαιδευτές ενηλίκων πολυπολιτισμικών μεταναστών που πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη μας, και βάσει αυτών, αλλά και άλλων πηγών και των δικών μας απόψεων, έχουμε διαμορφώσει τέσσερις βασικές στρατηγικές για τους εκπαιδευτικούς:

1. Δημιουργία σχέσης με τους εκπαιδευόμενους και δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, αποδοχής και ενθάρρυνσης.
2. Η Μετασχηματιζόμενη μάθηση (Transformative learning) «αναγνωρίζει την ικανότητα του ατόμου για εσωτερική αλλαγή τονίζοντας τη χρήση των εμπειριών των ενηλίκων εκπαιδευομένων» (Giannoukos G., et al 2015, σ. 239). Αυτό σημαίνει εκμείευση από την ομάδα των ενηλίκων με διαφορετικό παρελθόν και μάθηση από τις εμπειρίες των άλλων (Maunonen-Eskelinen et al 2005, σ. 3-4). Ενθαρρύνεται η συμμετοχή των μαθητών με όσο το δυνατόν πιο διαδραστικό και συμμετοχικό τρόπο.
3. Παροχή ψυχολογικής υποστήριξης και ενθάρρυνσης, προώθηση μιας θετικής αυτοεικόνας, βλέποντας κάθε μαθητή ως άτομο που θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να βρει το δικό του δρόμο.
4. Δημιουργία δικτύων μεταξύ της ομάδας και ενθάρρυνση της συνεργασίας. Το δίκτυο μπορεί να αποτελέσει απόλυτη πηγή φιλίας και επαφών για τους μετανάστες αργότερα. (Maunonen-Eskelinen et al 2005, σ. 3-4)

Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε λεπτομερέστερα αυτές τις στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων πρακτικών προτάσεων.

5.1 Δημιουργία σχέσεων με τους εκπαιδευόμενους και δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης

Αναγνώριση των προκλήσεων

Στην αρχή της κατάρτισης, είναι σημαντικό να γνωρίσουμε τους εκπαιδευόμενους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν η ομάδα στόχος έχει συγκεκριμένες ανάγκες και πολύ διαφορετικό υπόβαθρο, όπως συμβαίνει συχνά με τους μετανάστες εκπαιδευόμενους. Είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό να αναγνωρίσουμε τις κύριες προκλήσεις με κάθε συγκεκριμένη ομάδα, οι οποίες μπορεί να είναι γλωσσικά ζητήματα, διαφορετικοί πολιτισμοί, διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, διαφορετικές προσδοκίες, κλπ. και να επικεντρωθούμε στην αντιμετώπισή τους:

- α) Οι χαμηλές γλωσσικές ικανότητες στη γλώσσα στην οποία διεξάγεται το μάθημα αποτελούν σημαντικό παράγοντα που απαιτεί πολλή κατανόηση, υπομονή και ενθάρρυνση από την πλευρά του εκπαιδευτικού. Ίσως χρειαστεί να εργαστούμε περισσότερο και να καταβάλουμε προσπάθειες για να παράσχουμε περισσότερη ατομική βοήθεια σε όσους έχουν χαμηλές γλωσσικές ικανότητες.
- β) Το διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο μεταξύ των ενηλίκων μεταναστών αποτελεί μεγάλη πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς. Αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί γνωρίζοντας τον κάθε μαθητή χωριστά και χτίζοντας την εμπιστοσύνη μεταξύ του συνόλου της ομάδας. Αυτό εξετάζεται περαιτέρω παρακάτω.
- γ) Τα διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης αποτελούν επίσης πρόκληση για τον εκπαιδευτή, ειδικά όταν επιλέγει τις μεθόδους και το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί με κάθε ομάδα. Μπορεί να είναι σημαντικό να παρέχεται ατομική βοήθεια σε ορισμένους σπουδαστές. Ωστόσο, το πιο σημαντικό είναι να μεταχειριζόμαστε τους πάντες ισότιμα ανεξάρτητα από το εκπαιδευτικό τους επίπεδο και όχι να ξεχωρίζουμε τους σπουδαστές, αλλά να προσπαθούμε να παρέχουμε υποστήριξη όπου χρειάζεται.
- δ) Οι διαφορετικές προσδοκίες των μαθητών μπορούν να αντιμετωπιστούν με την παρακολούθηση του προγράμματος σπουδών και των στόχων του προγράμματος και την εξέταση των θεμάτων, όπως ορίζεται παρακάτω.

5.2 Οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης και ενθάρρυνσης

Από την αρχή, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης και να ενθαρρυνθούν οι εκπαιδευόμενοι να μιλήσουν για τον εαυτό τους, το παρελθόν και το υπόβαθρό τους (ηλικία, οικογενειακό ιστορικό, εκπαίδευση, επαγγελματική εμπειρία, άλλες προσωπικές λεπτομέρειες, όπου αυτό είναι σχετικό ή οι εκπαιδευόμενοι είναι πρόθυμοι να μοιραστούν πληροφορίες). Αυτό βοηθά τον εκπαιδευτή να ανακαλύψει περισσότερα γι' αυτά και επιτρέπει επίσης στους μαθητές να ανταλλάξουν εμπειρίες και να αισθάνονται άνετα τόσο με τον εκπαιδευτή όσο και με τους άλλους συμμετέχοντες στην ομάδα. Ο καλύτερος και πιο σημαντικός τρόπος για να βοηθηθούν οι μαθητές στην αυτοανάπτυξή τους είναι να δημιουργήσουν μια σχέση μαζί τους, γνωρίζοντάς τους και δίνοντάς τους τη δυνατότητα να σας γνωρίσουν και να σας εμπιστευτούν, όχι ως αρχή αλλά ως άτομο που τους κατανοεί ή επιθυμεί να τους κατανοήσει. Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθεί μια ανοιχτή και δεκτική ατμόσφαιρα, έτσι ο εκπαιδευτής θα πρέπει

να είναι εξαιρετικά προσεκτικός ώστε να αποφύγει τον εθνοκεντρισμό ή οποιαδήποτε εκτίμηση της αξίας σχετικά με άλλους πολιτισμούς. Ο κύριος στόχος εδώ είναι να μοιραστούν και να κατανοήσουν ο ένας τις εμπειρίες του άλλου.

Είναι σημαντικό να προσπαθήσουμε να ενθαρρύνουμε τους σπουδαστές να συμμετάσχουν σε συζητήσεις κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης, έτσι ώστε να μπορέσουμε επίσης να αξιολογήσουμε καλύτερα τις γλωσσικές τους ικανότητες και το εκπαιδευτικό τους επίπεδο και να προσδιορίσουμε ποια άτομα μπορεί να χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη και βοήθεια στο μέλλον.

5.3 Καθορισμός στόχων

Επίσης, είναι σημαντικό να διευκρινιστούν οι εκπαιδευτικοί στόχοι, το χρονοδιάγραμμα και το πρόγραμμα σπουδών της εκπαίδευσης και τι αναμένεται από τους εκπαιδευόμενους. Είναι σημαντικό να συζητηθούν οι προσδοκίες των εκπαιδευόμενων σχετικά με το πρόγραμμα μαθημάτων και τον εκπαιδευτή, για να αποφευχθούν παρεξηγήσεις κατά τη διάρκεια της κατάρτισης. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ολοκληρώσουν όλη τη διαδικασία: από τους στόχους, τις μεθόδους εργασίας, τα υλικά έως τα αναμενόμενα αποτελέσματα και την αξιολόγηση. Αυτό μπορεί να φαίνεται αυτονόητο, αλλά είναι πολύ σημαντικό όσον αφορά τη δημιουργία ενός κλίματος κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ της ομάδας από την αρχή.

Πρακτικές συμβουλές

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι για να επιτευχθούν τα σημεία που αναφέρθηκαν παραπάνω. Είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου τη χρήση «τεχνικών διδασκαλίας που είναι αναπτυξιακά και γνωστικά κατάλληλα, όπως τεχνικές που περιλαμβάνουν πρακτική πειραματική μάθηση, τη συμμετοχή των μαθητών σε έρευνα και δοκιμή των ιδεών τους, τη δυνατότητα συνεργατικής μάθησης και τη συμμετοχή θεματικής διδασκαλίας που ενσωματώνει περιεχόμενο και δεξιότητες» (Gonzalez, J.M., Darling-Hammond, L., 1997).

Ακολουθούν ορισμένες πρακτικές προτάσεις για τις πρώτες εκπαιδευτικές συνεδρίες:

- Ξεκινήστε την πρώτη συνάντηση με μια παρουσίαση του εαυτού σας και του υποβάθρου σας.
- Ζητήστε από τους μαθητές να παρουσιάσουν τον εαυτό τους συνοπτικά - όνομα, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, εκπαίδευση, επαγγελματική εμπειρία, άλλες προσωπικές λεπτομέρειες (αλλά μόνο αν ο εκπαιδευόμενος είναι άνετος ή πρόθυμος να τις μοιραστεί).
- Σχηματίστε μικρές ομάδες / ζεύγη και αναθέστε στις ομάδες να συζητήσουν και να καταγράψουν τις προσδοκίες που έχουν από το μάθημα / την εκπαίδευση. Αυτό θα επιτρέψει στους εκπαιδευόμενους να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο και να δημιουργήσουν δεσμούς, καθώς και να μοιραστούν τις προσδοκίες τους.
- Διαβάστε και συζητήστε τις προσδοκίες των μαθητών με την τάξη. Στη συνέχεια εξηγήστε το πρόγραμμα σπουδών, τις μεθόδους εργασίας, το χρονοδιάγραμμα και το περιεχόμενο της κατάρτισης, καθώς και τους μαθησιακούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα

και την αξιολόγηση προσεκτικά. Ρωτήστε τους εκπαιδευόμενους εάν έχουν ερωτήσεις, καθώς είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουν αυτά τα σημεία. Είναι σημαντικό όλοι να κατανοήσουν τι πρέπει να κάνουν για να επιτύχουν στο πρόγραμμα μαθημάτων.

- Συγκροτήστε μικρές ομάδες / ζεύγη και συζητήστε αναλυτικότερα τις πολιτιστικές διαφορές και τις ομοιότητες - πχ. έννοιες του χρόνου, της αξιοπρέπειας, της εργασίας, της αναψυχής, της θρησκείας κλπ. στον πολιτισμό κάθε συμμετέχοντος. (Πρόκειται για μια άσκηση που μπορεί να πραγματοποιηθεί και αργότερα κατά τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων.)
- Επίσης, μπορείτε να αναθέσετε στους συμμετέχοντες να συζητήσουν γενικά για το πλαίσιο της μετανάστευσης στις χώρες τους, ώστε να εξοικειωθούν καλύτερα οι μαθητές με το πολιτιστικό υπόβαθρο του άλλου. Υπάρχουν χρήσιμες ασκήσεις και δραστηριότητες στις ενότητες του InterTrainE που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό.
- Δώστε σε όλους αρκετό χρόνο για να εκφραστούν, προσπαθήστε να μην επιβάλλετε κρίσεις ή απόψεις σχετικά με τις ιστορίες τους.
- Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, όλοι στην ομάδα πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα, ανεξάρτητα από το ιστορικό ή το γλωσσικό ή εκπαιδευτικό τους επίπεδο. Ο εκπαιδευτής πρέπει να παρέχει ατομική υποστήριξη όταν χρειάζεται.
- Χρήση πολυτροπικών διδακτικών στρατηγικών που παρέχουν πληροφορίες με διάφορους τρόπους, όπως προφορικές, γραπτές, παραστατικές, γραφικές και κιναισθητικές (Gonzalez, J.M.). Darling-Hammond, L., 1997).

Μερικές γενικότερες στρατηγικές που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης καθ' όλη τη διάρκεια της κατάρτισης:

- Ακούστε τους μαθητές σας: η ενεργή ακρόαση των μαθητών είναι ένας τρόπος να μάθουν για τα κίνητρα, τις επιθυμίες και τις ανησυχίες τους.
- Υποβάλλετε ερωτήσεις στην τάξη σας: αφού ακούσετε ενεργά, εμβαθύνετε την κατανόησή σας θέτοντας στους μαθητές ερωτήματα για τον εαυτό τους. Δύο πράγματα θα συμβούν: θα ξεκαθαρίσετε αρκετά πράγματα σχετικά με τις σκέψεις και τα κίνητρα των μαθητών και οι μαθητές θα αισθανθούν ότι ενδιαφέρεστε για αυτά που έχουν να πουν.
- Ανταποκριθείτε αναλόγως: σε στιγμές έντονης χαράς ή αγωνίας, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ό,τι γνωρίζετε για έναν μαθητή για να τον βοηθήσετε. Όταν αναφερόσαστε σε μια νέα εκπαιδευτική ενότητα, μπορείτε να τη συσχετίσετε άμεσα με το ενδιαφέρον του μαθητή. Σκεπτόμενοι κριτικά ποιοι είναι οι μαθητές, τι πιστεύουν, με τι τρόπο επιθυμούν να λαμβάνουν τα σχόλια, τι ακριβώς χρειάζονται μπορεί να κάνει τη διαφορά μεταξύ μιας γρήγορης λύσης και μιας μεγάλης καταστροφής.
- Αναγνωρίστε τα συναισθήματα των μαθητών: χρησιμοποιήστε ενσυναίσθηση για να βοηθήσετε τους μαθητές να μάθουν ότι δεν είναι μόνοι τους.
- Υπερασπιστής για τους μαθητές: δείξτε στους μαθητές ότι τους εκτιμάτε, γίνετε η φωνή τους όταν το χρειάζονται.
- Ενημερώστε τους μαθητές για τον εαυτό σας: δώστε στους μαθητές τη δυνατότητα να σας γνωρίσουν. Το να σας βλέπουν σαν πραγματικό άνθρωπο τους βοηθάει να σας εμπιστεύονται.

- Συμμετοχή σε κοινοτικές εκδηλώσεις: αφήστε τους μαθητές να σας δουν να κάνετε πράγματα που δείχνουν ότι είστε άνθρωποι σαν κι αυτούς. Πηγαίνετε μαζί τους σε πολιτιστικές εκδηλώσεις για να δείξετε υποστήριξη.
- Απομνημόνευση ημερομηνιών που είναι σημαντικές για τους μαθητές: οι μαθητές θέλουν να τους αναγνωρίζουν και να τους θυμούνται.

Ο εκπαιδευτής πρέπει να έχει υπόψη του ότι τα καθήκοντα και οι συζητήσεις μπορούν να εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τη δυναμική και από τα άτομα της ομάδας, και ειδικότερα η παροχή πληροφοριών για το παρελθόν του πρέπει να είναι εκούσια. Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες μπορεί να είναι λιγότερο ανοικτοί και να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να χτίσουν μια σχέση εμπιστοσύνης και να παράσχουν περισσότερες πληροφορίες για τους ίδιους, και είναι σημαντικό να το σεβαστούμε και αυτό. Η δημιουργία μιας σχέσης με τους εκπαιδευόμενους μπορεί να πάρει κάποιο χρόνο, αλλά είναι σημαντικό να αφιερώσουμε τις πρώτες συναντήσεις μας στην οικοδόμηση μιας βάσης γι' αυτό.

5.4 Μετασηματίζουσα μάθηση: Ο ρόλος των εκπαιδευτικών ως καθοδηγητής και καταλύτης

Θεωρητική βάση για τη Μετασηματίζουσα μάθηση

Στο πλαίσιο των διαπολιτισμικών και μεικτών ομάδων ενηλίκων μεταναστών μαθητών, η μετασηματίζουσα μάθηση είναι μια πολύ σημαντική έννοια που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα μέρη της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης. Επομένως, θα το συζητήσουμε εν συντομία εδώ, ξεκινώντας με ορισμένες θεωρητικές πτυχές.

Οι Giannoukos G, Besas G, Galioropoulos Ch, Hioctour V δηλώνουν στο άρθρο τους για το ρόλο του εκπαιδευτή ενηλίκων ότι η μετασηματίζουσα μάθηση είναι «μία από τις πιο πλήρεις και επιστημονικά αποδεδειγμένες θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων» και σύμφωνα με έναν από τους μεγαλύτερους θεωρητικούς της, τον Jack Mezirow, «αναγνωρίζει την ικανότητα εσωτερικής αλλαγής του ατόμου δίνοντας έμφαση στην χρήση των εμπειριών των εκπαιδευόμενων ενηλίκων. Η ουσία της μετασηματίζουσας μάθησης αφορά τον καθορισμό της αντίληψης που έχει κάθε άτομο και ως αποτέλεσμα των κοινωνικών, πολιτικών, ιδεολογικών, ηθικών, ιστορικών, πολιτιστικών εμπειριών του» (Giannoukos G et al 2015, σ. 239). Σύμφωνα με την Margo, ακολουθώντας μερικούς από τους πρώτους θεωρητικούς της μετασηματίζουσας μάθησης, Freire (1970, 1973, 1997) και Mezirow (1981, 1990, 1991), «η μετασηματίζουσα μάθηση περιλαμβάνει μια διαδικασία όπου τα άτομα αντανάκλουν τις υπάρχουσες πεποιθήσεις, στάσεις, απόψεις και συναισθηματικές αντιδράσεις που μπορεί να περιορίσουν την ικανότητά τους να επιτύχουν το προσωπικό και πνευματικό τους δυναμικό. Μια θεμελιώδης αλλαγή λαμβάνει χώρα στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα βλέπουν τον εαυτό τους, τους άλλους και τον κόσμο.» Η Margo δηλώνει ότι στη διαδικασία μάθησης, «ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο ως καταλύτης της μετασηματίζουσας αλλαγής και μάθησης». Δηλώνει επίσης ότι, όπως προτείνει ο Freire, «ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει το ρόλο ενός συνεκπαιδευόμενου που με ενσυναίσθηση και διορατικότητα κατανοεί την υπαρξιακή πραγματικότητα της μάθησης», υποδηλώνοντας επίσης ότι η μάθηση γίνεται μια πιο δημοκρατική διαδικασία όταν «οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν συνεργατικά με ενήλικες

εκπαιδευόμενους σε έναν «κριτικό και απελευθερωτικό» διάλογο που βασίζεται στον κόσμο της ζωής του ατόμου».

Με αυτόν τον τρόπο, ακολουθώντας την Margo, τον Freire και τον Mezirow, είναι σαφές ότι ο εκπαιδευτής που δείχνει ενσυναίσθηση και κατανόηση μπορεί να ενθαρρύνει καλύτερα τους ενήλικες μαθητές να συμμετάσχουν και να κινητοποιηθούν στη διαδικασία της μάθησης. Επίσης, η διαδικασία μετασχηματίζουσας μάθησης «βοηθά τους μαθητές να αποκτήσουν την αίσθηση ελέγχου πάνω (στους ίδιους) και της ζωής τους» (Mezirow, 1985, αναφέρεται στην Margo, 2002, σ. 2). Ο Giannoukos G et al δηλώνει επίσης ότι «Στο πλαίσιο της μετασχηματίζουσας μάθησης, οι συμμετέχοντες που σκοπεύουν να αλλάξουν τον τρόπο κοινωνικοποίησης και οργάνωσης, αναζητούν άλλους ανθρώπους να μοιραστούν την προσδοκία τους να δημιουργήσουν τρόπους αντίστασης στα αμετάβλητα πολιτιστικά πρότυπα των οργανώσεων, των κοινωνιών, των οικογενειών και της πολιτικής ζωής. Καθίστανται ενεργά υποκείμενα στην πολιτιστική αλλαγή (Rogers, 1996)» (Giannoukos G et al 2015, σ. 238).

Στις συνεντεύξεις με ενήλικες εκπαιδευτικούς που διεξήγαγε η Margo, συμπέρανε ότι «οι περισσότεροι καθηγητές τόνισαν τη σημασία της παροχής ενός ασφαλούς, ανοικτού και αξιόπιστου περιβάλλοντος για μάθηση, και της χρήσης εκπαιδευτικών στρατηγικών που υποστηρίζουν μια προσέγγιση με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο και προωθούν την επιλογή και την αυτοκατεύθυνση» (Margo 2002, σ. 2). Ο αναστοχασμός και η αύξηση της ευαισθητοποίησης για τις διάφορες πτυχές είναι σημαντικές σε αυτήν τη διαδικασία.

Πρακτικές συμβουλές

Ο ρόλος του εκπαιδευτή διαπολιτισμικής εκπαίδευσης δεν θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα διδακτικός· οι δάσκαλοι θα πρέπει αντ' αυτού να υιοθετήσουν τον ρόλο ενός συνεργατικού καταλύτη και ενός εκπαιδευτικού που θα βοηθά τους μαθητές να αποκτήσουν και να βρίσκουν πληροφορίες αλλά και να επεξεργάζονται και να αξιολογούν κριτικά τι μαθαίνουν. Όπως αναφέρει ο Giannoukos G et al, «Ο εκπαιδευτικός πρέπει να ενεργεί ως συντονιστής της διαδικασίας κατάρτισης, ως συμβούλιο, ως καταλύτης, ως καθοδηγητής στην πορεία προς τη γνώση προκειμένου να αναπτύξει τις εμπειρίες και τις παραδοχές των εκπαιδευομένων (Navridis, 2005)» (Giannoukos G et al 2015 p, 238).

- Θα πρέπει να βοηθήσετε τους μαθητές σας να απορροφήσουν τις πληροφορίες, τις διαφορετικές απόψεις και να τις ενσωματώσετε και να τις προσαρμόσετε στην υπάρχουσα κοσμοθεωρία τους μέσω συζητήσεων, ερωτήσεων και καθοδήγησης, και, πάνω απ' όλα, ενθαρρύνοντάς τους να αναστοχάζονται.
- Θυμηθείτε ότι ο εκπαιδευτικός είναι συμμετέχων, συνεργάζεται με τους εκπαιδευόμενους και τους βοηθά να δημιουργήσουν και να κατασκευάσουν τη δική τους πραγματικότητα και απόψεις.
- Προσπαθήστε να μην χρησιμοποιήσετε δυαδικά (σωστά/λάθος, αληθή/ψευδή) και να μην επισημαίνετε τα σφάλματα ως τέτοια, αλλά να βρείτε τρόπους για να κάνετε τον μαθητή να δει τι πρέπει να διορθώσει, ώστε να οδηγηθεί σε άλλο τρόπο σκέψης. Προσπαθήστε να βοηθήσετε τους εκπαιδευόμενους να βρουν έναν τρόπο να αναγνωρίσουν τα δικά τους σφάλματα στην αντίληψη ή να απορρίψουν μοντέλα σκέψης που δεν είναι λειτουργικά.

- Αντί για θεωρία, χρησιμοποιήστε παραδείγματα και μοντέλα περιπτώσεων όπου είναι δυνατόν για να συσχετίσετε αυτό που διδάσκεται στην πραγματική ζωή και να παρέχετε εναλλακτικές. Προσπαθήστε να βρείτε παραδείγματα που θα δείχνουν στους μαθητές μια άλλη προοπτική από αυτή που έχουν συνηθίσει. Οι εξατομικευμένες, ανθρώπινες ιστορίες είναι συχνά πολύ πιο αποτελεσματικές από τη θεωρία.
- Η συζήτηση και η αλληλεπίδραση θα πρέπει να είναι οι κύριες δραστηριότητες σε όλες τις εργασίες. Αποφύγετε την ανάληψη διδακτικού ρόλου όπου είναι δυνατόν.
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές, αντί να τους αποθαρρύνετε, να εκφράσουν τις σκέψεις τους, να συμμετάσχουν, να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα τους - ακόμα και με βασικές γλωσσικές δεξιότητες. Στόχος είναι να γίνει η τάξη ένας χώρος όπου όλοι θα αισθάνονται ασφαλείς και άνετοι να εκφράζουν τις απόψεις τους, χωρίς να φοβούνται την κριτική των άλλων.
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να αναστοχάζονται όπου είναι δυνατόν. Σε κάθε ευκαιρία, ενθαρρύνετε τους μαθητές να σκεφτούν τι συζητήθηκε σε παγκόσμιο πλαίσιο. Μην ξεχνάτε ότι στόχος δεν είναι η υποτίμηση του πολιτιστικού τους υπόβαθρου, αλλά η παροχή βοήθειας για την ενσωμάτωση των νέων πληροφοριών με κριτικό τρόπο, καθοδηγώντας τους προς την πολιτιστική ένταξη και την παγκόσμια ιθαγένεια.

Αυτός ο ρόλος του καθοδηγητή και καταλύτη μπορεί να επιτευχθεί μέσω των πολλών ασκήσεων και του υλικού που παρέχονται σε σχέση με κάθε ενότητα της κατάρτισης.

Ψυχολογική υποστήριξη και προώθηση μιας θετικής εικόνας του εαυτού μας

Όπως έχουμε συζητήσει, μια προσωπική σχέση και μια ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης και υποστήριξης μεταξύ του εκπαιδευτή και των εκπαιδευόμενων είναι εξαιρετικά σημαντικές, και συχνά απαιτούνται επίσης ορισμένες ψυχολογικές ικανότητες. Ο Mezirow (1981), όπως συζητήθηκε από τη Margo (2002, σ. 7), τονίζει το γεγονός ότι «οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν «επαρκείς ψυχολογικές γνώσεις» για να βοηθήσουν τους μαθητές να αντιμετωπίσουν τις ανησυχίες και τα συναισθηματικά εμπόδια που μπορεί να επηρεάσουν τη μάθηση», αλλά οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν εκπαιδεύονται ως σύμβουλοι ή θεραπευτές, και σύμφωνα π.χ με τις συνεντεύξεις της Margo με εκπαιδευτικούς, πολλοί από αυτούς διστάζουν να δράσουν ως ψυχολόγοι ή θεραπευτές και θα προτιμούσαν να παραπέμπουν τους μαθητές σε σύμβουλο.

Πράγματι, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να παρέχουν κάποια υποστήριξη και να ανταποκρίνονται με ενσυναίσθηση στα θέματα των μαθητών· πρέπει επίσης να έχουν στη διάθεσή τους ορισμένα ψυχολογικά εργαλεία, ωστόσο ο ρόλος τους δεν είναι να ενεργούν ως ψυχαναλυτές, αλλά μάλλον ως καθοδηγητές για την εξεύρεση της κατάλληλης βοήθειας που απαιτείται. Πολλοί ενήλικοι μαθητές με μεταναστευτικές καταβολές, ιδίως πρόσφυγες ή άλλες ομάδες που έχουν υποστεί αναγκαστική μετανάστευση, μπορεί να έχουν σοβαρά τραύματα και ο εκπαιδευτικός δεν έχει την εμπειρία να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα.

Όσον αφορά την ψυχολογική υποστήριξη, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εξετάσουν τις προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσαν ή να αντιμετωπίσουν οι μετανάστες μαθητές. Η απόφασή τους να μεταναστεύσουν μπορεί να ήταν εκούσια ή να υπαγορεύθηκε από εξωτερικούς παράγοντες. Οι προκλήσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι ενήλικοι σπουδαστές μετανάστες περιλαμβάνουν π.χ. τα ακόλουθα:

- Το ταξίδι τους μπορεί να ήταν επικίνδυνο, ακριβό, μακρύ και με μεγάλες μεταφορές
- Η εύρεση στέγης μπορεί να αποτέλεσε πρόκληση
- Οι μειωμένες ευκαιρίες απασχόλησης
- Η «γνωριμία» με τη γραφειοκρατία σε μια άλλη χώρα
- Το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα κατά των μεταναστών
- Οι διακρίσεις και οι προσωπικές επιθέσεις
- Οι υβριστικές, προσβλητικές συμπεριφορές
- Τα γλωσσικά εμπόδια
- Η έλλειψη κοινωνικών επαφών και υποστήριξης
- Ψυχοκοινωνικές αντιδράσεις στην εμπειρία, όπως φόβος, αποπροσανατολισμός και μη ρεαλιστικές προσδοκίες, μεταξύ άλλων. (OSCE 2018)

Οι προκλήσεις αυτές να είναι πολύ δύσκολο να αντιμετωπιστούν, ιδίως όταν οι μετανάστες βρίσκονται αντιμέτωποι με περισσότερες από μία κάθε φορά, και δεδομένων των δυνητικά τραυματικών εμπειριών που συνδέονται με τη μετακίνησή τους, οι μαθητές μπορεί να χρειάζονται μεγάλη στήριξη. Φυσικά, μπορεί να υπάρξει και ένα πολύ βαθύτερο τραύμα στο παρασκήνιο. Όπως προαναφέρθηκε, ο εκπαιδευτής μπορεί να παράσχει ψυχολογική υποστήριξη με τη μορφή ενσυναίσθησης, παροχής συμβουλών και ενθάρρυνσης, αλλά αν φαίνεται ότι απαιτείται επαγγελματική βοήθεια, θα πρέπει να παραπέμψουν το άτομο σε έναν ειδικό, όπως ένα σύμβουλο ή ένα ψυχολόγο.

Πρακτικές συμβουλές

Όπως προτείνεται στο υλικό του InterTrainE, είναι σημαντικό να συμμετάσχουν οι εκπαιδευόμενοι σε διαδραστικές δραστηριότητες, προκειμένου να γνωρίσουν τους εαυτούς τους και τους τομείς στους οποίους χρειάζονται τη μεγαλύτερη υποστήριξη. Η ενθάρρυνση και η βοήθεια για την οικοδόμηση μιας θετικής εικόνας του εαυτού μας είναι ζωτικής σημασίας, καθώς οι προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα άτομο μπορούν να μειώσουν και να επηρεάσουν την εικόνα που έχει για τον εαυτό του και την αυτοπεποίθησή του.

- Μπορείτε να μάθετε περισσότερα για την κατάσταση και το προφίλ των μαθητών μέσω των διαδραστικών ασκήσεων, συζητήσεων και του διαλόγου, αλλά μπορεί να είναι απαραίτητες και άλλες συναντήσεις για κάποιους μαθητές. Καθορίστε σε ποιους τομείς χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη - γλωσσική, οικονομική, πρακτική, συναισθηματική, ψυχολογική.
- Θέστε ερωτήσεις στους μαθητές και δείξτε ενδιαφέρον γι' αυτούς, τόσο για το πώς διαχειρίζονται τα καθήκοντά τους όσο και για το πώς τα καταφέρνουν σε προσωπικό επίπεδο.
- Όποιες κι αν είναι οι ανάγκες τους, λάβετε τις υπόψη στην εκπαίδευση και, όπου χρειάζεται, παραπέμψτε τους στο σωστό μέρος για βοήθεια. Μην προσπαθήσετε να λύσετε όλα τα προβλήματά τους μόνοι σας.
- Βοηθήστε τους μαθητές να διατηρήσουν ή να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση με την υποστήριξη και την ενθάρρυνση. Μην επικεντρώνεστε στα λάθη, αλλά στις δεξιότητες και τα δυνατά τους σημεία.

- Είναι καλό να χρησιμοποιήσετε διαφορετικά επίπεδα ασκήσεων και εργασιών - ορισμένες που είναι πολύ εύκολες και ενισχύουν την εμπιστοσύνη τους και άλλες που είναι πιο δύσκολες και βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτυχθούν. Αποφύγετε τις εργασίες που είναι πάρα πολύ δύσκολες, ειδικά στις πρώτες φάσεις της κατάρτισης.

Δημιουργία δικτύων και συνεργασίας

Η δημιουργία δικτύων κατά τη διάρκεια του μαθήματος μπορεί να αποτελέσει πολύτιμη πηγή φιλίας και επαφής για τους μετανάστες αργότερα. Ο Maunonen-Eskelinen και άλλοι παραθέτουν ότι, «αυτό είναι πολύ σημαντικό, ιδιαίτερα για τους μετανάστες ενήλικες μαθητές, οι οποίοι πολύ συχνά δεν έχουν επαφές, φίλους και σχέσεις με τις γύρω κοινότητες της επαγγελματικής ζωής» (Maunonen-Eskelinen et al 2005, σελ. 4). Η συνάντηση με άλλους που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση και κάτω από παρόμοιες συνθήκες μπορεί να είναι εξαιρετικά χρήσιμη, να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αισθάνονται ότι δεν είναι μόνοι. Η δημιουργία σε αυτού του είδους της κοινότητας είναι ένα σημαντικό έργο για τον εκπαιδευτή. Ένας από τους καλύτερους τρόπους για να γίνει αυτό, εκτός από τη δημιουργία ενός ανοικτού και δεκτικού περιβάλλοντος, είναι να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευομένων. Ως ερευνήτρια η Jennifer Morgan, μεταξύ άλλων, παραθέτει ότι ο προσεκτικός καθορισμός των στόχων αλλά και των προκαθορισμένων σκοπών μπορεί να παρακινήσει και να κινητοποιήσει τους μαθητές να συνεργαστούν. Όπως παραθέτει η Morgan «η εκπλήρωση των μαθησιακών στόχων για την οποία φέρουν κοινή ευθύνη όλοι οι εμπλεκόμενοι» είναι αποτελεσματική για τη δημιουργία θετικής συνεργασίας (Morgan 2016, p. 49-50).

Πρακτικές συμβουλές

- Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, ενθαρρύνετε την αλληλεπίδραση και προωθείτε ένα ανεπίσημο, ασφαλές και θετικό περιβάλλον όπου όλα τα μέλη θα αισθάνονται αποδεκτά. Αυτό θα προωθήσει περαιτέρω τη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Σε κάθε συνάντηση, υπάρχουν ορισμένες ομαδικές δραστηριότητες και εργασίες που απαιτούν αλληλεπίδραση, ενεργό συμμετοχή και συνεργασία. Υπάρχουν πολλές ασκήσεις που απαιτούν αλληλεπίδραση και συνεργασία, όπως η ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών, η παρουσίαση διλημάτων και ερωτήσεων που πρέπει να συζητηθούν από κοινού, η συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες, κουίζ, μελέτες περιπτώσεων.
- Θυμηθείτε να καθορίσετε προσεκτικά τους στόχους των ασκήσεων και των εργασιών, καθώς και να αναθέσετε σαφείς αρμοδιότητες σε κάθε ομάδα. Μην ξεχάσετε να σκιαγραφήσετε τα οφέλη της ολοκλήρωσης κάθε εργασίας.
- Οργάνωση δραστηριοτήτων όπου οι συμμετέχοντες θα μπορούν να μιλούν για τα σχέδια και τα όνειρά τους για το μέλλον. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορούν να ενθαρρύνουν ο ένας τον άλλο με εκπαιδευτικά και εργασιακά πλαίσια, και πιθανώς να δημιουργήσουν δίκτυα για το μέλλον, εκτός του κύκλου μαθημάτων.

- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να συμμετέχουν σε κοινωνικές και κοινοτικές δραστηριότητες εκτός της αίθουσας διδασκαλίας. Πείτε τους για τις ευκαιρίες και οδηγήστε τους σε δραστηριότητες που μπορεί να τους ενδιαφέρουν.

Συμπέρασμα

Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και ανταλλαγής, η οικοδόμηση μια σχέσης με τους εκπαιδευόμενους ή τους μαθητευόμενους και η προσέγγισή τους με ενσυναίσθηση, υποστήριξη και ενθάρρυνση τους βοηθά να αναπτύξουν τη δική τους άποψη και να προβληματιστούν βασιζόμενοι στις εμπειρίες τους και των άλλων. Επίσης, διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους να σκεφτούν τις πληροφορίες που έχουν αποκομίσει σε σχέση με τη νέα κουλτούρα σε αντιπαραβολή με τη δική τους, καθώς και να την αξιολογήσουν κριτικά.

Το βασικό σημείο που πρέπει να θυμούνται οι εκπαιδευτές είναι ότι δεν θα πρέπει να αναλάβουν διδακτικό ρόλο, αλλά ένα ρόλο συνεργάτη και καθοδηγητή των μαθητών, κάποιου που θα βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να εξοικειωθούν με τη νέα κουλτούρα και τη χώρα υποδοχής στην οποία βρίσκονται αλλά και να προσαρμοστούν σε αυτήν με το δικό τους ρυθμό και σύμφωνα με τις δικές τους αντιλήψεις. Είναι σημαντικό να στηρίξουμε τους εκπαιδευόμενους σε αυτή τη διαδικασία, καθώς ένας από τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης των μεταναστών είναι να διασφαλιστεί το γεγονός ότι θα αποκτήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για να ζήσουν και να επιτύχουν στη νέα τους πατρίδα αλλά και ότι οι εκπαιδευτές θα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους στην τοπική κοινότητα και κοινωνία και, τελικά, στην παγκόσμια ιθαγένεια.

Τέλος, η δημιουργία δικτύων για το μέλλον μπορεί να είναι εξαιρετικά σημαντική για τους εκπαιδευόμενους και, ως εκ τούτου, η αλληλεπίδραση, η ανταλλαγή και η συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων πρέπει να ενθαρρύνονται σθεναρά.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Barna, L. (1997). "Stumbling blocks in intercultural communication." In L. A. Samovar and R. E. Porter (Eds.), *Intercultural communication: A reader*, 8th edition. Belmont, CA: Wadsworth.
- Bennett, J. M. (1998). *Transition shock: Putting culture shock in perspective*. In M. J. Bennett (Ed.), *Basic concepts of intercultural communication: Selected readings* (pp. 215–223). Yarmouth, ME: Intercultural Press.
- Berne, Eric (1964). *Games People Play*. New York: Grove Press
- Bunar N., Cieslikowska D., Fomina J., Keatinge R., Olomoofe L., Trummer U. (2018). *Good practices in migrant integration: trainer's manual*. OSCE. <https://www.osce.org/odihr/393527?download=true>
- Crenshaw, K. (1989), 'Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory, and Antiracist Politics', *University of Chicago Legal Forum*, Vol. 1989, No. N/A, pp. 139-167.
- Dewey, J. (1897). *My pedagogic creed*. *The School Journal*. LIV
- Giannoukos G, Besas G, Galiropoulos Ch, Hioctour V. (2015). *The Role of the Educator in Adult Education*. *Journal of Education and Learning*. Vol. 9(3) pp. 237- 240.
https://www.researchgate.net/publication/282488360_The_Role_of_the_Educator_in_Adult_Education
- Donna M. Stringer and Patricia A. Cassidy, *52 Activities for Improving Cross-Cultural Communication*. Boston: Intercultural Press, 2009.
- Gonzalez, J.M.; Darling-Hammond, L. (1997). *New Concepts for New Challenges: Professional Development for Teachers of Immigrant Youth*. *Topics in Immigrant Education 2*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC.; Delta Systems Inc., McHenry, IL.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED421018.pdf>
- Hammer, M. (2004). "The Intercultural Conflict Style Inventory: A Conceptual Framework and Measure of Intercultural Conflict Approaches". *IACM 17th Annual Conference Paper*. Available at <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.601981>
- Kolb, A. & Kolb, D. (2005). *Learning Styles and Learning Spaces: Enhancing Experiential Learning in Higher Education*. *Academy of Management Learning & Education*, 4.
- Kolb, D. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Lundy-Bonce, G. (2010) *Migrant Students: What We Need to Know to Help Them Succeed*.
https://www.colorincolorado.org/article/migrant-students-what-we-need-know-help-them-succeed?fbclid=IwAR1SQdaJJlIoHuSn4zVkw95pT36b_pf1SXnlbOnQbvvb5O9mmDuHdjoO3jo
- Margo, Karen M. (2002). "Exploring Teaching Roles and Responsibilities in Adult Literacy Education: Do Teachers See Themselves as Transformative Educators?", *Adult Education Research Conference*.
<http://newprairiepress.org/aerc/2002/papers/41>

- Maunonen-Eskelinen I., Kaikkonen L., Clayton P. (2015) Counselling immigrant adults at an educational institution. In Launikari, Mika and Puukari, Sauli (Eds) Multicultural Guidance and Counselling: Theoretical foundations and best practices in Europe, Chapter 14, pages pp. 265-286. Institute for Educational Research and CIMO <http://eprints.gla.ac.uk/2830/1/Maunonen2-Kaikkonen-Clayton.pdf>
- Morgan, J. (2016). Reshaping the role of a special educator into a collaborative learning specialist. International Journal of Whole Schooling, 12(1), pp. 40-60. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1095368.pdf>
- Silva, M. C.; Cabezudo, A.; Christidis, C.; Demetriadou-Saltet, V.; Halbartschlager, F.; Mihai, G. (2012). Global Education Guidelines Concepts And Methodologies On Global Education For Educators And Policy Makers. <https://rm.coe.int/168070eb85>
- Simon, George, (2000). Global Competences: 50 training activities for succeeding in international business, HRD Press, Myers and Lambert ed.
- Sivasailam “Thiagi” Thiagarajan with Raja Thiagarajan, *Barnga: A Simulation Game on Cultural Clashes*, Boston: Intercultural Press, 2006
- Wintersteiner, W.; Grobbauer, H.; Diendorfer, G.; Reitmair-Juárez, S. (2015). Global Citizenship Education Citizenship - Education for Globalizing Societies. In cooperation with the Austrian Commission for UNESCO Klagenfurt, Salzburg, Vienna https://www.peace-ed-campaign.org/wp-content/uploads/2015/11/GLOBAL-CITIZENSHIP-EDUCATION_AUSTRIA.pdf

Προτεινόμενη περαιτέρω βιβλιογραφία

- Barbarash, L. (1999). Multicultural Games. Champaign, IL: Human Kinetics Press, 1999. 75 games from 43 countries or cultures.
- Bell, R. C. (1979). Board and Table Games from Many Civilizations (Rev. ed). New York: Dover. 182 board and tabletop games.
- Bernier-Grand, C. T. (2002). Shake it, Morena! and other folklore from Puerto Rico. Brookfield, CT: Millbrook. Traditional songs, games, riddles, recipes, and stories.
- Braman, A. N. (2002). Kids Around The World Play! The Best Fun and Games From Many Lands. New York: Wiley. Crafts, activities and games.
- Compass Point Books (2001, 2002). Games Around the World. Minneapolis, MN: Compass Point Books. 8 books, on Dominoes, Hopscotch, Jacks, Marbles, Magic Tricks, Yo-Yo Tricks, Card Tricks and Juggling, with variations and how the game is played in different countries.
- Condon, J. C., and F. Yousef, (1975). An Introduction to Intercultural Communication. New York: MacMillan.
- Corbett, D., Cheffers, J., Sullivan, E. C. (2001). Unique Games and Sports Around the World: A Reference Guide. Westport, CT: Greenwood.
- Devoogt, A., & Russ, L. (1999). The Complete Mancala Games Book: How to Play the World's Oldest Board Games. New York: Marlowe. Rules for an array of different Mancala games.

- Fletcher, A. C. (1994). *Indian Games and Dances with Native Songs: Arranged from American Indian Ceremonials and Sports*. Lincoln, NE: University of Nebraska Press.
- Fowler, S. M., & Mumford, M. G. (1995). *Intercultural Sourcebook: Cross-cultural Training Methods*. Interactional methods of role plays, cultural contrast, and simulation games, and the cognitive methods of critical incidents, cultural assimilators and case studies.
- Gust, J., & McChesney, J. M. (1995). *Learning About Cultures: Literature, Celebrations, Games and Art Activities*. Carthage, IL: Teaching & Learning Company.
- Hamilton, L. (1996). *Child's Play Around the World: 170 Crafts, Games, and Projects for Two-To-Six-Year-Olds*. New York: Berkeley Group/Perigee.
- Jones, B. (1987). *Step It Down: Games, Plays, Songs and Stories from the Afro-American Heritage*. Athens, GA: University of Georgia Press.
- Kim, Y. Y. (1986). *Interethnic Communication*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Kimble-Ellis, S. (2002). *Traditional African American Arts and Activities*. New York: Wiley.
- Kirchner, G. (2000). *Children's Games from Around the World (2nd ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.
- Lankford, M. D. (1996). *Hopscotch Around the World*. New York: Beech Tree Books.
- Mameli Andrea and Pani Angela, (January 6, 2005). Giochi, simulazioni e questionari per educare alla pace. Guida pratica per gli educatori. (<http://www.peacelink.it/agescipns/a/8938.html>)
- McIntosh P. (1990). "White Privilege: Unpacking the Invisible Knapsack" In: *Independent School*, Wellesley Collage Center for Research on Women (<https://nationalseedproject.org/Key-SEED-Texts/white-privilege-unpacking-the-invisible-knapsack>)
- Milord, S. (1999). *Hands Around the World: 365 Creative Ways to Build Cultural Awareness and Global Respect*. Milwaukee: Gareth Stevens.
- Murphy, S. (n.d.) *The Teacher's Handbook of Multicultural Games Children Play*. Ann Arbor, MI: Robbie Dean Press. 45 games from all over the world, with lessons plans for the classroom.
- Nelson, W. E., Glass, H. (1992). *International Playtime: Classroom Games and Dances from Around the World*. Carthage, IL: Fearon Teacher Aids.
- Orlando, L. (1999). *The Multicultural Game Book (Grades 1-6)*; New York: Scholastic. 70 traditional games from 30 countries.
- Pilger, M. A. (2002). *Multicultural Projects Index: Things to Make and Do to Celebrate Festivals, Cultures, and Holidays Around The World*. Englewood, CO: Libraries Unlimited.
- Saphiere, Dianne Hofner, Barbara Kappler Mikk, & Basma Ibrahim DeVries (2005). *Communication Highwire: Leveraging the Power of Diverse Communication Style*, Yarmouth, ME: Intercultural Press.
- Sierra, J. (1995). *Children's Traditional Games: Games from 137 Countries and Cultures*. Phoenix, AZ: Oryx Press.
- Zaslavsky, C. (1998). *Math Games and Activities From Around the World*. Chicago: Chicago Review Press

Ιστοσελίδες

Linguistic Integration of Adult Migrants (LIAM). Council of Europe. <https://www.coe.int/en/web/lang-migrants>

UNESCO, (2006), “UNESCO Guidelines on Intercultural Education”, section of education for peace and human rights, division for the promotion of quality education, education sector, pp. 1-43.

LSA Inclusive Teaching Initiative, University of Michigan (<http://sites.lsa.umich.edu/inclusive-teaching/>).

Ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+:

<https://reinclusion.eu/>

<http://www.erasmus-talking.eu/>

<http://inter-move.eu>

<http://win.radar.communicationproject.eu/web/>

